

برنامه درسی

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: آموزش تاریخ

(ویژه دانشگاه فرهنگیان)

گروه: علوم انسانی و اجتماعی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیر قابل استاد

فهرست مطالب

فصل اول: مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد آموزش تاریخ..... ۵

مقدمه..... ۶

معرفی رشته آموزش تاریخ..... ۷

منطق برنامه درسی..... ۷

هدف کلی برنامه..... ۸

ضرورت و اهمیت برنامه..... ۸

شایستگی‌های مورد انتظار..... ۸

نقش و توانایی دانش‌آموختگان..... ۹

تعریف دوره، طول دوره و شکل نظام..... ۹

تعداد و نوع واحدهای درسی..... ۹

فصل دوم: جداول دروس..... ۱۱

جدول ۱: دروس جبرانی کارشناسی ارشد آموزش تاریخ دانشگاه فرهنگیان..... ۱۲

جدول ۲: دروس جبرانی ویژه آن دسته از پذیرفته شدگانی که دارای مدرک تحصیلی غیرمرتبط هستند..... ۱۲

جدول ۳: دروس الزامی کارشناسی ارشد آموزش تاریخ- دانشگاه فرهنگیان..... ۱۳

جدول ۴: دروس انتخابی کارشناسی ارشد آموزش تاریخ- دانشگاه فرهنگیان..... ۱۴

جدول ۵: پایان نامه کارشناسی ارشد آموزش تاریخ- دانشگاه فرهنگیان..... ۱۵

فصل سوم: سرفصل دروس..... ۱۲

الف: سرفصل دروس الزامی..... ۱۶

«آموزش تاریخ و رسانه‌های دیداری و شنیداری»..... ۱۷

«مبانی استمرار تاریخی ایرانیان و آموزش تاریخ ایران»..... ۲۳

«نقد و بررسی برنامه و کتاب‌های درسی تاریخ در مدارس ایران، از آغاز تا کنون»..... ۳۱

«رویکردها و راهبردهای پیشرفته آموزش و ارزیابی در درس تاریخ»..... ۳۴

«روش‌های تحقیق در آموزش تاریخ»..... ۴۲

«روش و روش‌شناسی مطالعات تاریخی»..... ۴۸

۵۱.....	«تاریخ کاربردی و تجربه‌های کارآفرینی در رشته تاریخ»
۵۴.....	ب: سرفصل دروسهای انتخابی
۵۴.....	«ادبیات و آموزش تاریخ ایران»
۶۰.....	«ترجمه متون انگلیسی آموزش تاریخ»
۶۸.....	«طراحی آموزشی پیشرفته در آموزش تاریخ»
۷۵.....	«تاریخ شفاهی و آموزش تاریخ» (با تأکید بر تجارب زیسته معلمان)
۷۹.....	«رویکرد تطبیقی در آموزش تاریخ»
۸۵.....	«کلیات تاریخ ایران پیش از اسلام (بررسی مسائل اساسی شامل مسائل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، روابط خارجی و تحولات مرزی)»
۹۰.....	«کلیات تاریخ ایران در دوره اسلامی تا آغاز دوره معاصر (بررسی مسائل اساسی شامل مسائل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، روابط خارجی و تحولات مرزی)»
۹۴.....	«کلیات تاریخ ایران در دوره معاصر (با تأکید بر مسائل اساسی)»
۹۷.....	«کلیات تاریخ جهان با تأکید بر دوران معاصر»
۱۰۱.....	«تاریخ شناسی و تاریخنگاری مسلمانان»
۱۰۴.....	«جامعه شناسی تاریخی»
۱۰۹.....	«تاریخ اجتماعی و آموزش تاریخ ایران»
۱۱۷.....	«تاریخ محلی و آموزش تاریخ ایران»
۱۲۳.....	«نقد و بررسی منابع و متون تاریخی (ایران بعد از اسلام)»
۱۲۸.....	فصل چهارم: جدول توزیع کلان دروس
۱۳۱.....	پیوست

فصل اول

مشخصات کلی

دوره کارشناسی ارشد رشته آموزش تاریخ

ایران‌زمین، به عنوان میهن و سرزمین ایرانیان در طول هزاره‌ها، فراز و نشیب‌های زیادی را پشت‌سر گذاشته است. هریک از رویدادهای تلخ و شیرین هزاره‌های گذشته، برگه‌ای از کتاب تاریخ کهنسال این سرزمین را تشکیل می‌دهد. امتیاز بزرگ ایران و تاریخ دیرینه آن به استمراری است که از گذشته‌های دور تاکنون شاهد بوده است. مگر نه اینکه در دوران باستان اقوام و ملت‌های مختلفی پایه‌گذار فرهنگ و تمدن شکوفایی بودند، اما در سیر حوادث تاریخی به فراموشی سپرده شدند، و چیزی جز نام و نشان از آنان باقی نماند؟ اما ایران و تمدن ایرانی با سربلندی تمام، توفانهای بنیان‌کن را در سده‌های پیاپی پشت سر نهاد و از ماندن و بالیدن بازماند و چنان دوام و استمرار یافت که از آن با عنوان معجزه تمدن ایرانی می‌توان یاد کرد. ایران‌زمین با چنین سابقه درخشانی در دوران باستان و نیز در عصر اسلامی، دارای تاریخی کهن و پرافتخاری است که آگاهی از آن بر هر ایرانی واجب و ضروری است. این ضرورت بیش از همه متوجه فرزندان این سرزمین است. آنها میراث گذشته را به ارث می‌برند و لذا رسالت خطیر امانتداری را برعهده دارند. آنها باید آنچه بر این سرزمین رفته است را بخوانند و بدانند و با آگاهی کامل به این سرزمین عشق بورزند و برای سربلندی روزافزون آن آماده فداکاری و از خودگذشتگی باشند. مگر نه اینکه «حب الوطن من الایمان» از آموزه‌های معصومین است.

بی‌شک، تاریخ ایران یکی از ارکان اصلی هویت ملی ایرانیان است. حفظ و تقویت هویت ملی، در گرو آگاه‌سازی اقشار ملت به ویژه جوانان از تاریخ این سرزمین است. تنها با دست‌یابی به این هدف اصولی و راهبردی است که می‌توان به صیانت از منافع و مصالح ملی و حفظ تمامیت ارضی ایران زمین امیدوار بود. دانش‌آموزان و دانشجویان امروز، مدیران و مسوولان فردای این کشور خواهند بود، مطالعه و شناخت تاریخ ایران، سهم مهمی در تقویت روح میهن‌دوستی آنان ایفا خواهد کرد.

دانشگاه فرهنگیان به عنوان نهادی که رسالت سنگین تربیت معلمانی شایسته و حرفه‌ای را برعهده دارد، در نظام آموزشی خود شأن و جایگاه رشته تاریخ را به درستی در نظر داشته و برای آموزش آن، هم در رشته تخصصی تاریخ و هم در واحدهای عمومی تاریخ که در رشته‌های دیگر ارائه می‌شود، برنامه‌ریزی مطلوبی سامان داده است. تا پیش از تأسیس دانشگاه فرهنگیان، بجز دانش‌آموختگان مراکز تربیت معلم، عموم دانش‌آموختگانی که جذب آموزش و پرورش می‌شدند، بیشتر دانش‌آموخته‌های رشته‌های محض با توانمندی‌های علمی و موضوعی بودند. با تأسیس دانشگاه فرهنگیان، زمینه برای تربیت معلمان با گرایش آموزش در رشته‌های مختلف فراهم گردید. اکنون بعد از چند سال از دانش‌آموختگی شمار زیادی از دانش‌جو معلمان دانشگاه فرهنگیان، ضروری است با ایجاد رشته‌های آموزش در مقطع کارشناسی ارشد، زمینه دانش‌آموختگی علاقمندان به تحصیل در حوزه آموزش در رشته‌های مختلف از جمله رشته تاریخ فراهم گردد. با توجه به نیازهای جامعه امروز به ویژه نیازهای آموزش و پرورش برای آموزش تاریخ ایران و جهان، توجه به کارکرد ویژه رشته آموزش تاریخ در تربیت معلمان شایسته و توانمند از جمله ویژگی‌های برنامه درسی کارشناسی ارشد رشته تاریخ است. برنامه حاضر با این رویکرد تدوین شده است.

دانشگاه فرهنگیان به عنوان یک نهاد مأموریت‌گرا و تربیت‌محور در نظام آموزش عالی کشور، رسالت خطیر تربیت معلمان شایسته و حرفه‌ای را بر عهده دارد. معلمانی که بتوانند در عرصه آموزشی و تربیتی در نظام آموزش و پرورش کشور به درستی نقش خود را ایفا کنند. لذا این دانشگاه در چارچوب نظام برنامه‌ریزی درسی و ساختار آموزشی خود، شأن و جایگاه رشته تاریخ را به درستی در نظر داشته و برای آموزش نظام‌مند آن در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی مطلوبی را سامان داده است.

در دانشگاه‌های ایران، دوره کارشناسی ارشد رشته تاریخ در گرایش‌های مختلف از سال‌های گذشته دایر بوده است. با این حال، گرایش «آموزش تاریخ»، هنوز در هیچ دانشگاهی طراحی و اجرا نشده است. دانشگاه فرهنگیان با تدوین برنامه درسی گرایش «آموزش تاریخ»، پیشگام طراحی و اجرای چنین گرایشی است. دوره کارشناسی ارشد «آموزش تاریخ» دانشگاه فرهنگیان شامل یک دوره فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و عملی است که به صورت ناپیوسته بعد از دوره کارشناسی آموزش تاریخ ارائه می‌شود. در این دوره، دانشجویان علاوه بر افزایش دانش و معلومات نظری در قلمرو رشته تحصیلی، در عرصه مهارت‌های آموزش رشته تاریخ نیز شایستگی‌های لازم را کسب کرده و قادر به ایجاد تحول در امر آموزش تاریخ در نظام آموزش و پرورش کشور خواهند شد.

آموزش تاریخ در قالب نظام جدید آموزشی در غرب به قرون جدید بازمی‌گردد که دولت‌های اروپایی برای ایجاد فرهنگی مشترک در میان جمعیت ساکن در مرزهای کشورشان، به آموزش گذشته بر اساس مفاهیمی که به وحدت ملی و انسجام اجتماعی بیانجامد پرداختند تا هویت ملی را در میان شهروندان تقویت کنند. بنابراین، از همین دوران بین آموزش تاریخ و هویت ملی و هویت شهروندی رابطه مهمی برقرار شد و تا به امروز یکی از مهم‌ترین موضوعات مطالعات آموزش تاریخ است. بعد از جنگ جهانی دوم و وحدت اروپا اهمیت این موضوع تا بدانجا پیش رفت که باعث ایجاد رشته آموزش تاریخ در دانشگاه‌های اروپایی در کنار رشته‌های تعلیم و تربیت به خصوص در قرن بیستم شده است که توجه خاصی به آموزش تاریخ در نظام پیشادانشگاهی و همین‌طور الگوهای یادگیری تاریخ با توجه به هویت شهروندی و بازتاب ارزش‌های فرهنگی در کتاب‌های درسی تاریخ داشته است. امروزه آموزش تاریخ هم به عنوان یک موضوع توسط مورخان حرفه‌ای و متخصصان تعلیم و تربیت در بریتانیا و آلمان و به خصوص آمریکا و استرالیا تعریف شده و انجمن مدرسان تاریخ در این کشورها بیش از یک قرن سابقه دارد در عین حال که تاریخ و مدنی در دوران پیشادانشگاهی، دروس‌هایی به هم پیوسته تعریف می‌شدند، اما از اواخر قرن بیستم با فروپاشی شوروی، آموزش تاریخ به عنوان موضوعی در مقاطع تحصیلات تکمیلی به شکل میان رشته‌ای تعریف و در حال اجراست و قلمرو موضوعی آن به آموزش تاریخ در دانشگاه نیز گسترده شده است.

معرفی دوره و منطق برنامه درسی

دوره «کارشناسی ارشد رشته آموزش تاریخ دانشگاه فرهنگیان»، یکی از دوره‌های آموزشی و پژوهشی در سطح تحصیلات تکمیلی این دانشگاه است که به صورت ناپیوسته، در ادامه دوره کارشناسی رشته آموزش تاریخ اجرا می‌شود و به اعطای مدرک رسمی دانشگاهی تحت عنوان «کارشناسی ارشد رشته آموزش تاریخ» منجر می‌گردد.

امروزه استانداردهای یادگیری در سطح جهانی ارتقا یافته و جوامع برای دستیابی به موفقیت، به کسب دانش و مهارت‌های جدید در عرصه‌های مختلف نیازمند هستند. در چنین شرایطی، معلمان باید بتوانند همسو با تحولات علمی و متناسب با نیازهای جامعه، توانایی‌های دانشی، بینشی و روشی خود را ارتقا داده و موقعیت‌های یادگیری متنوعی را برای انتقال عادت‌ها و مهارت-

های یادگیری مادام‌العمر به دانش‌آموزان تدارک ببینند. برای دستیابی به این هدف، می‌بایستی زمینه و شرایط ادامه تحصیل معلمان در مقاطع تحصیلات تکمیلی در رشته‌هایی که ویژه «آموزش» است تدارک دیده شود. به این منظور، دوره «کارشناسی ارشد آموزش تاریخ» که در ایران مسبق به سابقه نیست، اکنون طراحی شده و برنامه درسی آن نیز تدوین گردیده و قابلیت اجرایی دارد. در طراحی دوره و تدوین برنامه، اسناد بالادستی نیز مد نظر بوده است. لذا، بنا به منطق برنامه درسی کارشناسی ارشد آموزش تاریخ، می‌بایست معلمان تربیت گردند که به صورت تخصصی در حوزه «آموزش تاریخ» شایستگی‌های لازم را به خوبی کسب کرده و بتوانند در عرصه عمل پیاده سازند.

هدف کلی برنامه

هدف برنامه درسی دوره «کارشناسی ارشد آموزش تاریخ»، تربیت معلمان متخصصی است که علاوه بر کسب دانش و بینش لازم در عرصه مباحث نظری، در عرصه روش و نیز هنر و مهارت آموزش تاریخ توانایی‌ها و شایستگی‌های لازم را کسب کرده بتوانند در عرصه عمل آموخته‌های خود را به کار بندند.

ضرورت و اهمیت برنامه

«رشته تاریخ» به عنوان یک رشته علمی محض و موضوعی با «رشته آموزش تاریخ» به عنوان یک رشته موضوعی و تربیتی دو مقوله متفاوت است. دانش آموخته رشته تاریخ در صورت احراز شایستگی‌های علمی، الزاماً نمی‌تواند عهده دار امر تدریس که امری تخصصی و حرفه‌ای است باشد، از این رور ضروری است رشته آموزش تاریخ در مقطع کارشناسی و نیز در مقاطع تحصیلات تکمیلی طراحی گردد تا دانش‌آموختگان چنین رشته‌ای بتوانند با کسب شایستگی‌های علمی و نیز تربیتی از عهده امر خطیر آموزش برآیند. با عنایت به اینکه رسالت اصلی دانشگاه فرهنگیان تربیت معلمان شایسته در تراز جمهوری اسلامی ایران است، ضروری است با ایجاد رشته‌های تخصصی آموزشی، زمینه تربیت معلمان شایسته و توانمند تخصصی و حرفه‌ای را فراهم کند. این مأموریت خطیر بیش از هر دانشگاهی بر عهده دانشگاه مأموریت‌گرا و تربیت‌محور فرهنگیان است.

شایستگی‌های مورد انتظار

با اینکه در هریک از سرفصل‌های برنامه درسی کارشناسی ارشد آموزش تاریخ شایستگی‌های مورد انتظار در درس مربوطه بیان شده است، در اینجا به طور کلی به شایستگی‌های مورد انتظار از کل برنامه درسی کارشناسی ارشد آموزش تاریخ اشاره می‌شود:

- با مطالعه و بررسی تاریخ ایران، نقش عناصر مهم هویت ملی، از جمله تاریخ و فرهنگ مشترک، زبان ملی، و دین اسلام را در حفظ تمامیت ارضی ایران به فراگیران آموزش دهند.
- علل، عوامل و مؤلفه‌های تداوم و تحول، استمرار و پیوستگی عناصر فرهنگ و تمدن ایران و نیز رمز بقای آن در طول هزاره‌های گذشته را درک نموده و به فراگیران آموزش دهند.
- ماهیت و روند تحولات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ایران در دوره‌های مختلف تاریخ را با استناد به اسناد و منابع تاریخ درک کرده و قادر به تحلیل و تعمیم آنها به وقایع و مسائل معاصر و بهره‌گیری از تجارب و آموزه‌های آنها در وقایع مشابه باشند.
- درباره نسبت تاریخ با برخی علوم دیگر، دانش لازم را کسب نموده و اهمیت مطالعات بین‌رشته‌ای، چندرشته‌ای و فرارشته‌ای برای فهم تاریخ را دریافته و در تجزیه و تحلیل مسائل تاریخی رویکرد بین‌رشته‌ای را مد نظر قرار دهد.
- ارزش و اهمیت فناوری‌های جدید دیداری و شنیداری و نیز وسایل کمک آموزشی نظیر عکس، نقشه، نمودار، سند، موزه و غیره را در امر آموزش تاریخ به خوبی شناخته و در کار حرفه‌ای خود یعنی آموزش تاریخ از آنها بهره گیرد.

- مهارت های پژوهشی و تربیتی در حوزه آموزش و آموزش تاریخ و رویکردها و روش های آموزش و یادگیری تاریخ را بکار گیرند.

نقش و توانایی دانش آموختگان

با توجه به ماهیت تربیتی- موضوعی بودن رشته آموزش تاریخ، طبیعی است که دانش آموختگان این رشته بتوانند در دو زمینه اصلی «آموزش تاریخ» و نیز «پژوهش در عرصه آموزش تاریخ» توانایی های لازم را کسب کنند. نظام آموزش و پرورش کشور در هر دو زمینه با خلاء جدی مواجه بوده است. به دلیل دایر نبودن رشته آموزش تاریخ در مقاطع تحصیلات تکمیلی، هنوز متخصصی در این زمینه تربیت نشده و همچنین در عرصه پژوهشی های نظری و عملی کاری انجام نگرفته است. دانش آموختگان این رشته در صورت کسب شایستگی های لازم می توانند در هر دو زمینه به ایفای نقش بپردازند.

تعریف دوره، طول دوره و شکل نظام

دوره کارشناسی ارشد آموزش تاریخ، دوره ای ناپيوسته و مختص معلمان است. معلمانی که در مقطع کارشناسی تحصیل کرده اند، در صورتی که بنا به ضوابط اعلامی از سوی وزارت آموزش و پرورش امکان شرکت در آزمون سراسری دانشگاهها را داشته و پذیرفته گردند می توانند در این مقطع در دانشگاه فرهنگیان ادامه تحصیل دهند. کسانی که رشته تحصیلی آنها کارشناسی دبیری تاریخ یا آموزش تاریخ نباشد، می بایستی ۱۲ واحد درس جبرانی را بر اساس جداول شماره ۱ و ۲ بگذرانند. در تدوین برنامه درسی کارشناسی ارشد آموزش تاریخ، درس های موضوعی (ck) و موضوعی- تربیتی (pck) به صورت متوازن توزیع شده، به گونه ای که رویکرد دانش محوری با آموزش محوری توأمان رعایت شده است. از طرفی، با تفکیک درس ها به واحدهای نظری و عملی، تلاش بر این بوده تا جنبه آموزش محوری دوره کارشناسی ارشد در گرایش آموزش تاریخ به خوبی رعایت شود.

طول دوره کارشناسی ارشد دو سال است که در طی سه نیمسال، واحدهای نظری و عملی ارائه می گردد و پس از آن نیز دانشجوی معلمان به پژوهش و نگارش پایان نامه همت گماشته و در صورت موفقیت در دفاع از پایان نامه به دریافت «دانشنامه کارشناسی ارشد آموزش تاریخ» نائل خواهند شد. دانشجوی معلمان ملزم هستند در انتخاب موضوع پایان نامه به اهمیت مقوله «آموزش تاریخ» توجه ویژه داشته و موضوعات مرتبط با این حوزه را انتخاب کنند تا بتوانند با تلفیق و پیوند دو حوزه «موضوع» و «آموزش موضوع» پژوهشی کاربردی انجام دهند.

تعداد و نوع واحدهای درسی

دوره کارشناسی ارشد آموزش تاریخ دارای ۳۲ واحد است. از این تعداد، ۴ واحد به پایان نامه اختصاص یافته که می بایست زیر نظر استاد راهنما و مشاور و در پیوند با مسائل و موضوعات آموزش تاریخ، نگارش و دفاع شود. ۲۸ واحد دیگر شامل ۱۴ واحد درس های الزامی و ۱۴ واحد درس های انتخابی است. درس های الزامی، شامل ۴ واحد دروس موضوعی و ۱۰ واحد دروس موضوعی- تربیتی است. از ۱۴ واحد دروس اختیاری، ۸ واحد موضوعی و ۶ واحد موضوعی- تربیتی است. بعضی از درس ها، ۲ واحد نظری و بعضی دیگر ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی است. در ارائه کلیه دروس، باید به تخصص استادان توجه شود.

جدول ۱- توزیع دروس دوره کارشناسی ارشد رشته آموزش تاریخ دانشگاه فرهنگیان

تعداد واحد	نوع درس
------------	---------

۱۴	دروس الزامی
۱۴	دروس انتخابی
۴	پایان نامه
۳۲	جمع واحدها

شرایط و ضوابط ورود به دوره

مطابق با شرایط عمومی و اختصاصی مندرج در دفترچه راهنمای آزمون ورودی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته و نیز شرایط و ضوابط پذیرش دانشجو در کدرشته‌های تحصیلی دانشگاه فرهنگیان مندرج در دفترچه راهنمای انتخاب رشته آزمون کارشناسی ارشد ناپیوسته می‌باشد.

مواد و ضرایب امتحانی

مطابق با عناوین و ضرایب مندرج در دفترچه راهنمای آزمون ورودی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته می‌باشد.

دروس جبرانی

مطابق با ماده ۹ آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد شماره ۱۶۲۹۰۲ مورخ ۱۳۹۴/۰۸/۱۰ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تعداد واحدهای دروس جبرانی به تشخیص گروه آموزشی حداکثر ۱۲ است، بر این اساس گروه درسی آموزش تاریخ می‌تواند تا سقف حداکثر ۱۲ واحد از دروس جبرانی (جدول ...) را به دانشجویان دوره کارشناسی ارشد ارائه دهد.

با توجه به رسالت دانشگاه فرهنگیان در تربیت معلم حرفه‌ای و لزوم آشنایی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان با فلسفه تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی ایران، با استناد به مصوبه شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه و مجوز وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره ۲/۲۱/۱۴۶۵۰۳ - ۱۳۹۶/۷/۴، گذراندن ۲ عنوان درس "اخلاق معلمی از دیدگاه اسلام" و "فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران" هر کدام به ارزش ۲ واحد نظری و با ماهیت جبرانی حرفه‌ای، برای دانشجویانی که در دوره قبل این دروس را نگذرانده‌اند الزامی می‌باشد. این دروس در سقف مقرر تعداد واحدهای جبرانی باید ارائه گردد.

فصل دوم
جداول دروس

جدول ۱: دروس جبرانی کارشناسی ارشد آموزش تاریخ دانشگاه فرهنگیان

نوع درس	ردیف	نام درس	تعداد واحد				تعداد ساعت			
			نظری	عملی	کارگاهی	جمع	نظری	عملی	کارگاهی	جمع
دروس تربیت اسلامی	۱	اخلاق حرفه‌ای با تأکید بر حقوق و تکالیف اسلامی	۲	-	-	۲	۳۲	-	-	۳۲
	۲	فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران	۲	-	-	۲	۳۲	-	-	۳۲
دروس تخصصی - تربیتی PCK	۳	برنامه‌ریزی درسی در آموزش تاریخ	۱	۱	-	۲	۱۶	۳۲	-	۴۸
	۴	تحلیل محتوای مواد آموزشی در آموزش تاریخ	۱	۱	-	۲	۱۶	۳۲	-	۴۸
	۵	طراحی آموزشی در آموزش تاریخ	-	۱	-	۱	-	۳۲	-	۳۲
	۶	طراحی واحد یادگیری در آموزش تاریخ	-	۱	-	۱	-	۳۲	-	۳۲
	۷	راهنماهای تدریس در آموزش تاریخ	-	-	۱	۱	-	-	-	-
	۸	روانشناسی تربیتی	۲	-	-	۲	۳۲	۳۲	-	۳۲
	۹	اصول و روشهای تدریس	۱	۱	-	۲	۱۶	۳۲	-	۴۸
دروس تربیتی	۱۰	نظریه‌های یادگیری و آموزش	۲	-	-	۲	۳۲	-	-	۳۲
	۱۱	مبانی و فلسفه تاریخ	۲	-	-	۲	۳۲	-	-	۳۲
	۱۲	تاریخ شناسی	۲	-	-	۲	۳۲	-	-	۳۲
پایه تاریخ	۱۳	جغرافیای تاریخی ایران	۲	-	-	۲	۳۲	-	-	۳۲
	۱۴	تاریخ تحولات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایران در دوره ساسانیان	۲	-	-	۲	-	-	-	-
دروس تخصصی CK	۱۵	تاریخ فرهنگ و تمدن ایران از ورود اسلام تا	۲	-	-	۲	-	-	-	-

								حمله مغول		
				۲	-	-	۲	تاریخ تشیع	۱۶	
				۲	-	-	۲	تاریخ تحولات جریانهای فکری جهان اسلام	۱۷	
				۲	-	-	۲	تاریخ فرهنگ و تمدن ایران در دوره صفویان	۱۸	
				۲	-	-	۲	تاریخ تحولات فکری و فرهنگی ایران در دوره قاجار	۱۹	
				۲	-	-	۲	انقلاب مشروطیت و تحولات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ایران تا انقراض قاجاریه	۲۰	
				۲	-	-	۲	تاریخ عثمانی و خاورمیانه	۲۲	
				۲	-	-	۲	تاریخ اروپا از انقلاب فرانسه تا جنگ جهانی اول	۲۳	
				۲	-	-	۲	تاریخ اروپا از جنگ جهان اول تا کنون	۲۴	
				۴۳	۱	۵	۳۷	جمع		

جدول ۲: دروس جبرانی ویژه آن دسته از پذیرفته شدگانی که دارای مدرک تحصیلی غیرمرتبط هستند.
(۱۲ واحد)

ردیف	مدرک تحصیلی پذیرفته شدگان	دروس تربیت اسلامی	دروس تخصصی تربیتی و دروس تربیتی	دروس پایه تاریخ	دروس تخصصی
۱	دانش آموختگان رشته های دبیری و آموزش تاریخ	-	-	-	-
۲	دانش آموختگان رشته های دبیری و آموزش علوم انسانی	۲ درس	-	۲ درس	۳ درس
۳	دانش آموختگان رشته های دبیری	۲ درس	-	۱ درس	۴ درس

				و آموزش غیرعلوم انسانی	
۴	دانش آموختگان رشته های علوم انسانی غیردبیری و آموزشی	۲ درس	۳ درس	-	۳ درس
۵	دانش آموختگان رشته های غیرعلوم انسانی و غیردبیری و آموزشی	۲ درس	۲ درس	-	۴ درس

جدول ۳: دروس الزامی کارشناسی ارشد آموزش تاریخ - دانشگاه فرهنگیان (۱۴ واحد)

ردیف	نام درس	نوع	تعداد واحد			تعداد ساعت		
			نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	آموزش تاریخ و رسانه های دیداری و شنیداری	PCK	۱	۱	۲	۱۶	۳۲	۴۸
۲	مبانی استمرار تاریخی ایرانیان و مسائل آموزش تاریخ ایران	PCK	۱	۱	۲	۱۶	۳۲	۴۸
۳	نقد و بررسی برنامه درسی و کتابهای درسی تاریخ در مدارس ایران، از آغاز تا کنون	PCK	۲		۲	۳۲		۳۲
۴	رویکردها و راهبردهای پیشرفته آموزش و ارزیابی در درس تاریخ	PCK	۱	۱	۲	۱۶	۳۲	۴۸
۵	روش های تحقیق در آموزش تاریخ	PCK	۱	۱	۲	۱۶	۳۲	۴۸
۶	روش و روش شناسی مطالعات تاریخی	CK	۲		۲	۳۲		۳۲
۷	تاریخ کاربردی: تجربه های کارآفرینی در رشته تاریخ	CK	۱	۱	۲	۱۶	۳۲	۴۸
جمع			۹	۵	۱۴	۱۴۴	۱۶۰	۳۰۴

جدول ۴: دروس انتخابی کارشناسی ارشد آموزش تاریخ - دانشگاه فرهنگیان (۱۴ واحد)

ردیف	نام درس	نوع	تعداد واحد			تعداد ساعت		
			نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	ادبیات و آموزش تاریخ ایران*	PCK	۱	۱	۲	۱۶	۳۲	۴۸
۲	ترجمه متون انگلیسی آموزش تاریخ***	PCK		۱	۱	-	۳۲	۳۲
۳	طراحی آموزشی پیشرفته در آموزش تاریخ*	PCK	۱	۱	۲	۱۶	۳۲	۴۸
۴	تاریخ شفاهی و آموزش تاریخ (با تأکید بر تجارب	PCK		۱	۱	-	۳۲	۳۲

							زیسته معلمان) ***	
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	PCK	رویکرد تطبیقی در آموزش تاریخ***	۵
۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	CK	کلیات تاریخ ایران پیش از اسلام (بررسی مسائل اساسی شامل مسائل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، روابط خارجی و تحولات مرزی) ***	۶
۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	CK	کلیات تاریخ ایران در دوره اسلامی - تا آغاز دوره معاصر (بررسی مسائل اساسی شامل مسائل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، روابط خارجی و تحولات مرزی)***	۸
۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	CK	کلیات تاریخ ایران در دوره معاصر (بررسی مسائل اساسی شامل مسائل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، روابط خارجی و تحولات مرزی) ***	۹
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	CK	کلیات تاریخ جهان با تأکید بر دوران معاصر***	۱۰
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	CK	تاریخ‌شناسی و تاریخنگاری مسلمانان*	۱۱
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	CK	جامعه‌شناسی تاریخی*	۱۲
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	Ck	تاریخ اجتماعی و آموزش تاریخ ایران*	۱۳
۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	Ck	تاریخ محلی و آموزش تاریخ ایران*	۱۴
۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	CK	نقد و بررسی منابع و متون تاریخی (ایران بعد از اسلام) ***	۱۵
۵۴۴	۲۸۸	۳۲۰	۲۷	۸	۱۹		جمع	

*** ارائه این درس‌ها، در اولویت نخست است. / *** ارائه این درس‌ها در اولویت دوم قرار دارد. / * ارائه این درس‌ها در اولویت سوم قرار دارد.

جدول ۵: پایان نامه کارشناسی ارشد آموزش تاریخ دانشگاه فرهنگیان

ردیف	نام درس	تعداد واحد
۱	پایان نامه	۴

فصل سوم

سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد

رشته آموزش تاریخ

۱. معرفی درس و منطق آن:

این درس از جمله درس‌های پایه و کاربردی در میان درس‌های الزامی «آموزش محور» (تربیتی موضوعی) است. اهمیت یافتن نقش رسانه در تمامی عرصه‌های زندگی بشری در عصر حاضر، فرایند آموزش‌های رسمی و درسی را تحت تأثیر قرار داده است. چنانکه بخش مهمی از یادگیری نسل جدید از طریق رسانه‌های متنوع تحقق می‌یابد. رسانه‌هایی چون تلویزیون، سینما، شبکه‌های اجتماعی، گوشی‌های تلفن و امثال آنها از یک سو می‌توانند رقیبی برای برنامه‌های درسی و فرایند یاددهی-یادگیری رسمی در کلاس‌های درس باشند و از سوی دیگر مکمل آنها به شمار آیند. از آنجا که نقش و حضور روزافزون رسانه‌ها قابل انکار نیست، ضروری است دانشجویان ضمن شناخت کارکرد این رسانه‌ها، با چگونگی به خدمت گرفتن آنها برای آموزش مؤثرتر محتوای درسی آشنا شوند. این درس بر مبنای چنین ضرورتی پیش‌بینی شده است. در عین حال، هرچه به تاریخ معاصر نزدیک‌تر می‌شویم، با پیشرفت فناوری‌های دیداری و شنیداری، مواد تاریخی متنوع و غیرممتنی بیشتر و متنوع‌تری برای مورخان پدید آمده است. همچنین با توجه به اینکه امکان ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی به صورت تصویری و یا صوتی فراهم شده است، در عمل روایت تاریخ ماهیت رسانه‌ای نیز یافته است. همین امر موجب شده تا روایت مجازی به عنوان گونه‌ای از روایت تاریخ در کنار روایت سنتی تاریخ جایگاه مهمی پیدا کند.

نام درس به فارسی: آموزش تاریخ و رسانه‌های دیداری و شنیداری	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی:	نوع درس: نظری
Teaching History and Visual and Aural Media	تعداد واحد: ۲
اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو:	تعداد ساعت: ۳۲
۱- با مفهوم رسانه و جایگاه آن در زندگی معاصر آشنا می‌شود و نسبت خود را با آن تعریف می‌کند.	شایستگی کلیدی: تربیتی - موضوعی
۲- بر اساس تاریخ رسانه‌ای و تاریخ در عصر رسانه می‌تواند روایت تاریخی را تحلیل کند	دروس پیش‌نیاز: ندارد
۳- سطح علمی مباحث تاریخی در رسانه را می‌شناسد و ابعاد مثبت و منفی تاثیرگذاری فضای رسانه و مجازی بر یادگیری تاریخ را درک می‌کند.	استاد متخصص برای تدریس: مدرس تاریخ با تجربه تدریس در زمینه روش‌های تدریس / تدریس مشترک با مدرس رسانه و متخصص فضای مجازی
۴- چگونگی برقراری پیوند میان محتوای تاریخی رسانه‌ها با برنامه درسی و محتوای آموزشی تاریخ را می‌آموزد و از ابزار رسانه برای یادگیری استفاده می‌کند.	
۵- قواعد استفاده از فیلم و امکانات دنیای مجازی برای آموزش تاریخ را فرامی‌گیرد و می‌تواند در عمل به کار گیرد.	
۶- قواعد استفاده از نمایش‌های تاریخی برای آموزش تاریخ را می‌آموزد و می‌تواند در عمل به کار گیرد.	
۷- با کاربرد عکس در آموزش تاریخ آشنا می‌شود و توانایی استفاده از آن برای آموزش تاریخ را می‌یابد.	

- ۸- کاربرد روزنامه‌ها و مجلات برای پژوهش در موضوعات تاریخی را می‌آموزد و به کار می‌گیرد.
- ۹- توانایی استفاده از ابزارهای رسانه‌ای در کلاس درس را پیدا می‌کند.
- ۱۰- تفاوت تاریخ رسانه‌ای با روایت تاریخ در رسانه را درک کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل یکم: رسانه و دنیای مجازی

- تاریخچه و انواع رسانه در دنیای معاصر
- تأثیر رسانه‌ها بر افکار عمومی و آموزش‌های درسی
- جایگاه تاریخ در محتوای رسانه‌ها
- تاریخ رسانه‌ای و روایت گذشته از طریق فناوری‌های رسانه‌ای
- تصویر تاریخ و به تصویر کشیدن تاریخ
- ضبط تاریخ و ثبت تاریخ
- دیدن گذشته و شنیدن گذشته
- روایت تاریخ و تاریخ روایی

فصل دوم: روزنامه‌ها و مجلات

- تاریخچه پیدایش روزنامه در جهان
- پیشینه روزنامه نگاری در ایران
- روزنامه‌ها و مجلات به مثابه منبعی برای آموزش تاریخ و پژوهش در موضوعات تاریخی

فصل سوم: رادیو-تلویزیون

- پیوند میان برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی با محتوای آموزشی تاریخ (فرصت‌ها و چالش‌ها)
- انواع برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی مرتبط با تاریخ (میزگرد، مصاحبه، فیلم مستند، فیلم داستانی، تئاتر، مجموعه تلویزیونی و ...)
- نقد و بررسی محتوای تاریخی برنامه‌های رادیو-تلویزیونی (همراه با تمرین)
- چگونگی و قواعد استفاده از برنامه‌های رادیو-تلویزیونی در آموزش تاریخ

فصل چهارم: سینما و تاریخ

- تاریخ سینما
- جایگاه و اهمیت تاریخ در تولید فیلم‌های سینمایی داستانی و مستند
- میزان استناد علمی در فیلم‌های تاریخی
- چگونگی استفاده از فیلم‌های سینمایی در آموزش تاریخ
- زمینه‌های شغلی عرصه فیلم و سینما برای دانش‌آموختگان تاریخ

فصل پنجم: تئاتر و تاریخ

- پیشینه تئاتر (نمایش) در ایران و جهان
- جایگاه و اهمیت تاریخ در نمایش های تاریخی
- میزان استناد علمی در نمایش های تاریخی
- چگونگی استفاده از نمایش های تاریخی در آموزش تاریخ

فصل ششم: عکس و آموزش تاریخ

- چیستی و چرایی عکس
- عکاسی و تاریخ
- انواع عکس
- نقاشی های تاریخی
- اهمیت عکس در فهم رویدادهای تاریخی
- چگونگی استفاده از عکس در آموزش تاریخ

فصل هفتم: آموزش تاریخ و دنیای دیجیتال (مجازی)

- جایگاه و کارکرد رایانه و اینترنت در حوزه تاریخ
- انواع منابع تاریخی در دنیای دیجیتال (وبگاه، وبلاگ، دانشنامه - ویکی پدیا، نرم افزارها...)
- جست و جوی تاریخی در دنیای مجازی و فنون آن
- مسأله اعتبار در محتواهای تاریخی دنیای مجازی
- فرصت ها و تهدیدهای دنیای دیجیتال در زمینه آموزش تاریخ
- امکانات دنیای دیجیتال برای آموزش تاریخ (پاورپوینت، فیلم، عکس، ویدئو کنفرانس...)
- متون تاریخی دیجیتال (نرم افزار، کتابخانه دیجیتال و...)
- آموزش مجازی (طراحی درس، اجرا و...)

فصل هشتم: تاریخ مجازی و تاریخ دیداری جدید:

- مجازی شدن واقعیت گذشته و روایت های داستانی
- تفاوت تاریخ رسانه ای و روایت رسانه ای از گذشته
- جایگاه اسناد رسانه ای دیداری و شنیداری فناوریانه در روایت تاریخ و تمایز از اسناد تاریخی پیشافناوری رسانه ای
- تفاوت تاریخ ضبط شده با تاریخ ثبت شده
- آرشیوهای رسانه ای و روایت گذشته
- روش های نقد تاریخ رسانه ای
- روش های نقد تاریخ به روایت رسانه

فصل نهم: مراجع و موسسات معتبر در تاریخ دیداری و شنیداری ایران، اسلام و تاریخ جهان

- اسناد شنیداری تاریخ ایران
- اسناد دیداری تاریخ ایران

- آرشیوهای موسسات مطالعات تاریخی
- آرشیوهای موسسات دولتی و خصوصی
- آرشیو صدا و سیما و شبکه های تلویزیونی
- موزه های ایران و جهان
- مستندهای تاریخ ایران
- مستندهای تاریخ جهان
- مستندهای تاریخ اسلام
- صفحات وب، مراکز و آرشیوهای الکترونیکی اسناد شنیداری و دیداری تاریخ
- فیلم های تاریخی معتبر درباره تاریخ جهان، ایران، اسلام

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- استفاده از کلاس مجهز به امکانات نمایش، اینترنت و ...
- تمرین و تدریس همراه با نمایش فیلم یا جستجو در دنیای مجازی
- استفاده از انواع عکسها با مضمون تاریخی (برای مثال انقلابها و جنگها و ...)
- کار عملی در کلاس و تعیین تکلیف برای دانشجویان (شناسایی و نقد منابع رسانه‌ای، تهیه پاورپوینت و ...)
- آموزش روش های جست و جوی برای دست یابی به منابع آموزش تاریخ در دنیای دیجیتال
- استفاده از نمونه روزنامه های دوره قاجار به بعد که باز چاپ شده اند.
- استفاده از فایل pdf روزنامه و مجلاتی که باز چاپ نشده و در کتابخانه های معتبر موجود است.

۴. منابع آموزشی و پایگاه های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- امیر تیموری، محمد حسن (۱۳۹۱). رسانه ها و محیط های آموزشی - یادگیری، تهران، سمت.
- ۳- دیوید برودول و کریستین تامسن (۱۳۹۳). تاریخ و سینما، ترجمه روبرت صافاریان، تهران، نشر مرکز.
- ۴- فرو، مارک (۱۳۹۶). سینما و تاریخ، ترجمه محمد تهامی نژاد، تهران، علمی و فرهنگی.

منابع فرعی:

- ۱- تابان خواجه نصیری، وبلاگ نماد تاریخ شفاهی و فولکلور اینترنتی (مقاله)
- ۲- حیدری، غلام و بهارلو، عباس (۱۳۸۴). فیلم شناخت ایران از ۱۳۰۹ تا ۱۳۵۷ (فیلم شناسی سینای ایران)، تهران: قطره.
- ۳- روح اله صفری و علی اکبر تشکری، بررسی تأثیر اینترنت بر آینده رشته تاریخ (مقاله)
- ۴- صدر هاشمی، محمد (۱۳۶۳). تاریخ جراید و مجلات ایران، اصفهان: کمال.
- ۵- قاسمی، سیدفرید؛ شکرخواه، یونس (۱۳۹۴). تاریخ مطبوعات ایران به انضمام پیشینه مطبوعات جهان، تهران: نشر ثانیه.
- ۶- کریگ بتی و زارا والدیک (۱۳۹۳). نویسندگی برای سینما و تلویزیون، ترجمه محمد گذرآبادی، تهران، کتاب آوند دانش.
- ۷- مجلات فرهنگ و زندگی، فیلم، سینما و ادبیات، فیلم نگار، دنیای تصویر
- ۸- مهربانی، مسعود (۱۳۹۵). تاریخ سینمای ایران از آغاز تا سال ۱۳۵۷، تهران: نشر نظر.

- ۹- فلوسر، گرگوری؛ پاسکالدیس، مارک ماس ...، (۱۳۹۶). تاریخنگاری و عکاسی (جستارهایی پیرامون عکس به مثابه سندی تاریخی)، ترجمه محمد غفوری، تهران: آگه.
- ۱۰- مینوتی، رولاندو (۱۳۸۷) اینترنت و حرفه تاریخ‌نگاری، ترجمه حسن فرشتیان، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- ۱۱- میرهادی حسینی، تاریخ در اینترنت (۱۸ مقاله)، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا
- ۱۲- _____، آموزش تاریخ در اینترنت (مقاله)، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا
- ۱۳- نرم افزارهای تخصصی: تاریخ ایران اسلامی، تاریخ اسلام، جغرافیای جهان اسلام و ...
- ۱۴- همراز، ویدا (۱۳۹۰) بازشناسی نقش فیلم مستند در آموزش تاریخ، فصلنامه مطالعات میان رشته ای در رسانه و فرهنگ، شماره دوم، ص ۱۴۷-۱۵۸، (مقاله)
- ۱۵- بریگز، ایسا و برگ، پیتر (۱۳۹۱). تاریخ اجتماعی رسانه‌ها از گوتنبرگ تا اینترنت، ترجمه حسن نمک دوست تهرانی، تهران، همشهری.

- ۱۶- John F. Lyons, Teaching History Online, New York, Routledge, ۲۰۰۹
- ۱۷- Arthur Tatnall & Bill Davey (Eds.), Reflections on the History of Computers in Education, Springer, ۲۰۱۴
- ۱۸- T. Mills Kelly, Teaching History in the Digital Age, The University of Michigan, ۲۰۱۳
- ۱۹- Dennis Trinkle, Writing, Teaching and Researching History in the Electronic Age, New York, Routledge, ۲۰۱۵
- ۲۰- Claire Howell Major, Teaching Online, a guide to theory, research and practice, Baltimore, Johns Hopkins University Press, ۲۰۱۵
- ۲۱- Joanna Wojdon (Ed.), E-teaching History, Newcastle, Cambridge Scholars Publishing, ۲۰۱۵

پایگاه‌های مطالعاتی:

- www.tarikhonline.com
- <http://www.tarikhirani.ir>
- <https://library.aqr.ir>
- <http://www.lib.ir>
- <http://www.noorlib.ir>
- <http://www.noormags.ir>
- www.lib.ir/library
- <http://www.nlai.ir>
- <https://cudl.lib.cam.ac.uk>
- <https://www.wdl.org/en>
- <https://www.loc.gov>
- <https://www.delhipedia.com>

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می‌گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش مشاهده‌ای، رفتاری و عملکردی مد نظر بوده حضور فعال در کلاس، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس و انجام تکالیف محوله، ملاک ارزیابی است. نمونه‌هایی از تکالیف محوله:

- مطالعه منابع درسی و شرکت در آزمون‌ها

- مشارکت مؤثر در مباحث کلاس
- تهیه پاورپوینت آموزشی براساس مباحث کتاب‌های درسی تاریخ
- تهیه طرح درس براساس استفاده از فیلم در کلاس درس
- تهیه طرح درس براساس استفاده از عکسهای تاریخی در کلاس درس
- بیان تجارب و برداشت های شخصی از دیدن نمایشگاههای عکس، یا مشاهده نمایش و فیلم
- در ارزشیابی پایانی بجز آزمون، دانشجو می‌بایست گزارشی توأم با نقد و نظر از حضور در سالن تئاتر یا سینما برای مشاهده نمایش یا فیلمی با مضمون تاریخی ارائه کند.

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق پایانی	ارائه سمینار	کارآموزی
✓	✓	آزمون‌های نوشتاری	✓	✓	
		عملکردی	✓		

۱. معرفی درس و منطق آن:

ایران به جهت سابقه تاریخی و تمدنی یکی از کهن‌ترین کشورهای جهان به شمار می‌آید. سابقه تاریخی و تمدنی در کنار تنوع اقلیمی، منجر به گونه‌گونی‌های قومی، زبانی، فرهنگی در قلمرو جغرافیای سیاسی ایران شده است. به تبع این وضعیت، آموزش تاریخ به لحاظ ماهیت و کارکردش می‌تواند جایگاه خاصی در حفظ هویت ملی و یکپارچگی کشور داشته باشد. منطق درس حاضر حکم می‌کند که ضمن آشنایی با نظریه‌های هویت ملی در غرب و کشورهای مستعمره، با توجه به وضعیت موجود ایران و مسائل تاریخ آن، مبانی و مفاهیم استمرار تاریخی و وحدت ایرانیان در این جغرافیا مورد بررسی نقادانه قرار گرفته و تلاش گردد مبانی تاریخ ملی ایران و زندگی فرهنگی اجتماعی مردم این جغرافیا در طول تاریخ مطرح گردند. در عین حال که بایستی توجه داشت آموزش تاریخ ایران بر اساس روایت هویت ملی نیز امری پویاست. بنابراین آشنایی با مسائلی که در روایت تاریخ ایران ذیل گفتمان هویت ملی ممکن است پدید بیاید از اهداف این درس است. با این همه در آموزش تاریخ ملی بایستی بیش از هر چیز از الگوهای یکسونگرانه که به دنبال تحمیل روایتی یکدست از تاریخ شکل‌گیری دولت ملت است خودداری نمود و نقش هویت‌های خرد و محلی را در تاریخ تکوین هویت ملی مد نظر قرار داد و مشارکت آنان در تداوم تاریخ ملی ایران و استمرار وحدت ایرانیان آشکار کرد. آموزش زندگی مدنی بیش از هر جایی خود را در آموزش تاریخ ملی نشان می‌دهد و فهم هم‌دلانه روابط میان خرده‌گروه‌های سیاسی-فرهنگی-اجتماعی با نظام سیاسی-فرهنگی-اجتماعی غالب و سپس روابط میان واحدهای سیاسی ملی مختلف و خرده فرهنگ‌های فرهنگی و اجتماعی با یکدیگر می‌تواند ظرفیت یادگیری بالنده را در دانش آموزان به عنوان شهروندان کشور ایران افزایش دهد.

نام درس به فارسی: مبانی استمرار تاریخی ایرانیان و آموزش تاریخ ایران	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی:	نوع درس: نظری-عملی
Foundations of Continuing Iranian History and Teaching Iranian History	تعداد واحد: ۲
اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو:	تعداد ساعت: ۳۲
۱- اهمیت تنوع فرهنگی، دینی، زبانی و ... به عنوان یکی از دشواری‌های آموزش تاریخ در ایران درک کند.	شایستگی کلیدی: تربیتی - موضوعی
۲- چگونگی حفظ این تنوع در عین حفظ هویت ملی و یکپارچگی کشور را بررسی کند.	دروس پیش‌نیاز: ندارد
۳- نظریه‌های مختلف هویت ملی را تحلیل کند.	استاد متخصص برای تدریس: مدرس
۴- مسایل آموزش تاریخ ایران در روایت هویت ملی را بشناسد و روش مواجهه با آنها را بکار گیرد.	تاریخ با تجربه تدریس در زمینه روش‌های تدریس/تدریس مشترک با کارشناس موزه و میراث فرهنگی
۵- مبانی تاریخی استمرار و وحدت ملی ایرانیان را تجزیه و تحلیل کند.	
۶- مفاهیم روشن‌کننده وحدت تاریخی ایرانیان را تجزیه و تحلیل کند.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل یکم: کلیات و مبانی هویت ملی

- تعریف هویت و عناصر آن: خود و دیگری
- تعریف ملت و ملیت
- تاریخ تحول مساله دولت ملت و هویت ملی در قرون جدید
- ناسیونالیسم و نظریه های هویت ملی: تاریخ و مفاهیم
- آموزش تاریخ و هویت ملی: تاریخ تحولات در جهان غرب و کشورهای مستعمره

فصل دوم: کلیات و مبانی آموزش تاریخ و هویت ملی در ایران معاصر

- دیدگاه‌های رایج درباره هویت ملی در تاریخ معاصر ایران
- رابطه آموزش تاریخ و مقوله هویت ملی در تاریخ معاصر ایران
- تمایز روایت تاریخ و واقعیت تاریخ
- تاریخ و مدنیت شهروندی: الگوی بایسته آموزشی در واحد ملی کشور
- تکرر به عنوان یکی از دشواره های آموزش تاریخ در ایران
- بررسی تاریخی تنوع، تکرر و استمرار تاریخی ایران: تکرر اقلیمی، انسان شناختی، خرده فرهنگی، گروه های اجتماعی، گروه های عقیدتی، تنوع معیشتی ...

فصل سوم: مبانی تاریخ ایران

- فلات ایران، اقلیم و محیط زیست
- سرزمین و جغرافیای طبیعی ایران
- فرهنگ ایرانی و تنوع خرده فرهنگ ها
- زبان فارسی و پیوستگی آن
- تنوع ادیان
- دین اسلام و مذاهب اسلامی
- تشیع، تسنن و حیات معنوی ایرانیان
- اقلیت های دینی
- عرفان و تصوف ایرانی
- تنوع فرهنگ، ادبیات و آداب محلی
- زندگی روستایی - شهری
- تنوع اقوام و زندگی عشایری
- مدنیت و سازگاری ایرانی
- اخلاق ایرانی
- پایداری و پیچیدگی فرهنگ و جامعه ایرانی
- تنوع محیط زیستی: دشت، کوه و دریا
- حکومت های ایران و ساختار دیوانی نظامی

- چالش‌های نوین در مبانی استمرار تاریخ ایران: تغییرات آب و هوایی، اقلیم و محیط زیست، مهاجرت‌های داخلی از روستا به شهر، تغییر الگوی معیشت کشاورزی به خدماتی صنعتی تجاری، تغییرات جمعیتی، تغییر محیط پیرامونی فلات ایران، تغییرات فناوری ارتباطی اطلاعاتی

فصل چهارم: مساله‌های آموزش تاریخ ایران باستان:

- مساله مهاجرت آریایی‌ها
- مساله کوروش، داریوش و پادشاهی هخامنشی
- مساله جنگ ایرانیان و یونانیان
- مشروعیت نظام پادشاهی در میان ملل تابعه
- مساله پیامبری زرتشت
- مساله هجوم اسکندر و سقوط هخامنشیان
- مساله تأثیر یونانی مآبی
- مساله ساختار حکومت اشکانی
- فرهنگ ایرانی در دوره اشکانی
- مناسبات ایرانیان و رومیان
- مساله منابع تاریخ نگاری ایرانی
- مساله منابع غیرایرانی درباره تاریخ ایران باستان
- مساله فرهنگ و هویت ایرانی در دوره ساسانی
- مساله نظام اجتماعی ایران ساسانی
- مساله اعراب و ساسانیان
- مساله ظهور اسلام و ساسانیان متاخر
- مساله هجوم اعراب و فتوح ایران

فصل پنجم: مسایل آموزش تاریخ ایران دوره اسلامی

- مساله تداوم هویت ایرانی
- مساله تحول زبان فارسی
- مساله ترکیب فرهنگ ایرانی و فرهنگ اسلامی
- مساله تغییر دین
- مساله پذیرش اسلام توسط ایرانیان
- مساله موالی
- مساله شورش‌های دوره امویان در ایران
- مساله نقش ایرانیان در سقوط امویان و برآمدن عباسیان
- مساله حاکمان مستقل ایرانی از طاهر تا یعقوب
- مساله رابطه ایرانیان و ترکان
- مساله نقش ایرانیان در تکوین تمدن اسلامی
- مساله هجوم مغولان و حکومت مغولان

- مساله تصوف ایرانی
- مساله برآمدن صفویه
- رسمیت یافتن تشیع

فصل ششم: مساله‌های آموزش تاریخ ایران معاصر

- مساله احیای وحدت ایران در دوره قاجاران
- مساله شکست ایران از روس
- مساله مناسبات خارجی ایران با روسیه و انگلیس
- مساله استعمار
- مساله اصلاحات در ایران دوره قاجار
- مساله منورالفکری در ایران قاجار
- مساله نوسازی و موسسات تمدنی جدید در ایران قاجار
- مساله آموزش‌های نوین در ایران دوره قاجار
- مساله مشروطه
- مساله علما و عوام
- مساله قرارداد ۱۹۱۹
- مساله کودتای ۱۲۹۹
- مساله تغییر سلطنت
- مساله اصلاحات دوره رضاشاه
- مساله اشغال ایران
- مساله مصدق و کاشانی
- مساله کودتای ۲۸ مرداد
- مساله اقدامات محمدرضا شاه
- مساله ریشه‌های تاریخی انقلاب اسلامی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- تبیین محتوای درس (سخنرانی، پرسش و پاسخ و ...)
- استفاده از منابع مختلف تاریخی
- بررسی منابع تاریخ‌نگاری عامیانه و استخراج مسایل آموزشی آن
- ارائه کنفرانس در خصوص انواع نظریه و نقد آنها از سوی دانشجو با هدایت استاد

۵. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- احمدی، حمید (۱۳۸۶) ایران: هویت، ملیت، قومیت؛ تهران: مؤسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی.
- ۳- اکبری، محمد علی (۱۳۸۲) دولت و فرهنگ در ایران (۱۳۰۴ - ۱۳۵۷)، تهران، نشر ایران.

۴- اکبری، محمدعلی (۱۳۸۴) تبارشناسی هویت جدید ایرانی (عصر قاجار و پهلوی)، تهران، انتشارات علمی فرهنگی.

منابع فرعی:

۵- امانوئل کاستلز، مانوئل (۱۳۸۰)، عصر اطلاعات، اقتصاد، جامعه و فرهنگ: قدرت هویت. ج ۲. ترجمه حسن چاوشیان، تهران، نشر نی.

۶- آبراهامیان، یرواند (۱۳۹۰) ایران بین دو انقلاب، ترجمه احمد گل محمدی، تهران، نشر .

۷- بهنام، جمشید (۱۳۸۶) برلنی‌ها: اندیشمندان ایرانی در برلن ۱۹۱۵ - ۱۹۳۰، تهران، فرزانه روز.

۸- بیگدلو، رضا (۱۳۸۰) باستان‌گرایی در تاریخ معاصر ایران، تهران، نشر مرکز.

۹- تاجیک، محمدرضا (۱۳۸۴) روایت غیریت و هویت در میان ایرانیان، تهران، فرهنگ گفتمان.

۱۰- توکلی طرقي، محمد (۱۳۸۱) تجدد بومی و بازاندیشی تاریخ، تهران: نشر تاریخ ایران.

۱۱- چارلز گیان، در جستجوی اصالت، ترجمه آرشد محمد اولی، تهران، نشر ققنوس، ۱۳۹۲.

۱۲- دی اسمیت، آنتونی (۱۳۹۱) ناسیونالیسم و مدرنیسم: بررسی انتقادی نظریه‌های متأخر ملت و ملت‌گرایی، ترجمه کاظم فیروزمند، تهران، نشر ثالث.

۱۳- قیصری، علی (۱۳۸۳) روشنفکران ایران در قرن بیستم، ترجمه محمد دهقانی، تهران، نشر هرمس.

۱۴- کاتوزیان، محمدعلی اکبری (۱۳۹۱) پروژه ملت سازی در متون آموزشی تاریخ، مجله تاریخ ایران، شماره ۷۰/۵، تابستان و پاییز ۹۱.

۱۵- کرونین، استفانی (۱۳۸۳) رضاشاه و شکل‌گیری ایران نوین، ترجمه مرتضی ثاقب فر، تهران، نشر جامی.

۱۶- کریمی قهی، منصوره (۱۳۸۴) آسیب‌شناسی تأثیر تحولات سیاسی بر محتوای کتاب‌های درسی تاریخ معاصر ایران (۱۳۵۸ - ۱۳۸۸) با رویکرد تطبیقی به کتاب‌های درسی ایران پیش از انقلاب، پژوهشنامه انجمن ایرانی تاریخ، سال اول، شماره چهارم، زمستان.

۱۷- گل محمدی، احمد (۱۳۸۱) جهانی شدن، فرهنگ، هویت. تهران: نشر نی.

۱۸- گیرنا، مونتسرات (۱۳۷۸) مکاتب ناسیونالیسم: ناسیونالیسم و دولت-ملت در قرن بیستم. ترجمه امیرمسعود اجتهادی. تهران: انتشارات وزارت امور خارجه.

۱۹- میرسپاسی، علی (۱۳۸۵) تاملی در مدرنیته ایرانی: بحثی در باب گفتمان‌های روشنفکری و سیاست مدرنیزاسیون در ایران، ترجمه جلال توکلیان، تهران، طرح نو.

۲۰- میرسپاسی، علی (۱۳۸۷) روشنفکران ایران: روایت‌های یاس و امید، ترجمه عباس مخبر، تهران، نشر توسعه.

۲۱- وحدت، فرزین (۱۳۹۰) رویارویی فکری ایرانیان با مدرنیته، ترجمه مهدی حقیقت‌خواه، تهران، نشر ققنوس.

۲۲- اتابکی، تورج (۱۳۸۷) تجدد آمرانه: جامعه و دولت در عصر رضاشاه، ترجمه مهدی حقیقت‌خواه، تهران، نشر ققنوس.

مقاله‌ها:

۱- غلامرضا وطن دوست و دیگران، نموده‌های ناسیونالیسم در کتاب‌های درسی تاریخ دوره پهلوی اول، فصلنامه تاریخ‌نگری و تاریخ‌نگاری، سال نوزدهم، دوره جدید، شماره اول، پیاپی ۷۶، بهار ۱۳۸۸

۲- محمدعلی اکبری و معصومه شکور قهاری، وجوه قانونی ایرانیت در متون درسی عصر پهلوی اول (کتب تاریخ، جغرافیا و ادبیات فارسی)، فصلنامه مطالعات تاریخ فرهنگی، شماره ۱۹، بهار ۹۳

۳- منصور صفت گل، تاریخ نویسی درسی در ایران از دارالفنون تا برافتادن فرمانروایی قاجاران، تهران، مجله دانشگاه انقلاب، ۱۳۷۹

- ۴- Anderson, Benedict (۱۹۹۱) *Imagined Communities: Reflections on the Origins and Spread of Nationalism*, ۲nd edn. London: Verso.
- ۵- Arts, Wil; Halman, Loek (۲۰۱۳). *Value Contrasts and Consensus in Present-Day Europe: Painting Europe's Moral Landscapes*. BRILL. ISBN ۹۷۸-۹۰۰۴۲۶۱۶۶۲.
- ۶- Ashmore, Richard D.; Jussim, Lee; Wilder, David, eds. (۲۰۰۱). *Social Identity, Intergroup Conflict, and Conflict Reduction*. Oxford University Press. ISBN ۹۷۸۰۱۹۵۱۳۷۴۳۹.
- ۷- Bar-Tal, Daniel; Staub, Ervin (۱۹۹۷). *Patriotism in the Lives of Individuals and Nations*. Chicago: Nelson-Hall Publishers. ISBN ۹۷۸-۰۸۳۰۴۱۴۱۰۹.
- ۸- Benei, Veronique (۲۰۰۵). *Manufacturing Citizenship: Education and Nationalism in Europe, South Asian and China*. Routledge Research in Education. ISBN ۹۷۸۰۴۱۵۳۶۴۸۸۱.
- ۹- Coulby, David (۲۰۰۵). *World Yearbook of Education ۲۰۰۵: Globalization and Nationalism in Education*. Routledge. ISBN ۹۷۸۰۴۱۵۳۴۸۵۸۴.
- ۱۰- Eriksen, Thomas Hylland (۲۰۱۰). *Ethnicity and Nationalism: Anthropological Perspectives (Anthropology, Culture and Society) ۳rd Edition*. Pluto Press.
- ۱۱- Hans, Nicholas. "Nationalism and Education in Asia." *Comparative Education Review* ۲, no. ۲ (۱۹۵۸).
- ۱۲- Huntington, Samuel P. (۲۰۰۴). *Who are we; the challenges to America's national identity*. Simon & Schuster. ISBN ۹۷۸۰۶۸۴۸۷۰۵۳۳.
- ۱۳- Ibrahim, Zawawi (۲۰۰۴). *Globalization and National Identity: Managing Ethnicity and Cultural Pluralism in Malaysia*. Asia-Pacific Center for Security Studies. ISBN ۹۷۸-۰۹۷۱۹۴۱۶۴۹.
- ۱۴- Kellas, James G. (۱۹۹۱). *The Politics of Nationalism and Ethnicity*. Macmillan Education UK. ISBN ۹۷۸۰۳۱۲۰۶۱۵۹۳.
- ۱۵- Kelman, Herbert (۱۹۹۷). *Nationalism, Patriotism and National Identity: Social-Psychological Dimensions*. Chicago: Nelson-Hall Publishers.
- ۱۶- Kotowski, Jan Michael. (۲۰۱۳) *Narratives of Immigration and National Identity: Findings from a Discourse Analysis of German and U.S. Social Studies Textbooks*. *Studies in Ethnicity and Nationalism* ۱۳:۳.
- ۱۷- László, János (۲۰۱۳). *Historical Tales and National Identity: An introduction to narrative social psychology*. Routledge. ISBN ۹۷۸۰۴۱۵۷۰۴۷۰۰.
- ۱۸- Lee, Yoonmi (۲۰۱۲). *Modern Education, Textbooks, and the Image of the Nation: Politics and Modernization and Nationalism in Korean Education*. Routledge. ISBN ۹۷۸۱۱۳۶۶۰۰۷۹۱.
- ۱۹- Nozaki, Yoshiko (۲۰۰۸). *War Memory, Nationalism and Education in Post-War Japan*, ۱۹۴۵-۲۰۰۷. Routledge. ISBN ۰۲۰۳۰۹۸۷۶۵.

- ۲۰- Özkırmılı, Umut (۲۰۱۱). *Theories of Nationalism; A Critical Introduction*. Macmillan International Higher Education. ISBN ۹۷۸۰۲۳۰۵۷۷۳۳۶.
- ۲۱- Reicher, Stephen; Spears, Russell; Haslam, Alexander (۲۰۱۰). *The Social Identity Approach in Social Psychology*. London: The SAGE handbook of identities. ISBN ۹۷۸-۱۴۴۶۲۴۸۳۷۹.
- ۲۲- Riggan, Jennifer (۲۰۱۶). *The Struggling State: Nationalism, Mass Militarization, and the Education of Eritrea*. Temple University Press. ISBN ۹۷۸۱۴۳۹۹۱۲۷۰۶.
- ۲۳- Schleicher, Klaus (۱۹۹۳). *Nationalism in Education*. Peter Lang GmbH, Internationaler Verlag der Wissenschaften. ISBN ۹۷۸۳۶۳۱۴۶۰۱۷۷.
- ۲۴- Smith, Anthony (۱۹۹۱). *National Identity*. University of Nevada Press. ISBN ۹۷۸-۰۸۷۴۱۷۲۰۴۱.
- ۲۵- Smith, Anthony D. (۱۹۹۳). *National identity*. University of Nevada Press. ISBN ۹۷۸۰۸۷۴۱۷۲۰۴۱.
- ۲۶- Smith, Anthony D. (۱۹۹۸). *Nationalism and Modernism: A critical survey of recent theories of nations and nationalism*. London: Routledge.
- ۲۷- Spencer, Philip; Howard Wollman (۲۰۰۲). *Nationalism: A Critical Introduction*. London: Sage Publications.
- ۲۸- Tajfel, Henri; Turner, John C. (۱۹۸۶). "The Social Identity Theory of Inter-group Behavior". *Psychology of Intergroup Relations*.
- ۲۹- Takeda, Nazumi & Williams, James H. (۲۰۰۸) *Pluralism, identity, and the state: national education policy towards indigenous minorities in Japan and Canada*. *Comparative Education* ۴۴:۱.
- ۳۰- Turner, J.C (۱۹۹۹). *Social Identity Context, Commitment, Content*. Some Current Issues in Research on Social Identity and Self-categorization Theories. Oxford: Blackwell.
- ۳۱- Uko-Ima, Barrister (۲۰۱۴). *National Identity: Pragmatic Solutions for Democratic Governance in African Nations*. Xlibris LLC. ISBN ۹۷۸۱۴۹۹۰۴۷۹۵۰.
- ۳۲- Vejdani, Farzin (۲۰۱۴). *Making history in Iran: education, nationalism, and print culture*. Stanford University Press. ISBN ۹۷۸۰۸۰۴۷۹۱۵۳۳.
- ۳۳- Zervas, Theodore G. (۲۰۱۷). *Formal and Informal Education during the Rise of Greek Nationalism: Learning to be Greek*. Palgrave Macmillan US. ISBN ۹۷۸۱۱۳۷۴۸۴۱۵۴.
- ۳۴- Zimmer, Oliver (۲۰۰۳). *Nationalism in Europe, ۱۸۹۰-۱۹۴۰*. Macmillan Education UK. ISBN ۹۷۸۱۴۰۳۹۴۳۸۸.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش مشاهده‌ای، رفتاری و عملکردی مد نظر بوده حضور فعال در کلاس، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس و انجام تکالیف محوله، ملاک ارزیابی است. نمونه‌هایی از تکالیف محوله:

- بحث و تبادل نظر بر روی مفاهیم و محتوای درس بر اساس موضوعات مربوطه در کتاب درسی تاریخ
- تهیه طرح بازدید علمی برای یکی از مباحث کتاب درسی
- مطالعه منابع درسی و شرکت در آزمون
- ارائه کنفرانس علمی
- بیان تجارب شخصی به صورت سمینار

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه سمینار
✓	✓	✓	آزمون‌های نوشتاری	✓	✓
		✓	عملکردی		
کارآموزی					

۱. معرفی درس و منطق آن:

برنامه درسی و کتاب درسی برآمده از آن، منابع اصلی آموزش هر درس و از جمله تاریخ را تشکیل می‌دهند. سابقه آموزش تاریخ در نظام تعلیم و تربیت جدید به بیش از صد سال می‌رسد. از این رو، مطالعه پیشینه صد ساله می‌تواند تجربیات انباشته پیشینیان را برای ارزیابی موقعیت و جایگاه آموزش تاریخ در ایران پیش رو قرار دهد تا معلمان تاریخ در حرفه خود با چشم انداز بهتری به ایفای نقش پردازند. تألیف کتاب‌های درسی تاریخ برای دوره‌های مختلف آموزشی همزمان با تأسیس نظام مدارس جدید در ایران معاصر از اواخر دوره قاجاری شروع شد و تا به امروز تحولات مختلفی را در دوره‌های گوناگون تاریخ معاصر ایران بخود دیده است که همچنان ادامه دارد و این خود انباشتی از تجربه و دانش را گردآورده است که در این درس مورد بررسی قرار می‌گیرد.

مشخصات درس	نام درس به فارسی: نقد و بررسی برنامه و کتاب‌های درسی تاریخ در ایران از آغاز تا کنون نام درس به انگلیسی: Critical Review of Curriculum and History Textbooks in modern history of Iran
نوع درس: نظری	
تعداد واحد: ۲	
تعداد ساعت: ۳۲	
شایستگی کلیدی: تربیتی - موضوعی	اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو:
دروس پیش‌نیاز: ندارد	۱- با سیر برنامه‌ریزی درسی و تألیف کتاب‌های درسی تاریخ در ایران در گذشته آشنا می‌شود و با وضعیت امروز مقایسه و ارزیابی می‌کند.
استاد متخصص برای تدریس: مدرس تاریخ با تجربه تدریس در زمینه روش‌های تدریس/تألیف در زمینه تاریخ	۲- اهمیت و جایگاه برنامه و کتاب درسی تاریخ را می‌شناسد و فراز و فرود تاریخ‌نویسی درسی را از گذشته تا حال تجزیه و تحلیل می‌کند.
	۳- در آموزش تاریخ تجربیات به دست آمده در زمینه برنامه و کتاب درسی تاریخ را مورد توجه و استفاده قرار می‌دهد.
	۴- فرایند تدوین برنامه درسی و تألیف کتاب درسی را می‌شناسد.
	۵- با شناختی که از پیشینه برنامه درسی آموزش تاریخ یافته می‌تواند برنامه موجود را نقد و ارزیابی کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل یکم: کلیات

- تعاریف: برنامه درسی، کتاب درسی (مختصات و ویژگی‌ها)
- برنامه درسی آشکار و پنهان
- تاریخچه برنامه‌نویسی درسی تاریخ در ایران (نهادهای متولی، چگونگی تدوین و ...)
- تاریخچه تألیف کتاب درسی تاریخ در ایران (نهادهای متولی، چگونگی تألیف، مولفان و ...)

فصل دوم: برنامه درسی تاریخ

- جایگاه برنامه درسی در نظام آموزشی
- ارکان برنامه درسی (اهداف، سرفصل‌ها، روش‌های آموزش و ...)
- پدیدآورندگان برنامه درسی (شورای برنامه ریزی، کارشناسان، معلمان و ...)
- برنامه درسی تاریخ برای مقاطع مختلف تحصیلی (دبستان تا دوره دوم متوسطه)
- رابطه برنامه درسی تاریخ با دیگر برنامه‌های درسی (زبان و ادبیات فارسی، علوم اجتماعی، جغرافیا، علوم و ...)
- تحولات برنامه‌نویسی درسی تاریخ در ایران
- مقایسه برنامه درسی تاریخ در ایران با دیگر کشورها (نمونه از کشورهای مختلف)
- بررسی برنامه درسی جاری تاریخ

فصل سوم: کتاب درسی تاریخ

- سیر کتاب‌نویسی درسی تاریخ در ایران
- مختصات و ویژگی‌های کتاب درسی تاریخ
- مؤلفان کتاب‌های درسی تاریخ
- کتاب معلم و کتاب کار
- بررسی ویژگی‌ها و محتوای کتاب‌های درسی تاریخ
- تاریخ در کتاب‌های درسی دیگر (مطالعات اجتماعی)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- تبیین محتوای درس (سخنرانی، پرسش و پاسخ و ...)
- کار گروهی بر روی برنامه و کتاب درسی تاریخ در کلاس
- نقد و بررسی کتاب‌های درسی تاریخ و ارائه گزارش

۴. منابع آموزشی و پایگاه‌های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- راهنمای برنامه درسی تاریخ در دوره متوسطه (در رشته ادبیات و علوم انسانی)، رشد آموزش تاریخ، تابستان، ش. ۱۰. ص. ۳۶-۴۳.
- ۳- صفت گل، منصور، تاریخ نویسی درسی در ایران از دارالفنون تا برافتادن فرمانروایی قاجاران، مجله دانشگاه انقلاب، پاییز ۱۳۸۷، ص. ۱۵۳-۱۹۶.

منابع فرعی:

- ۱- دانشگاه انقلاب (مجله، ویژه‌نامه تاریخ)، شماره ۱۱۲، پاییز ۱۳۷۸
- ۲- الف لوی (۱۳۹۱). مبانی برنامه‌ریزی آموزشی (برنامه‌ریزی درسی مدارس)، ترجمه فریده مشایخ، تهران، انتشارات مدرسه.

- ۳- کتاب‌های درسی تاریخ (دوره متوسطه)
- ۴- کتاب‌های درسی مطالعات اجتماعی (مباحث تاریخی)
- ۵- مبانی و اصول برنامه‌ریزی درسی، محمدحسین یارمحمدیان
- ۶- میلر، جی. پی. (۱۳۸۹). نظریه‌های برنامه درسی، ترجمه محمود مهرمحمدی، تهران، سمت.
- ۷- معتمدی، اسفندیار، کتابهای درسی در ایران از تأسیس دارالفنون تا انقلاب اسلامی ۱۳۵۷-۱۳۳۰،
- ۸- ملکی، حسن (۱۳۹۶). مقدمات برنامه‌ریزی درسی، تهران: سمت.
- ۹- موسی پور، نعمت‌الله، برنامه ریزی درسی در ایران معاصر، فصلنامه تعلیم و تربیت، زمستان ۱۳۸۴، س. ۲۴، ش. ۴. (پیاپی ۹۶)
- ۱۰- راهنمای برنامه درسی تاریخ در دوره متوسطه (در رشته ادبیات و علوم انسانی)، رشد آموزش تاریخ، بهار و تابستان ۱۳۸۲، ش. ۱۲. ص. ۳۰-۳۹.

۱۱- Access to History: Curriculum Planning and Practical Activities for Children with Learning Difficulties, Andrew Turner, Routledge, ۲۰۰۲

۱۲- <https://thepelersers.com/how-to-plan-your-own-history-curriculum/>

۱۳- Curriculum Planning: Integrating Multiculturalism, Constructivism and Education Reform ۴th edition by Kenneth T. Henson (۲۰۰۹)

پایگاه‌های مطالعاتی:

- <https://www.roshdmag.ir/fa/roshdmagazines/takhasosifaslnameh/humanities/historicroshd>
- <http://history-dept.talif.sch.ir>

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می‌گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش عملکردی، مشاهده ای و رفتاری مد نظر بوده انجام تکالیف محوله، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس ملاک ارزیابی است. نمونه هایی از تکالیف محوله:

- مطالعه متون درسی و شرکت در آزمون‌ها
- مشارکت مؤثر در مباحث کلاس و جمع بندی مباحث و ارائه آن به صورت شفاهی
- بررسی تطبیقی کتابهای درسی تاریخ قبل و بعد از انقلاب اسلامی از حیث شکل و محتوا
- بررسی و نقد یکی از درسهای کتاب های درسی تاریخ و طرح پیشنهاد برای بهبود کیفیت درس
- در ارزشیابی پایانی بجز آزمون، دانشجو می بایست یک کتاب درسی تاریخ را مورد نقد و بررسی قرار داده گزارش آن را به استاد مربوطه ارائه دهد.

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه سمینار
✓	✓	✓	آزمون‌های نوشتاری	✓	✓
		✓	عملکردی		
کارآموزی					

۱. معرفی درس و منطق آن:

این درس را می‌توان از جمله درس‌های پایه و کاربردی در میان درس‌های الزامی «موضوعی-تربیتی» دانست. اگرچه دانشجو معلمان در دوره کارشناسی نیز مطالبی در این زمینه فراگرفته‌اند، این درس امکان بازبینی و تکمیل آموخته‌های آنان، به ویژه پس از تجربه کاربست در کلاس درس را در اختیارشان قرار می‌دهد. همچنین مدرّس این امکان را می‌یابد تا دانشجویان را با آخرین تحولات و پیشرفت‌های به روز در زمینه روش‌های آموزش، ارزیابی و ارزشیابی درس تاریخ آشنا سازد. تمرین عملی نیز امکان کاربردی شدن هرچه بیشتر آموخته‌ها را فراهم می‌کند. در عین حال که این درس اهداف مهارت افزایی شناختی و حرفه‌ای را برای حضور فرهنگی و اجتماعی و کاربرد شغلی آموخته‌ها را در زندگی شهروندی مخاطب می‌تواند برآورده کند.

در عین حال که تحقق اهداف فرهنگی-تربیتی و آرمان‌های ملی و هویت شهروندی مورد انتظار از آموزش تاریخ بدون یادگیری و فهم درست تاریخ بسیار دشوار است. تأکید بر نوعی یادگیری در حین عمل می‌تواند رکن اصلی آموزش تاریخ معطوف به هدف مزبور باشد. یادگیری درست اگرچه بستگی نزدیکی با موضوع خود دارد، اما در عمل شیوه‌های معتبر عمومی‌تری برای انواع موضوع‌ها وجود دارد. بدین معنا یادگیری درست اصول شهروندی، هیچ تفاوتی با یادگیری و فهم تاریخ ندارد و دانش آموزی که نتواند تاریخ را خوب یاد بگیرد نخواهد توانست اصول شهروندی را خوب بیاموزد. بنابراین ضروری است در فرایند آموزش به خصوص در بخش کلاس درس که زمان و مکان و موقعیت تجلی آورده‌های آموزشی است، بینش‌ها و مهارت‌های لازم برای تبدیل شدن دانش آموز به نمونه ابتدایی اما توانمند مورخ در عین حال شهروندی مدنی لحاظ گردند. در واقع مسئله‌ای که به آن بایستی توجه شود تهی‌سازی ذهن دانش آموز از ذهنیت سنتی درباره کار مورخ و شناسازی وی با الگوها و رویه‌های جدید فهم و نگارش تاریخ است. بنابراین دانش آموز در کنار انتقال اطلاعاتی درباره موضوعات تاریخی، مفاهیم اصلی که در نگرش مورخانه و تاریخی به موضوعات بایستی بیاموزد به واسطه تمرین و استفاده از منابع تمرین کند در عین حال که با روش‌های مختلف آموزشی، توانش تفکر استدلالی - تفسیری - انتقادی در وی تقویت شود.

مشخصات درس	نام درس به فارسی: «رویکردها و راهبردهای پیشرفته آموزش و ارزیابی در
نوع درس:	درس تاریخ»
نظری / عملی	نام درس به انگلیسی:
تعداد واحد: ۲	Advanced teaching and assessment approaches and strategies in history lessons

اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو: ۱- جدیدترین روش های آموزش تاریخ را شناخته و آنها را در کلاس درس به کار گیرد. ۲- قواعد و موقعیت های مربوط به کاربست هریک از روش های آموزش و ارزشیابی را بشناسد و به کار گیرد. ۳- برای یکی از کتاب های درسی تاریخ براساس روش های آموزش و ارزشیابی طرح درس سالانه تهیه نماید. ۴- با قواعد ارزشیابی در درس تاریخ آشنا شده و آزمون استاندارد تهیه کند. ۵- با فرایندهای ارزیابی کیفی امکان سنجش سطح یادگیری کلاس را تدوین کند.	تعداد ساعت: ۴۸ شایستگی کلیدی: تربیتی - موضوعی دروس پیش نیاز: ندارد استاد متخصص برای تدریس: مدرس تاریخ با سابقه تدریس در زمینه روش های تدریس/تدریس مشترک مدرس تاریخ با مدرس علوم تربیتی
---	--

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: مسایل کلاس آموزش تاریخ:

- تبیین اهمیت آشنایی با روش های آموزش و ارزشیابی در درس تاریخ
- اقتضائات آموزش تاریخ در سطوح مختلف تحصیلی از مدرسه تا دانشگاه (شباهت ها و تفاوت ها)
- مراحل عملی تدریس در یک جلسه کلاس تاریخ (مرور کلی)
- انواع روش های آموزش تاریخ (سخنرانی، پرسش و پاسخ، نمایش فیلم، خواندن قصه و رمان تاریخی، نمایش)
- اصول فن بیان و سخنرانی مؤثر در آموزش تاریخ
- راهبردهای برانگیزاننده برای آغاز تدریس (در جلسه نخست سال تحصیلی، در آغاز هر فصل یا بخش از کتاب درسی، در آغاز هر جلسه کلاس درس)
- راهبردهای حفظ توجه دانش آموزان در طول کلاس درس (نظرخواهی، تعریف انتظارات، تشخیص علایق)
- راهبردهای پایان دادن به کلاس درس (چگونگی جمع بندی، پیوند دادن به ادامه درس و ...)
- نمایش فیلم از تدریس تاریخ (داخلی یا خارجی) و نقد آن
- ویژگی های فیزیکی کلاس درس تاریخ (همراه با نمایش فیلم یا تصویر از نمونه کلاس)
- ابزارهای آموزش تاریخ با تکیه بر فناوری های نوین (نقشه، عکس، فیلم، سالن نمایش، عکس و نقاشی، پاورپوینت، رسانه های مجازی و ...) و قواعد مربوط به استفاده از هر یک.

فصل دوم: روش های آموزش تاریخ

- مفاهیم و رویکردها: سواد تاریخی
- تدریس به مثابه انتقال: روش انتقال اطلاعات تاریخی
- تدریس به مثابه ارتقای توان فهم: روش تفسیری در شناخت معنای رویدادهای گذشته
- تدریس به مثابه ارتقای تفکر نقادانه: روش استدلالی - انتقادی در بازسازی گذشته ممکن
- تدریس به مثابه تسهیل یادگیری: همه بیاموزیم

فصل سوم: مفاهیم تاریخی در آموزش تاریخ

- زمان تاریخی و تفکر گاه شناختی

- استدلال تاریخی
- آگاهی تاریخی
- همدلی تاریخی
- عاملیت تاریخی
- زمینه تاریخی
- تبیین تاریخی
- قضاوت تاریخی
- درک تاریخی
- تحلیل تاریخی
- تفسیر تاریخی
- مهارت های پژوهش تاریخی
- نقد منابع تاریخی
- نقد تحقیقات تاریخی
- نگارش تاریخی

فصل چهارم: الگوهای روایت و بازسازی گذشته در کلاس درس تاریخ

- آموزش تاریخ از وسعت موضوعی تا عمق موضوعات بر اساس مفاهیم و روش تاریخی
- یادگیری بازیگرانه (تاریخ آموزی فعالانه)
- آموزش استدلال علی
- آموزش تفسیرهای تاریخی
- تضمین فعالیت در کلاس
- استفاده از آی سی تی (بهره گیری از فناوری ارائه)
- تاریخ در بیرون از کلاس (موزه ها، اماکن عمومی و آموزش غیررسمی)
- هم تراخوانی (ارزیابی دانش آموزان از کیفیت یادگیری و کار کلاسی یکدیگر)

فصل پنجم: نقش معلم در کلاس تاریخ

- شناسایی دانش زمینه ای: معارفه و صحنه آرایی کلاس
- روشن ساختن انتظارات و ملزومات: به نظر شما کلاس خوب تاریخ چگونه باید باشد، گفتگویی گروهی
- توافق بر سر آنچه که لازم است درباره گذشته بدانیم: سطح سواد تاریخی
- بازیابی کلیشه های رایج درباره گذشته: رابطه اکنون و گذشته و مسئله روایت تاریخ
- درباره موضوع چه می دانیم؟ طوفان فکری درباره گذشته
- تاریخ و خطابه: چگونه می توان درباره گذشته سخن گفت؟ راوی سوم شخص و افعال گذشته
- درباره موضوع چه می توان پرسید؟ گذشته ناملموس
- درباره موضوع چگونه حکم کنیم؟ قضاوت اخلاقی
- از کدام زاویه دید به موضوع نگاه کنیم؟ از چشم معلم یا دانش آموز، در انداختن یک مناظره یا گفتگو
- در جستجوی دانای کل: تقسیم کلاس به گروه های کوچک، روایت های پراکنده، گذشته را می سازند
- کارگردانی یک نمایش تاریخی: چگونه می دانیم که چه اتفاقی قرار است بیفتد؟
- نردبان تاریخ: تاریخ از بالا، تاریخ از پایین

- دیدن گذشته: نقد فیلم تاریخی
- شنیدن گذشته: تاریخ شنیداری، این صدا ضبط شده است
- لمس گذشته: تاریخ ملموس، منابع تاریخی با هم فرق دارند
- با هم می خوانیم: روایت بیهقی تا اعتمادالسلطنه و نقد منابع تاریخی
- با هم روایت می کنیم: روایت اقبال تا زرین کوب، نقد تحقیقات تاریخی
- اگر اینگونه نبود چگونه بود؟ آلترناتیو هیستوری و توان تفسیر رویدادها
- معمای تاریخی: چه شد اینگونه شد
- گفتگو درباره گذشته: تمرین شنیدن و گفتن
- نوشتن درباره گذشته: روزی روزگاری...

فصل ششم: نقش دانش آموز در کلاس تاریخ

- عاملیت تاریخی: نقش آفرینی در رویداد تاریخی
- راوی سوم شخص: روایت گذشته بعد از رویداد
- راوی اول شخص: کنشگری رویداد
- شاهد تاریخی: گزارشگری رویداد
- عتیقه شناس: یک وقایع نگار یا بایگان
- مورخ یا دانای کل
- تدریس به همکلاسی ها
- تیم کارآگاهان: تحقیق گروهی برای نبش قبر گذشته
- یادگیری میدانی: بازسازی صحنه
- نوشتن یک داستان واقعی تاریخی
- نوشتن تاریخ زندگی
- مقایسه دو منبع تاریخی

فصل هفتم: روش ها و ابزارهای ارزشیابی از آموخته های یادگیرندگان شامل:

- تفاوت ارزشیابی های امتحان محور و کمی با ارزیابی کیفی و فرایندی: ایجاد توازن و بازخوردگیری
- تفاوت تدریس و یاددهی با یادگیری مستقلانه
- راهبردهای ارزیابی مبتنی بر یادگیری مستقلانه مخاطبان: بیاموزانیم که مستقلاً چگونه به گذشته بنگرند.
- ارزیابی مبتنی بر تفاضل: سنجش پیشرفت یادگیری به شکل فرایند
- ارزیابی مبتنی بر تفاوت و پیشرفت: دانشجویان با هم متفاوت هستند و مراحل پیشرفت متفاوتی در یادگیری دارند
- انواع ارزشیابی کمی امتحان محور (هفتگی، ماهانه، پایان نیم سال و پایانی)
- انواع ارزیابی: جستارنویسی، گزارش نویسی، سخنرانی، سمینار، فناوری های تحت وب، فناوری های ارتباطی
- اطلاعاتی، ارزیابی شفاهی، کار درون گروهی، کار برون گروهی، پرسش های متن محور، پرسش های تحقیق محور،
- انواع آزمون های مناسب برای درس تاریخ (چهارگزینه ای، کوتاه جواب، تشریحی و ...)
- اصول و فنون تهیه انواع آزمون ها
- ارزشیابی براساس فعالیت در کلاس (شرکت در گفت و گوها، ارائه توسط دانش آموز و ...)
- ارزشیابی بر اساس انجام تحقیق توسط دانش آموزان

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- تدریس تعاملی بر مبنای جلب مشارکت دانشجویان در مباحث و فعالیت‌های کلاسی
- استفاده از پاورپوینت، فیلم، عکس و دیگر ابزارها در فرایند تدریس
- بررسی فعالیت‌ها و ارائه دانشجویان در کلاس (طرح درس، تدریس و ...)
- نمایش فیلم در مورد کلاس تاریخ، نمونه تدریس پیشرو و ...
- ارائه بعضی دروس به صورت نمایش و داستان
- نمایشنامه خوانی بعضی نمایشنامه‌های مربوط به موضوعات کتاب درسی و نقد آنها
- قرائت برخی قصه‌ها و رمان‌های مربوط به موضوعات کتاب درسی و نقد آنها

۴. منابع آموزشی و پایگاه‌های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- بوث، آلن (۱۳۹۴) آموزش تاریخ در دانشگاه، محسن علوی‌پور، تهران، سمت.
- ۳- صالحی، نصرالله (۱۳۸۸) راهکارهای آموزش تاریخ، تهران، شورا.
- ۴- صفوی، امان‌الله (۱۳۸۴) کلیات روش‌ها و فنون تدریس (متن کوتاه شده همراه با الگوهی جدید تدریس)، تهران، انتشارات معاصر.

منابع فرعی:

- ۱- امینی، رحمت (۱۳۹۶) تئورپرداگوژیک (تعلیمی- تربیتی) مبانی و معیارها، تهران، انتشارات افراز.
- ۲- اندرسون، کریس (۱۳۹۶) اصول سخنرانی و فن بیان به روش TED، ترجمه سرود آتشی، تهران، آسمان خیال.
- ۳- بروس جویس و دیگران (۱۳۹۵) الگوهای یادگیری: ابزارهایی برای تدریس (با اصلاحات)، ترجمه محمود مهرمحمدی و دیگران، تهران، سمت.
- ۴- دیوید کار و دیگران (۱۳۹۲) روش‌های تدریس پیشرفته، ترجمه هاشم فردانش، تهران، کویر.
- ۵- شعبانی، حسن (۱۳۹۳) روش تدریس پیشرفته، تهران، سمت.
- ۶- فایرلکو، گورون (۱۳۶۷) نقش نمایش در تعلیم و تربیت، ترجمه داود دانشور، تهران، انتشارات نمایش.
- ۷- کار، ادوارد هالت (ئی.اچ. کار) (۱۳۸۹) تاریخ چیست؟ ترجمه حسن کامشاد، تهران: انتشارات خوارزمی
- ۸- موسی پور، نعمت‌الله (۱۳۹۲) درباره تدریس دانشگاهی، تهران، دانشگاه امام صادق.
- ۹- مهرمحمدی، محمود و موسی پور، نعمت‌الله (۱۳۹۴) آموزش علوم انسانی در دانشگاه‌های ایران (طراحی یک الگوی تدریس دانش پژوهانه)، تهران، پژوهشگاه مطالعات فرهنگی و اجتماعی
- ۱۰- هادسن، جان (۱۳۸۲) کاربردهای نمایش، ترجمه یدالله عباسی، تهران.

۱۱- Alan S. Marcus et al., Teaching History with Museums: Strategies for K-۱۲ Social Studies, New York, Routledge, ۲۰۱۲

- ١٢- T. Mills Kelly, Teaching History in the Digital Age (Digital Humanities), University of Michigan Press, ٢٠١٣
- ١٣- Jan Philipps, Teaching History: Developing as a Reflective Secondary Teacher, SAGE Publication Ltd., ٢٠٠٨
- ١٤- Hillary Cooper, Teaching History Creativity, New York / London, Routledge, ٢٠١٣
- ١٥- S. K. Kochhar, Teaching of History, Sterling Publisher Private Limited, ٢٠٠٥
- ١٦- Alison Kitson et al., Teaching and Learning History ١١-١٨ (Understanding the Past), McGraw Hill Education, ٢٠١١
- ١٧- James Arthur et al., Issues in Teaching History, Routledge, ٢٠٠٠
- ١٨- Martin Hunt, A Practical Guide to Teaching History in Secondary School, Routledge, ٢٠٠٧
- ١٩- Ababio, B. T. (٢٠١٣). *Nature of teaching: What teachers need to know and do*. International Journal of Innovation Education and Research, ١(٣).
- ٢٠- Booth, Alan & Black, Jeremy (٢٠٠٣). *Teaching History at University: Enhancing Learning and Understanding*. Psychology Press.
- ٢١- Booth, Alan & Hyland, P (١٩٩٦). *History in Higher Education: New Directions in Teaching and Learning*. London, Blackwell.
- ٢٢- Byrom, J. (٢٠٠٣) 'Continuity and progression', in *Past Forward: A Vision of School History*, ٢٠٠٢-٢٠١٢, London: Historical Association.
- ٢٣- Card, J. (٢٠٠٤) 'Seeing double: how one period visualizes another', Teaching History, ١١٧.
- ٢٤- Carr, E. H. (١٩٦١) *What Is History*, London: Macmillan.
- ٢٥- Cunnah, W. (٢٠٠٠) 'History teaching, literacy and special educational needs', in J. Arthur and R. Phillips (eds) *Issues in History Teaching*, London: Routledge.
- ٢٦- Davies, I. and Williams, R. (١٩٩٨) 'Interpretations of history'. *Issues for teachers in the development of pupils' understanding*, Teaching History, ٩١.
- ٢٧- Eble, K. (١٩٨٨) *The Craft of Teaching*. San Francisco: Jossey-Bass.
- ٢٨- Entwistle, N. and Ramsden, P. (١٩٨٣) *Understanding Student Learning*. London: Croom Helm.
- ٢٩- Fogo, B. (٢٠١٤). *Core practices for teaching history: The results of a Delphi panel survey*. Theory & Research in Social Education, ٤٢(٢).
- ٣٠- Friesen, S. (٢٠٠٩). *What did you do in school today? Teaching effectiveness: A framework and rubric*. Toronto: Canadian Education Association.
- ٣١- Goe, L., Bell, C. & Little, O. (٢٠٠٨). *Approaches to evaluating teacher effectiveness: A research synthesis*. Washington, DC: National Comprehensive Centre for Teacher Quality.
- ٣٢- Harris, R. and Luff, I. (٢٠٠٤) *Meeting Special Needs in the Curriculum: History*, London: David Fulton Publishers.

- ۳۳- Haydn, T. (۲۰۰۰) 'Information and communications technology in the history classroom', in J. Arthur and R. Phillips (eds) *Issues in History Teaching*, London: Routledge.
- ۳۴- Haydn, T. and Counsell, C. (eds) (۲۰۰۳) *History, ICT and Learning in the Secondary School*, London: Routledge.
- ۳۵- Haydn, T., Arthur, J. and Hunt, M. (۲۰۰۱) *Learning to Teach History in the Secondary School*, ۲nd edn, London: Routledge.
- ۳۶- Hunt, M. (۲۰۰۰) 'Teaching historical significance', in J. Arthur and R. Phillips (eds) *Issues in History Teaching*, London: Routledge, pp. ۳۹-۵۳.
- ۳۷- Husbands, C. (۱۹۹۶) *What Is History Teaching? Language, Ideas and Meaning in Learning about the Past*, Buckingham: Open University Press.
- ۳۸- Lomas, T. (۱۹۹۰) *Teaching and Assessing Historical Understanding*, London: Historical Association.
- ۳۹- Lumpkin, A. & Multon, K. A. (۲۰۱۳). *Perceptions of teaching effectiveness*. The Educational Forum, ۷۷(۳), ۲۸۸-۲۹۹.
- ۴۰- National Academy of Sciences (۲۰۰۰). *How people learn: Brain, mind, experience, and school*. Washington D.C: National Academy Press.
- ۴۱- Shulman, L. (۱۹۸۷). *Knowledge and teaching: Foundations of the new reform*. Harvard Educational Review, ۵۷ (۱).
- ۴۲- Steele, I. (۱۹۷۶) *Developments in History Teaching*, Open Books.
- ۴۳- Taylor, T. & Young, C. (۲۰۰۳). *Making history: A Guide for the teaching and learning of history in Australian schools*. Canberra: Commonwealth of Australia.

پایگاه‌های مطالعاتی:

- <http://history-dept.talif.sch.ir> کتاب‌های درسی تاریخ دوره دبیرستان
- <http://www.roshdmag.ir/fa/roshdmagazines/takhasosifaslnameh/humanities/historic-roshd> مجله رشد آموزش تاریخ

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می‌گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش مشاهده‌ای، رفتاری و عملکردی مد نظر بوده حضور فعال در کلاس، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس و انجام تکالیف محوله، ملاک ارزیابی است. نمونه‌هایی از تکالیف محوله:

- تهیه پاورپوینت توسط دانشجویان براساس محتوای کتاب‌های درسی برای یک جلسه تدریس
- تهیه طرح درس (هفتگی/روزانه) براساس کتاب‌های درسی تاریخ
- ارائه طرح درس توسط دانشجویان و بررسی در کلاس
- تدریس یک درس از کتاب‌های درسی یا بخشی از آن توسط دانشجویان (دو سه مورد به انتخاب مدرس)

- تهیه نمونه پرسش‌های آزمون برای یک درس از کتاب درسی
جز موارد مذکور آزمون میان ترم و پایانی از منابع درسی تعیین شده انجام گیرد.

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه سمینار
✓	✓	✓	آزمون‌های نوشتاری	✓	✓
		✓	عملکردی		
کارآموزی					

۱. معرفی درس و منطق آن:

مباحث مربوط به روش و روش شناسی از مباحث بنیادین در آموزش علوم مختلف است. آموزش تاریخ به عنوان یکی از رشته های علوم انسانی میان رشته ای است که از یک سوی با رشته های تعلیم و تربیت و آموزش و موضوعات آن ارتباط دارد و از دیگر سوی با علم تاریخ و موضوعات و روش های تحقیق تاریخی مرتبط است. در حوزه آموزش تاریخ هم به موضوعات و مسایل آموزش و قلمرو آن یعنی تدریس، یادگیری، کتاب درسی، برنامه درسی، طراحی آموزشی و نقش محیط آموزشی، معلمان و دانش آموزان توجه می شود و هم به موضوعات و مسایل «آموزش آموزش تاریخ» که در حوزه هدف و غایت این رشته تعریف می شود. کیفی بودن فرایند آموزش و غایت این دانش برای ارتقای توانمندی های یادگیری مخاطبان اعم از معلمان و دانش آموزان در سطوح ماهیتی ترکیبی و کمی و کیفی دارند. لذا آشنایی و کاربرد روشهای تحقیق ترکیبی در رشته آموزش تاریخ، نیازمند تسلط دانشوران به طیف موضوعات آموزش، تاریخ، و آموزش تاریخ و دانش های مرتبط به شکل میان رشته ای همراه با شناخت مبانی روش شناسی کمی و کیفی و ترکیبی است.

مشخصات درس	نام درس به فارسی: روش های تحقیق در آموزش تاریخ
نوع درس: نظری	نام درس به انگلیسی:
(نظری/عملی)	Research Methods in History Education
آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات میدانی/کارورزی)	اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو:
تعداد واحد: ۲	۱- اهمیت مقوله روش و روش شناسی در علوم انسانی را فهم و منتقل کند.
تعداد ساعت: ۳۲	۲- انواع روش های کمی و کیفی در مطالعات میان رشته ای را تجزیه و تحلیل کند.
شایستگی کلیدی:	۳- مسائل و موضوعات و روش های تحقیق در حوزه آموزش را تجزیه و تحلیل کند.
(عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی - موضوعی)	۴- دیدگاه های مطرح در حوزه روش شناسی مطالعات تاریخی در اروپا را تجزیه و تحلیل کند.
دروس پیش نیاز:	۵- نقاط قوت و ضعف آثار مورخان در گونه های مختلف تاریخ نگاری مطرح را از منظر روش شناسی تبیین می کند.
استاد متخصص برای تدریس: علوم تاریخی یا علوم تربیتی با گرایش مباحث نظری و روش شناسی تاریخ و روش تحقیق آموزش و آشنا با فعالیت های میان رشته ای	۶- با راهنمایی استاد به صورت موردی یک پژوهش خرد به صورت روشمند پدید آورد.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

- فصل اول:** کلیات و منابع مربوط به روش شناسی در علوم انسانی
- فصل دوم:** نظریه و روش در مطالعات علوم انسانی، علوم اجتماعی، علوم رفتاری
- فصل سوم:** نظریه و روش در مطالعات آموزش تاریخ
- فصل چهارم:** روش های کمی و مطالعات آموزشی تاریخ
- فصل پنجم:** روش های کیفی و مطالعات آموزشی تاریخ
- فصل ششم:** روش های ترکیبی و مطالعات آموزشی تاریخ
- فصل هفتم:** نقد و بررسی تحقیقات معتبر کمی و کیفی در مطالعات آموزشی تاریخ
- فصل هشتم:** نقد و بررسی تحقیقات معتبر تطبیقی در مطالعات آموزشی تاریخ
- فصل نهم:** نقد و بررسی تحقیقات معتبر تاریخی در مطالعات آموزشی تاریخ

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- ارائه منطقی و منسجم مفاهیم و موضوعات درسی
- ترغیب و تشویق دانشجویان برای مطالعه مباحث مرتبط با روش شناسی در علوم انسانی
- شرکت در سمینارها و کارگاههای علمی - پژوهشی با راهنمایی استاد
- تجزیه و تحلیل روش تاریخنگاری یکی از مورخان برجسته و مؤثر
- طرح سؤالات هدفمند و محوری از موضوعات درسی و تجزیه و تحلیل
- جستجو در اینترنت برای یافتن مقاله ها و نوشته های مرتبط با روش شناسی مطالعات تاریخی و ارائه در کلاس

۴. منابع آموزشی و پایگاه های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- ایمان، محمدتقی (۱۳۹۱)، مبانی پارادایمی روش های تحقیق کمی و کیفی در علوم انسانی، قم، نشر حوزه و دانشگاه.
- ۳- خنیفر، حسین و ناهید مسلمی (۱۳۹۷) اصول و مبانی روش های پژوهش کیفی، رویکرد نو کاربردی، تهران: انتشارات نگاه دانش.
- ۴- ساماران، شارل (۱۳۷۱) روش های پژوهش در تاریخ، ترجمه گروه مترجمان، تهران: انتشارات آستان قدس رضوی.

منابع فرعی:

- ۵- خنیفر، حسین و معصومه مصطفی زاده (۱۳۹۷) مبانی نظریه پردازی (پیشینه و ملاحظات) تهران: انتشارات نگاه دانش.
- ۶- ریگین، چارلز (۱۳۸۸)، روش تطبیقی: فراسوی راهبردهای کمی و کیفی، ترجمه محمد فاضلی، تهران، نشر آگه.
- ۷- لمون، مایکل (۱۳۹۴) فلسفه تاریخ، راهنمای دانشجویان، ترجمه محمد حسین وقار، تهران: انتشارات اطلاعات.
- ۸- محمدپور، احمد (۱۳۸۹)، ضد روش ۱: منطق و طرح در روش شناسی کیفی، تهران: انتشارات جامعه شناسان.
- ۹- محمدپور، احمد (۱۳۸۹)، فراروش: بنیان های فلسفی و عملی روش تحقیق ترکیبی در علوم اجتماعی و رفتاری، تهران: انتشارات جامعه شناسان.
- ۱۰- محمدپور، احمد (۱۳۹۰)، ضد روش ۲: مراحل و رویه های عملی در روش شناسی کیفی، تهران: انتشارات جامعه شناسان.
- ۱۱- محمدپور، احمد (۱۳۹۴) روش در روش، تهران، انتشارات جامعه شناسان.

- ۱۲- استفورد، مایکل (۱۳۸۲) درآمدی بر فلسفه تاریخ (هستی شناسی، شناخت شناسی، روش شناسی)، ترجمه احمد گل محمدی، تهران، نشر نی.
- ۱۳- بین، رابرت کی (۱۳۷۸) طرح تحقیق و روشهای مورد پژوهی، ترجمه هوشنگ نایی، تهران. موسسه فرهنگی آینده پویان.
- ۱۴- پاکتچی، احمد (۱۳۹۲). روش شناسی تاریخ، تهران: دانشگاه امام صادق.
- ۱۵- حضرتی، حسن (۱۳۹۷) روش پژوهش در تاریخ شناسی، تهران، لوگوس.
- ۱۶- حقیقت، سیدصادق (۱۳۹۱). روش شناسی علوم سیاسی، قم: دانشگاه مفید.
- ۱۷- داوس، دی. ای (۱۳۷۶) پیمایش در تحقیقات اجتماعی، ترجمه هوشنگ نایی، تهران، نی.
- ۱۸- دلاور، علی (۱۳۸۰) مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی، تهران، رشد.
- ۱۹- دورژه، موریس (۱۳۷۵) روشهای علوم اجتماعی، ترجمه خسرو اسدی، تهران، امیر کبیر.
- ۲۰- ساماران، ژورژ (۱۳۷۱) روشهای پژوهش در تاریخ، گروه مترجمان، مشهد، آستان قدس رضوی.
- ۲۱- سیلورمن، دیوید (۱۳۷۸) روش تحقیق کیفی در جامعه شناسی، ترجمه محسن ثلاثی، تهران، تیان.
- ۲۲- فرامرز قراملکی، احد (۱۳۹۷) تدوین پایان نامه: شیوه ها و مهارت ها، قم، مرکز مدیریت حوزه های علمیه.
- ۲۳- لین رامپولا، مری (۱۳۹۵) راهنمای نگارش تاریخ، ترجمه لی لا سازگار، تهران، آگاه.
- ۲۴- محمدپور، احمد (۱۳۹۶) تاریخ به روایت فلسفه، تهران، نشر لوگوس.
- ۲۵- ملائی توانی، علیرضا (۱۳۸۶) درآمدی بر روش پژوهش در تاریخ، تهران، نشر نی.
- ۲۶- نوذری، حسینعلی (۱۳۷۹) فلسفه تاریخ، روش شناسی و تاریخ نگاری، تهران، طرح نو.
- ۲۷- البور، پل (۱۳۹۵) نگارش پایان نامه، ترجمه محمدتقی ایمان پور، تهران، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.
- ۲۸- Creswell, J. W. (۲۰۰۳). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*, Second Edition, Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- ۲۹- Berg, Bruce. (۲۰۰۶). *Qualitative Research Methods for the Social Sciences*, New York: Allyn and Becon.
- ۳۰- Bergman, M. M. (۲۰۰۸), *Advances in Mixed Methods Research: Theories and Applications*, London: Sage Publications Ltd.
- ۳۱- Bogdan, R. C., & Biklen, S. K. (۱۹۹۲), *Qualitative Research for Education: An Introduction to Theory and Methods*, Boston: Allyn & Bacon.
- ۳۲- Denzin, N. and Y. Lincoln, (۲۰۰۵), *The Sage Handbook of Qualitative Research*, Third Edition, London. Sage Publication Ltd.
- ۳۳- Tashakkori, A. and C. Teddlie (۲۰۰۳). *Handbook of Mixed Methods in Social and Behavioral Research*, First Edition, Sage Publication Inc
- ۳۴- Ababio, B. T. (۲۰۱۳). *Nature of teaching: What teachers need to know and do*. International Journal of Innovation Education and Research, ۱(۳).
- ۳۵- Booth, Alan & Black, Jeremy (۲۰۰۳). *Teaching History at University: Enhancing Learning and Understanding*. Psychology Press.

- ۳۶- Booth, Alan & Hyland, P (۱۹۹۶). *History in Higher Education: New Directions in Teaching and Learning*. London, Blackwell.
- ۳۷- Byrom, J. (۲۰۰۳) 'Continuity and progression', in *Past Forward: A Vision of School History*, ۲۰۰۲-۲۰۱۲, London: Historical Association.
- ۳۸- Card, J. (۲۰۰۴) 'Seeing double: how one period visualizes another', *Teaching History*, ۱۱۷.
- ۳۹- Carr, E. H. (۱۹۶۱) *What Is History*, London: Macmillan.
- ۴۰- Cunnah, W. (۲۰۰۰) 'History teaching, literacy and special educational needs', in J. Arthur and R. Phillips (eds) *Issues in History Teaching*, London: Routledge.
- ۴۱- Davies, I. and Williams, R. (۱۹۹۸) 'Interpretations of history'. *Issues for teachers in the development of pupils' understanding*, *Teaching History*, ۹۱.
- ۴۲- Eble, K. (۱۹۸۸) *The Craft of Teaching*. San Francisco: Jossey-Bass.
- ۴۳- Entwistle, N. and Ramsden, P. (۱۹۸۳) *Understanding Student Learning*. London: Croom Helm.
- ۴۴- Fogo, B. (۲۰۱۴). *Core practices for teaching history: The results of a Delphi panel survey*. *Theory & Research in Social Education*, ۴۲(۲).
- ۴۵- Friesen, S. (۲۰۰۹). *What did you do in school today? Teaching effectiveness: A framework and rubric*. Toronto: Canadian Education Association.
- ۴۶- Goe, L., Bell, C. & Little, O. (۲۰۰۸). *Approaches to evaluating teacher effectiveness: A research synthesis*. Washington, DC: National Comprehensive Centre for Teacher Quality.
- ۴۷- Harris, R. and Luff, I. (۲۰۰۴) *Meeting Special Needs in the Curriculum: History*, London: David Fulton Publishers.
- ۴۸- Haydn, T. (۲۰۰۰) 'Information and communications technology in the history classroom', in J. Arthur and R. Phillips (eds) *Issues in History Teaching*, London: Routledge.
- ۴۹- Haydn, T. and Counsell, C. (eds) (۲۰۰۳) *History, ICT and Learning in the Secondary School*, London: Routledge.
- ۵۰- Haydn, T., Arthur, J. and Hunt, M. (۲۰۰۱) *Learning to Teach History in the Secondary School*, ۲nd edn, London: Routledge.
- ۵۱- Hunt, M. (۲۰۰۰) 'Teaching historical significance', in J. Arthur and R. Phillips (eds) *Issues in History Teaching*, London: Routledge, pp. ۳۹-۵۳.
- ۵۲- Husbands, C. (۱۹۹۶) *What Is History Teaching? Language, Ideas and Meaning in Learning about the Past*, Buckingham: Open University Press.
- ۵۳- Lomas, T. (۱۹۹۰) *Teaching and Assessing Historical Understanding*, London: Historical Association.
- ۵۴- Lumpkin, A. & Multon, K. A. (۲۰۱۳). *Perceptions of teaching effectiveness*. *The Educational Forum*, ۷۷(۳), ۲۸۸-۲۹۹.
- ۵۵- National Academy of Sciences (۲۰۰۰). *How people learn: Brain, mind, experience, and school*. Washington D.C: National Academy Press.

- ۵۶- Shulman, L. (۱۹۸۷). *Knowledge and teaching: Foundations of the new reform*. Harvard Educational Review, ۵۷ (۱).
- ۵۷- Steele, I. (۱۹۷۶) *Developments in History Teaching*, Open Books.
- ۵۸- Taylor, T. & Young, C. (۲۰۰۳). *Making history: A Guide for the teaching and learning of history in Australian schools*. Canberra: Commonwealth of Australia.
- ۵۹- Arnone, Robert F. & Torres, Carlos Alberto & Franz, Stephen. (۲۰۱۲) *Comparative Education: The Dialectic of the Global and the Local*, Rowman & Littlefield Publishers; ۴th edition.
- ۶۰- Bang, Peter Fibiger & Kolodziejczyk, Dariusz. (۲۰۱۲). *Universal Empire: A Comparative Approach to Imperial Culture and Representation in Eurasian History*, Cambridge University Press.
- ۶۱- Hans, Nicholas. "The Historical Approach to Comparative Education." *International Review of Education / Internationale Zeitschrift Für Erziehungswissenschaft / Revue Internationale De L'Education* ۵, no. ۳ (۱۹۵۹).
- ۶۲- Hans, Nicholas. (۲۰۱۱) *Comparative Education: A Study of Educational Factors and Traditions*, London: Routledge & K. Paul.
- ۶۳- Holmes, Brian. (۱۹۹۸). *Problems in Education: A Comparative Approach*. Routledge.
- ۶۴- Husbands, C. (۱۹۹۶) *What Is History Teaching? Language, Ideas and Meaning in Learning about the Past*, Buckingham: Open University Press.
- ۶۵- J. Mahoney. (۲۰۰۳). "Knowledge Accumulation in Comparative Historical Research: The Case of Democracy and Authoritarianism." In *Comparative Historical Analysis in the Social Sciences*. Ed. J. Mahoney and D. Rueschemeyer. Cambridge University Press.
- ۶۶- Loop, Jan. (۲۰۱۷). *The Teaching and Learning of Arabic in Early Modern Europe*, Leiden; Boston: Brill.
- ۶۷- Schulte, Barbara and others. (۲۰۱۴). *Comparative Education Research: Approaches and Methods*, Hong Kong University Press; second edition edition.
- ۶۸- Trethewey, A. R. (۱۹۷۶) *Introducing Comparative Education*, Pergamon.
- ۶۹- Woodward, C. Vann. (۱۹۹۷). *The Comparative Approach to American History*.
- ۷۰- Ecker, A. (۲۰۱۸) *The Education of History Teachers in Europe—A Comparative Study*. First Results of the "Civic and History Education Study". *Creative Education*, ۹.
- ۷۱- Argyris, Chr., & Schon, D. A. (۱۹۹۶). *Organizational Learning II. Theory, Method, and Practice*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- ۷۲- Arthur, J., & Cremin, H. (Eds.) (۲۰۱۲). *Debates in Citizenship Education*. London: Routledge.
- ۷۳- Berger, St. (۲۰۱۷). *History Writing and Construct*.
- ۷۴- Henich, Robert and Others. (۱۹۹۹). *Instructional media and technologies for learning*. New York: Macmillan Publishing Company.
- ۷۵- Keller, J. M. (۲۰۱۰). *Motivational design for learning and Performance: the ARCS model approach*. USA: Springer.

- ۷۶- Kidd, Erry T. and Song, Holim. (۲۰۰۸). Handbook of research on systems and technology. USA: Information Science Reference.
- ۷۷- Lee, J.Y., & Reigeluth, C.M. (۲۰۰۹). Heuristic task analysis on e-learning course development: a formative research study. Asia Pacific Educational Review, ۱۰(۱), ۱۶۹-۱۸۱.
- ۷۸- Reigeluth, C.M. (۲۰۰۹). Instructional theory for education in the information age. In C. M. Reigeluth and A. Carr-Chellman (Eds.), Instructional-Design Theories and Models, Volume III: Building a Common Knowledge Base. New York: Routledge.
- ۷۹- Reigeluth, C.M., & Duffy, F.M. (۲۰۰۸). The AECT Futureminds initiative: Transforming America's school systems. Educational Technology, ۴۸(۳), ۴۵-۴۹.
- ۸۰- Reigeluth, C.M., & Keller, J.B. (۲۰۰۹). Understanding instruction. In C. M. Reigeluth & A. Carr-Chellman (Eds.), Instructional-Design Theories and Models, Volume III: Building a Common Knowledge Base. New York: Routledge.
- ۸۱- Reigeluth, C.M., Watson, W.R., Watson, S.L., Dutta, P., Chen, Z., & Powell, N.D.P. (۲۰۰۸). Roles for technology in the information-age paradigm of education: Learning Management Systems. Educational Technology, ۴۸(۶), ۳۲-۳۹.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری :

ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش عملکردی، مشاهده‌ای و رفتاری مد نظر بوده انجام تکالیف محوله، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس ملاک ارزیابی است. نمونه هایی از تکالیف محوله:

- تلخیص و ارائه دیدگاههای روش شناختی یکی از مورخان مطرح اسلامی یا اروپایی
- مقایسه و سنجش کار دو مورخ مطرح از منظر روش شناسی
- پژوهش درباره یکی از موضوعات و مباحث سرفصل های درس با راهنمایی استاد
- ارائه گزارش از سمینارها و کارگاه های علمی - پژوهشی مرتبط با سرفصل های درس

روش ارزشیابی						
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه سمینار	کارآموزی
✓	✓	✓	آزمون های نوشتاری	✓	✓	
		✓	عملکردی			

۱. معرفی درس و منطق آن:

مباحث مربوط به روش و روش‌شناسی از مباحث بنیادین در آموزش علوم مختلف است. آموزش تاریخ به عنوان یکی از رشته‌های علوم انسانی اگر مبتنی و متکی بر روشهای علمی نباشد ره به جایی نخواهد برد. از این رو، اعتنا به یادگیری مباحث کلیدی در حوزه روش و روش‌شناسی می‌تواند سطح آموزش تاریخ را ارتقا کیفی دهد. انتظار می‌رود فراگیران این رشته با مطالعه مباحث مربوط به روش‌شناسی در مطالعات تاریخی ذهنی منطقی و روشمند یافته و در عرصه کاربست تاریخ و نیز پژوهشهای تاریخی به گونه‌ای شایسته عمل کنند.

نام درس به فارسی: روش و روش‌شناسی مطالعات تاریخی	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی:	نوع درس: نظری
Meth and Methodology in Historical Studies	(نظری/عملی، آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات میدانی/کارورزی)
اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو:	تعداد واحد: ۲
۱- با اهمیت مقوله روش و روش‌شناسی در علوم انسانی آشنا می‌شود.	تعداد ساعت: ۳۲
۲- اهمیت روش و روش‌شناسی در مطالعات تاریخی را درک می‌کند و در پژوهشهای خود به کار می‌گیرد.	شایستگی کلیدی:
۳- آثار مورخان ایران و جهان اسلام را از منظر روش‌شناسی می‌سنجد.	(عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی - موضوعی)
۴- با دیدگاههای مطرح در حوزه روش‌شناسی مطالعات تاریخی در اروپا آشنا می‌شود.	دروس پیش‌نیاز:
۵- نقاط قوت و ضعف آثار مورخان مطرح را از منظر روش‌شناسی تبیین می‌کند.	استاد متخصص برای تدریس: علوم تاریخی با گرایش مباحث نظری و روش‌شناسی تاریخ و روش تحقیق و آشنا با فعالیت‌های میان رشته‌ای
۶- با نمونه‌هایی از پژوهشهای تاریخی روشمند اعم از مقاله و کتاب آشنا می‌شود.	
۷- با راهنمایی استاد به صورت موردی یک پژوهش خرد به صورت روشمند پدید می‌آورد.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: معرفی منابع مربوط به روش‌شناسی در علوم انسانی

- مفاهیم و مسائل اصلی در روش‌شناسی علوم انسانی به طور عام و روش‌شناسی تاریخی به طور خاص
- تاریخ تحول روش‌شناسی و معرفت‌شناسی تاریخی

* این واحد درسی مصوب کارگروه تاریخ شورای تحول علوم انسانی است.

- تعریف مفاهیم پر کاربرد در حوزه روش شناسی علمی تاری

فصل دوم: روش شناسی شعبه های مختلف مطالعات تاریخی

- تاریخ سیاسی
- تاریخ اقتصادی
- تاریخ اجتماعی
- تاریخی فرهنگی
- تاریخ نظامی
- تاریخ دیپلماسی
- جغرافیای تاریخی

فصل سوم: کاربرست روش در مطالعات تاریخی

- از پرسش تا پژوهش
- اهمیت مسئله و سؤال در مطالعات تاریخی
- پژوهش در چارچوب روش
- روش پژوهش در تاریخ
- حاصل پژوهش از منظر روش شناسی

فصل چهارم: میراث مورخان مطرح ایران و جهان اسلام از منظر روش شناسی

- از طبری تا جوینی
- از جاحظ تا ابن خلدون

فصل پنجم: میراث مورخان اروپایی از منظر روش شناسی

- توسیدید، گیبون، رانکه، کروچه، ديلتای، کالینگ وود

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- ارائه منطقی و منسجم مفاهیم و موضوعات درسی
- ترغیب و تشویق دانشجویان برای مطالعه مباحث مرتبط با روش شناسی در علوم انسانی
- شرکت در سمینارها و کارگاههای علمی - پژوهشی با راهنمایی استاد
- تجزیه و تحلیل روش تاریخنگاری یکی از مورخان برجسته و مؤثر
- طرح سؤالات هدفمند و محوری از موضوعات درسی و تجزیه و تحلیل
- جستجو در اینترنت برای یافتن مقاله ها و نوشته های مرتبط با روش شناسی مطالعات تاریخی و ارائه در کلاس

۴. منابع آموزشی و پایگاه های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- عبدالحسین زرین کوب (۱۳۶۲). تاریخ در ترازو درباره تاریخ نگری و تاریخ نگاری، تهران، امیرکبیر.
- ۳- فرانتس روزنتال (۱۳۶۵). تاریخ تاریخ نگاری در اسلام، ترجمه اسدالله آزاد، مشهد، استان قدس.
- ۴- مفتخری، حسین (۱۳۹۴). مبانی علم تاریخ، تهران: سمت.
- ۵- ملائی توانی، علیرضا (۱۳۸۶) درآمدی بر روش پژوهش در تاریخ، تهران، نشر نی.

- ۱- استنفورد، مایکل (۱۳۸۲) درآمدی بر فلسفه تاریخ (هستی شناسی، شناخت شناسی، روش شناسی)، ترجمه احمد گل محمدی، تهران، نشر نی.
- ۲- پاکتچی، احمد (۱۳۹۲). روش شناسی تاریخ، تهران: دانشگاه امام صادق.
- ۳- حضرتی، حسن (۱۳۹۷) روش پژوهش در تاریخ شناسی، تهران، لوگوس.
- ۴- حقیقت، سیدصادق (۱۳۹۱). روش شناسی علوم سیاسی، قم: دانشگاه مفید.
- ۵- ساماران، ژورژ (۱۳۷۱) روش های پژوهش در تاریخ، گروه مترجمان، مشهد، آستان قدس رضوی.
- ۶- عبدالرحمن ابن خلدون (۱۳۶۹). مقدمه ابن خلدون، ترجمه محمدپروین گنابادی، علمی و فرهنگی، تهران.
- ۷- عبدالعلیم عبدالرحمن خضر (۱۳۸۹). مسلمانان و نگارش تاریخ (پژوهشی در تاریخ نگاری اسلامی)، تهران، سمت.
- ۸- فرامرز قراملکی، احد (۱۳۹۷) تدوین پایان نامه: شیوه ها و مهارت ها، قم، مرکز مدیریت حوزه های علمیه.
- ۹- کالینگود، ار. جی. (۱۳۹۱) اصول تاریخ و نوشتارهای دیگر در فلسفه تاریخ، ترجمه عبدالرضا سالار بهزادی، تهران، نشر نی.
- ۱۰- لین رامپولا، مری (۱۳۹۵) راهنمای نگارش تاریخ، ترجمه لی لا سازگار، تهران، آگاه.
- ۱۱- مازلو، آلن (۱۳۹۴) و ساخت تاریخ، ترجمه مجید مرادی سه ده، تهران، پژوهشکده تاریخ اسلام.
- ۱۲- محمدپور، احمد (۱۳۹۴) روش در روش، تهران، انتشارات جامعه شناسان.
- ۱۳- محمدپور، احمد (۱۳۹۶) تاریخ به روایت فلسفه، تهران، نشر لوگوس.
- ۱۴- مکالا، سی، بین (۱۳۸۷) بنیادهای علم تاریخ: چستی و اعتبار شناخت تاریخی، ترجمه احمد گل محمدی، تهران نشر نی.
- ۱۵- الیور، پل (۱۳۹۵) نگارش پایان نامه، ترجمه محمدتقی ایمان پور، تهران، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش عملکردی، مشاهده ای و رفتاری مد نظر بوده انجام تکالیف محوله، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس ملاک ارزیابی است. نمونه هایی از تکالیف محوله:

- تلخیص و ارائه دیدگاههای روش شناختی یکی از مورخان مطرح اسلامی یا اروپایی
- مقایسه و سنجش کار دو مورخ مطرح از منظر روش شناسی
- پژوهش درباره یکی از موضوعات و مباحث سرفصل های درس با راهنمایی استاد
- ارائه گزارش از سمینارها و کارگاه های علمی - پژوهشی مرتبط با سرفصل های درس

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه سمینار
✓	✓	آزمون های نوشتاری		✓	✓
		عملکردی		✓	
کارآموزی					

۱. معرفی درس و منطق آن:

تاریخ به عنوان یکی از رشته‌های علوم انسانی، در نگاه نخست به عنوان یک رشته نظری محض جلوه می‌کند. چنین برداشتی از این رشته متأسفانه امری جاافتاده است. در حالی که رشته تاریخ در عین نظری بودن در عرصه حیات بشری می‌تواند به عنوان یکی از رشته‌های کاربردی نیز تلقی شود. در سالهای اخیر چنین رویکردی به رشته تاریخ افزایش یافته و لذا در این واحد درسی جنبه‌هایی از کاربردهای رشته تاریخ ترسیم شده است. کاربردهای پرشمرده شده طیفی از شایستگی‌های علمی، مهارتی و شغلی را شامل می‌شود.

نام درس به فارسی: تاریخ کاربردی	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی:	نوع درس: نظری
Applied History and Entrepreneurship Experiences in History	(نظری/عملی) _____، آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات میدانی/کارورزی)
اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجوی:	تعداد واحد: ۲
۱- با اهمیت و ضرورت شناخت گذشته برای زندگی امروز آشنا می‌شود.	تعداد ساعت: ۳۲
۲- چرایی کاربرد تاریخ در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را درک می‌کند.	شایستگی کلیدی:
۳- در بررسی و داوری مسائل امروز جامعه از سطحی‌نگری و قضاوت‌های نسجیده پرهیز می‌کند.	(عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی - موضوعی)
۴- بدون ژرف‌نگری و ریشه‌یابی، در باره مسائل امروز جامعه داوری نمی‌کند.	دروس پیش‌نیاز:
۵- با نگاه انتقادی مسائل امروز جامعه را موشکافی می‌کند.	استاد متخصص برای تدریس: علوم
۶- به تجارب زیسته گذشتگان بها می‌دهد و کارنامه آنان را در عرصه عمل نصب العین خود قرار می‌دهد.	تاریخی با گرایش مباحث نظری و
۷- به ارزش و اهمیت تاریخ‌دانی در عرصه مدیریت واقف می‌شود.	روش شناسی تاریخ و روش تحقیق و
۸- آموخته‌های خود را در عرصه عمل به کار می‌گیرد.	آشنا با فعالیت‌های میان رشته‌ای
۹- با جنبه‌های مختلف کاربست دانش تاریخ در حوزه‌های مختلف آشنا می‌شود.	
۱۰- قدرت و توانایی فعالیت حرفه‌ای در عرصه‌های مرتبط با علم تاریخ را پیدا می‌کند.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: اهمیت و کاربرد تاریخ از دید مورخان و اندیشمندان ایران و جهان اسلام

- نمونه: طبری، ابن مسکویه، جوینی، ابن خلدون

* این واحد درسی مصوب کارگروه تاریخ شورای تحول علوم انسانی است.

فصل دوم: نقش و کارکرد مورخان دولتمرد یا دولتمردان تاریخدان در عرصه عمل در ایران

- نمونه: بیهقی، رشیدالدین فضل الله همدانی، اسکندر بیک منشی، رضاقلی خان هدایت

فصل سوم: تاریخ و اهمیت خودآگاهی تاریخی در جامعه

- نقش آموزش‌های رسمی در خودآگاهی تاریخی شهروندان
- تاریخ و هویت شهروندی
- رابطه آگاهی تاریخی توده‌ها با مسئولیت‌پذیری ملی در تعیین سرنوشت جمعی
- بررسی روش‌های گسترش خودآگاهی تاریخی در بین توده‌ها

فصل چهارم: دانش آموختگان تاریخ و کاربرت علوم تاریخی در عرصه آموزش و پژوهش

- آموزشگری تاریخ در نهادهای رسمی از مدرسه تا دانشگاه
- آموزشگری تاریخ در نهادهای مردمی
- پژوهشگری در نهادهای رسمی
- پژوهشگری خوداتکا و گسترش مرزهای دانش تاریخی در جامعه

فصل چهارم: دانش آموختگان تاریخ و کسب و کارهای حرفه‌ای

- فعالیت در مراکز و موسسات دولتی و غیردولتی (مراکز اسنادی وزارت امور خارجه، مجلس، آستان قدس، موزه‌ها، میراث فرهنگی، رسانه‌ها، مراکز نشر)
- فعالیت در موسسات دولتی برای تهیه آرشیو و تدوین تاریخ سازمانی
- فعالیت در موسسات دولتی و غیردولتی برای تدوین تاریخ شفاهی
- فعالیت در عرصه رسانه‌ها به ویژه روزنامه‌ها
- فعالیت در عرصه سفارش‌های شخصی: انتشار اسناد خانوادگی، ضبط و ثبت خاطرات، ساماندهی مجموعه‌های تاریخی اعم از اسناد مصور و مکتوب

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- استفاده از منابع اصلی و دست اول در هنگام تدریس (اعم از متن‌های تاریخی، اسناد، عکسها و روزنامه‌ها)
- بازدید از کتابخانه‌ها، مراکز اسنادی و موسسات مرتبط با فعالیت‌های تاریخی
- ترغیب و تشویق دانشجویان برای ارایه ایده‌های نو و خلاقانه
- شرکت در سمینارها و کارگاه‌های علمی - پژوهشی با راهنمایی استاد
- ترغیب و تشویق دانشجویان برای مطالعه تجارب جهانی در حوزه تاریخ کاربردی

۴. منابع آموزشی و پایگاه‌های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- خضر، عبدالعلیم عبدالرحمن (۱۳۸۹) مسلمانان و نگارش تاریخ (پژوهشی در تاریخ نگاری اسلامی)، تهران، سمت.
- ۳- روزنتال، فرانتس (۱۳۶۵) تاریخ تاریخ‌نگاری در اسلام، ترجمه اسدالله ازاد، مشهد، آستان قدس.

- ۴- زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۶۲) تاریخ در ترازو درباره تاریخ‌نگری و تاریخ‌نگاری، تهران، امیرکبیر.
- ۵- عبدالرحمن بن خلدون (۱۳۶۹) مقدمه ابن خلدون، ترجمه محمد پروین گنابادی، علمی و فرهنگی، تهران.

منابع فرعی:

- ۱- اولیت، بیل (۱۳۹۶) راه اندازی کسب و کار، ترجمه مهدی کیامهر و مرتضی خضری پور.
- ۲- بروکس، آرتور (۱۳۹۱) کارآفرینی اجتماعی رویکردی نوین به ایجاد کسب و کار اجتماعی، ترجمه زهرا آراستی، تهران: جهاد دانشگاهی .
- ۳- بوکوویتز، وندیار و ویلیامز روثال (۱۳۹۶) مدیریت دانش کاربردی، ترجمه علی حسین کشاورزی و علیرضائیان، تهران: سمت.
- ۴- دراگر، پیتر (۱۳۹۲) نوآوری و کارآفرینی، ترجمه علی حسین کشاورزی، تهران: سمت.
- ۵- مبارکی، محمدحسن و امیرمحمد کلابی (۱۳۹۶) الگوهای تصمیم‌گیری کارآفرینان: روشها، چارچوب‌ها، و نقشه‌های ذهنی (رویکرد کیفی)، تهران: سمت.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می‌گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش عملکردی، مشاهده‌ای و رفتاری مد نظر بوده انجام تکالیف محوله، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس ملاک ارزیابی است. نمونه‌هایی از تکالیف محوله:

- استنساخ (بازنویسی) اسناد تاریخی و نسخه‌های تاریخی
- ارائه گزارش بازدید از مراکز اسنادی و موسسات مرتبط با فعالیت‌های تاریخی
- ارائه گزارش از سمینارها و کارگاه‌های علمی-پژوهشی
- پژوهش درباره یکی از موضوعات و مباحث سرفصل‌های درس با راهنمایی استاد
- انجام یک دوره محدود کارآموزی در سازمان‌های مرتبط با تاریخ با هدف کاربرد آموخته‌ها و تمرین مهارت‌های کسب شده از سوی دانشجو با هماهنگی استاد و ارائه گزارش کار از سوی دانشجو

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه سمینار
✓	✓	✓	آزمون‌های نوشتاری	✓	✓
		✓	عملکردی		
کارآموزی					

۱. معرفی درس و منطق آن:

به غیر از پیوندهای نظری و مفهومی تاریخ و ادبیات و تلقی تاریخ به مثابه بیان روایی و داستانی درباره واقعیت، انواع مختلف متون ادبی، حماسی، غنایی، دراماتیک یا نمایشی، فولکلور، قصه های سنتی و... از داده های تاریخی سرشارند و خود بخود منبع بی بدیلی برای فهم همه ابعاد زندگی گذشته ملت ها، بخصوص تاریخ اجتماعی و فرهنگی، به شمار می آیند. در عین حال که بر اساس اصول نقد متون تاریخی تمایز معناداری بین منابع تاریخ نویسانه که بر گزارش واقعیت رویدادهای گذشته تمرکز دارند و منابع غیرتاریخ نویسانه که بخشی از واقعیت فرهنگی اجتماعی گذشته را بازتاب می دهند وجود ندارد، زیرا هر متن و شاهی که از گذشته باقی مانده باشد می تواند به عنوان منبعی برای شناخت زندگی گذشتگان به لحاظ مادی و معنوی مورد استفاده مورخان قرار گیرد. معلمان تاریخ با مطالعه و بررسی این متون، هم می توانند فهم تاریخی خود را در ابعاد غیرسیاسی و غیرحکومتی و زندگی مردم عادی عمیق ببخشند و هم با استفاده از آنها، آموزش درس تاریخ را برای مخاطبانشان جذابتر کنند. غنای تاریخ ادبی و منابع ادبی در فرهنگ ایرانی ایجاب می کند به نقش ادبیات و انواع منابع ادبی کلاسیک و جدید در بازسازی تاریخ ایران توجه بیشتری شود و جایگاه آموزشی آن مورد توجه قرار گیرد. در عین حال که الگوی های آموزشی روایی و نمایشی می تواند الگویی متفاوت برای آموزش تاریخ در کلاس درس فراهم کند و به جذابیت موضوع و شناخت بهتر مخاطب کمک کند.

نام درس به فارسی: ادبیات و آموزش تاریخ ایران	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی:	نوع درس: نظری
Literature and Education of Iranian History	(نظری/عملی)
اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:	آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات میدانی/کارورزی)
۱- ارتباط نظری و مفهومی ادبیات با تاریخ را به درستی دریابد و در آموزش تاریخ از ادبیات بهره گیرد.	تعداد واحد: ۱+۱
۲- با مدل های آموزش روایی و نمایشی گذشته به واسطه منابع غیرتاریخنگاران بتواند مدل تدریس را تعریف کند.	تعداد ساعت: ۳۲+۱۲
۳- با فرم های بیان ادبی حماسی، غنایی/تعلیمی، دراماتیک و .. برای روایت گذشته و رابطه آن با دوره های مختلف تاریخی را تجزیه و تحلیل کند.	شایستگی کلیدی:
۴- کاربردهای تاریخ نگاران منابع ادبی و غیرتاریخنویسی در تاریخ ایران را تدوین کند.	(عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی - موضوعی)
۵- رابطه ادبیات حماسی و تاریخ را توضیح دهد و از ادبیات حماسی در آموزش تاریخ بهره گیرد.	دروس پیش نیاز:
۶- رابطه ادبیات غنایی و تاریخ را توضیح دهد و در آموزش تاریخ از ادبیات غنایی بهره گیرد.	استاد متخصص برای تدریس:
۷- رابطه ادبیات دراماتیک یا نمایشی و تاریخ را توضیح داده و قادر به استفاده از آن در آموزش تاریخ باشد.	استاد تاریخ که با انواع ادبی آشناست.

- ۸- رابطه ادبیات داستانی، بخصوص رمان تاریخی و تاریخ را توضیح دهد و از آن در آموزش تاریخ بهره گیرد.
- ۹- رابطه فولکلور و قصه های سنتی و... و تاریخ را برای بازشناسی اجتماعیات در ادبیات توضیح دهد و نمونه هایی را در محیط زندگی خویش بیابد و تأثیر آنها را در حیات فرهنگی و اجتماعی مردم فهم و تحلیل کند.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: رابطه ادبیات و آموزش تاریخ

- ویژگی های بلاغی روایت گذشته: بلاغت و اقناع مخاطب
- رابطه تاریخ و روایت: طرح افکنی گذشته
- رابطه تاریخ و داستان: تخیل واقعیت و خیال ادبی
- رابطه تاریخ و ادبیات: تاریخ به مثابه بیان ادبی گذشته
- رابطه تاریخ و مجاز: گذشته مجازاً به روایت در می آید
- ادبیات به مثابه فرم بیان واقعیت: تراژدی، آبرونی، درام، حماسه
- الگوهای روایی در آموزش تاریخ
- الگوهای نمایشی در آموزش تاریخ
- جایگاه منابع غیرتاریخننگارانه در بازآفرینی گذشته

فصل دوم: رابطه حماسه، ادبیات غنایی و آموزش تاریخ

- تعریف حماسه و اسطوره
- آشنایی با حماسه های اساطیری منظوم و منثور
- بیان چگونگی رابطه اساطیر و حماسه ها در آموزش تاریخ
- آشنایی با بعضی از منابع حماسی و اسطوره ای مانند شاهنامه فردوسی و ایللیاد و اودیسه هومر و... و فهم نکات تاریخی آنها و کاربردشان در آموزش تاریخ
- تعریف ادبیات غنایی
- ادبیات غنایی داستانی
- ارتباط ادبیات غنایی، مانند منظومه های خسرو و شیرین، لیلی و مجنون و... با اساطیر و حیات اجتماعی و فرهنگی و... جوامع و نقش آن در آموزش تاریخ.

فصل سوم: ادبیات دراماتیک یا نمایشی و آموزش تاریخ

- آشنایی با انواع نمایشنامه از جمله تراژدی، کمدی و ملودرام
- آشنایی با انواع نمایشنامه های تاریخی ایرانی و خارجی و استفاده از آنها به عنوان منبع اجتناب ناپذیر آموزش تاریخ
- آشنایی با شیوه های استفاده از نمایشنامه های تاریخی بصورت ۱-خواندن انفرادی نمایشنامه توسط یادگیرندگان ۲-
- "نمایشنامه خوانی" ۳-ایفای نقش و اجرای تئاتر
- آشنایی با فیلمنامه های تاریخی.

فصل چهارم: ادبیات داستانی، رمان تاریخی، و آموزش تاریخ

- آشنایی با انواع داستان بلند و کوتاه و انواع رمان

- آشنایی با ویژگی ها و کاربرد های رمان

- آشنایی با رمان تاریخی در ایران و جهان، استفاده از رمان به عنوان یک منبع اجتناب ناپذیر آموزش تاریخ

- جایگاه رمان تاریخی در ادبیات و بیان واقعیت گذشته

- تجزیه و تحلیل معروف ترین رمان های تاریخی جهان معاصر و ایران معاصر

فصل پنجم: قصه های سنتی و... آموزش تاریخ

- آشنایی با قصه های سنتی و ارتباط آن با فولکلور

- آشنایی با حکایات و تمثیلات، داستان های کهن، مقامه ها و... تحلیل تاریخی و جامعه شناسانه آنها برای استفاده در آموزش تاریخ.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- ضمن بررسی کتب درسی مدارس، بر اساس داده های این کتب، ظرفیت داستانی و نمایشی آنها را شناسایی و با تکیه بر آنها نمایشنامه ها و قصه هایی نوشته شود و راهکار های استفاده از آنها را در بهبود کیفیت آموزش تاریخ پیدا کنند.
- استفاده مستقیم از منابع دست اول (متون حماسی مثل شاهنامه، منظومه های غنایی مانند خسرو و شیرین نظامی گنجوی، معرفی نمایشنامه های تاریخی، رمان های تاریخی و افسانه های کهن و...)
- از دانشجویان خواسته شود با دید تاریخی متون ادبی را نقد و بررسی کرده بهره های تاریخی آنها را مشخص کنند.
- از دانشجویان خواسته شود هر کدام یک رمان تاریخی را مطالعه و آنرا برای استناد تاریخی و تفسیر همعصر ارزیابی کنند.
- از دانشجویان خواسته شود هر کدام یک نمایشنامه تاریخی را مطالعه و آنرا به لحاظ استناد تاریخی ارزیابی کنند.
- یک نمایشنامه تاریخی، ایرانی یا خارجی، انتخاب و در کلاس مدل "نمایشنامه خوانی" اجرا شود.
- از دانشجویان خواسته شود یک نمایش تاریخی در حال اجرا را ببینند و برداشتهای خود را بنویسند.
- از دانشجویان خواسته شود ضمن آشنایی با اصول قصه نویسی یک واقعه تاریخی را با کاربرد عناصر ادبی بصورت قصه روایت کنند.
- از دانشجویان خواسته شود ضمن آشنایی با اصول نمایشنامه نویسی یک واقعه تاریخی را به شکل نمایشنامه بنویسند و به مشاهده متن و بررسی تمایزات تاریخی / داستانی بپردازند و در واقع دیدی تجربی ازمایشی در تجزیه و تحلیل داشته باشند.

۴. منابع آموزشی و پایگاه های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- بنت، اندرو (۱۳۸۸)، مقدمه ای بر ادبیات نقد و نظریه، ترجمه احمد تمیم داری، تهران، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی
- ۳- بوث، آلن (۱۳۹۴)، آموزش تاریخ در دانشگاه ارتقای سطح یادگیری و فهم، ترجمه سید محسن علوی پور، تهران: سمت و دانشگاه فرهنگیان.
- ۴- رایینسون، چیس. اف (۱۳۹۰)، تاریخ نگاری اسلامی، ترجمه محسن الویری، تهران، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

- ۱- اسلامی، مصطفی (۱۳۷۲)، رضا خان ماکسیم، تهران: انتشارات آگاه، (نمایشنامه تاریخی)
- ۲- امیرفخر، میثاق (۱۳۶۴)،/امیرکبیر، تهران: انتشارات بهرنگ، (نمایشنامه تاریخی)
- ۳- آژند، یعقوب (۱۳۷۳)، نمایشنامه نویسی در ایران، تهران: نشر نی.
- ۴- آژند، یعقوب (۱۳۹۷)، ادبیات مدرن ایران در فاصله دو انقلاب، تهران: مولی.
- ۵- بیضایی، بهرام (۱۳۶۵)، تاریخ سری سلطان در آبسکون، تهران: عکس معاصر، (فیلمنامه تاریخی)
- ۶- بیضایی، بهرام (۱۳۸۰)، مرگ یزدگرد، تهران: انتشارات روشنگران و مطالعات زنان، چاپ پنجم، (نمایشنامه تاریخی)
- ۷- پوراحمد، کیو مرث (۱۳۷۸)، شاه، تهران: انتشارات روزنه کار، (فیلمنامه تاریخی)
- ۸- توفیق حکیم، محمد()، اصحاب کهف، سید ابوالفضل طباطبائی، تهران: کتابفروشی زوار، بی تا. (نمایشنامه تاریخی)
- ۹- دو وینیو، ژان (۱۳۹۴)، جامعه شناسی تئاتر، ترجمه جلال ستاری، تهران: نشر مرکز، چاپ دوم،
- ۱۰- دوفوشه کور، شارل هنری (۱۳۷۷)، «اخلاقیات: مفاهیم اخلاقی در ادبیات فارسی از سده سوم تا هفتم هجری»، ترجمه محمدعلی امیرمعزی و عبدالمحمد روحبخشان، تهران: نشر مرکز دانشگاهی.
- ۱۱- دیپل، الیزابت، پیرنگ (۱۳۸۹)، ترجمه مسعودی جعفری، نشر مرکز، تهران،
- ۱۲- ر.ن. پمبرتون-بیلینگ، ج.د. کلک (۱۳۸۶)، نمایش و آموزش، ترجمه داود دانشور، تهران: سمت.
- ۱۳- رضوانیان، قدسیه (۱۳۸۹)، ساختار داستانی حکایت‌های عرفانی، تهران: نشر سخن.
- ۱۴- رولان، رومن (۱۳۶۰)، روبیسیر، بدرالدین مدنی، تهران: نشر سازمان گارسه، (نمایشنامه تاریخی)
- ۱۵- زرقاتی، مهدی، (۱۳۸۸)، تاریخ ادبی ایران و قلمرو زبان فارسی، تهران: سخن.
- ۱۶- سالور، حسینقلی میرزا (عمادالسلطنه) (۱۳۹۰)، آقا محمدخان (زندگانی داستانی اولین پادشاه قاجار)، جلد ۱، تهران: نشر تاریخ ایران، نمایشنامه تاریخی)
- ۱۷- سالور، حسینقلی میرزا (عمادالسلطنه) (۱۳۹۰)، آقا محمدخان (زندگانی داستانی اولین پادشاه قاجار)، جلد ۲، تهران: نشر تاریخ ایران، (رمان تاریخی)
- ۱۸- ستاری، جلال (۱۳۸۶)، زمینه اجتماعی تعزیه و تئاتر در ایران، تهران: نشر مرکز.
- ۱۹- سرآمد، فرخ (۱۳۸۴)، ایلخانان ایران، تهران: ناشر مولف، (رمان طنز تاریخی)
- ۲۰- شپارد، آرون (۱۳۸۸)، نمایشنامه خوانها روی صحنه، ترجمه علی اکبر طرخان بیوری، تهران: نمایش.
- ۲۱- شمیسا، سیروس (۱۳۸۳)، انواع ادبی، تهران: انتشارات فردوس، چاپ دهم.
- ۲۲- صابری، پری (۱۳۸۳)، مصدق، در آئینه تاریخ، تهران: نشر قطره، (نمایشنامه تاریخی)
- ۲۳- صافی، حسین (۱۳۸۸)، داستان از این قرار بود، تهران: رخداد نو
- ۲۴- صباحی، محمود (۱۳۸۴)، بک تاریخ درام و یک درام تاریخی، تهران: نشر افراز.
- ۲۵- فتوحی، محمود (۱۳۸۷)، نظریه تاریخ ادبیات، تهران: نشر سخن
- ۲۶- فرخی، حسین (۱۳۸۶)، نمایشنامه نویسی در ایران از آغاز تا ۱۳۷۰، تهران: انتشارات فرهنگستان هنر.
- ۲۷- فرکلاف، گوردون، و دیگران (۱۳۸۶)، نمایش و آموزش، دانشور، داود، تهران: سمت.
- ۲۸- فنائیان، تاجبخش (۱۳۸۶)، هنر نمایش در ایران (تا سال ۱۳۵۷)، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- ۲۹- گرین، کیت و جیل لبیهان (۱۳۸۳)، درسنامه نظریه و نقد ادبی، ترجمه حسین پاینده، تهران: روزنگار
- ۳۰- گرین، ویلفرد و دیگران (۱۳۸۰)، مبانی نقد ادبی، ترجمه فرزانه طاهری، تهران: انتشارات نیلوفر
- ۳۱- لوکاج، گئورگ (۱۳۹۳)، رمان تاریخی، ترجمه امید مهرگان، چاپ دوم، تهران: نشر ثالث.

- ۳۲- لوکاج، گنورگ (۱۳۹۳)، رمان تاریخی، ترجمه امید مهرگان، چاپ دوم، تهران، نشر ثالث.
- ۳۳- لینکن، شری لی (۱۳۹۷)، یادگیری ادبی: یادگیری و آموزش ادبیات در دانشگاه، ترجمه فواد مولودی، تهران، انتشارات سازمان سمت و دانشگاه فرهنگیان
- ۳۴- مشرف، مریم (۱۳۸۹)، جستارهایی در ادبیات تعلیمی ایران، نشر سخن، تهران
- ۳۵- ملک پور، جمشید (۱۳۶۳)، ادبیات نمایشی در ایران، تهران، نشر توس
- ۳۶- میثمی، جولی اسکات (۱۳۹۱)، تاریخ نگاری فارسی، ترجمه محمد دهقانی، تهران، نشر ماهی
- ۳۷- مینوی، مجتبی و هدایت، صادق (چاپ اول ۱۳۱۲، چاپ دوم ۱۳۳۳)، مازیار، تهران، انتشارات جاویدان. نشر الکترونیک: ketabnak.com، آذر ۱۳۸۹. (نمایشنامه تاریخی)
- ۳۸- نریمانف، نریمان (۱۳۵۸)، نادر شاه، ترجمه محمد خلیلی، تهران: امیر کبیر، (نمایشنامه تاریخی)
- ۳۹- وایت، هایدن (۱۳۸۹)، تاریخ و روایت، ترجمه جلال فرزانه دهکردی، تهران، دانشگاه امام صادق
- ۴۰- وینی، میشل (۱۳۷۷)، تئاتر و مسائل اساسی آن، ترجمه سهیلا فتاح، تهران: سمت.
- ۴۱- هاشمی، محمد (۱۳۹۴)، درام تاریخی در ایران (یک مطالعه ی تاریخ گرایانه جدید، تهران: نشر علم.
- ۴۲- هولتن، اورلی (۱۳۸۷)، مقدمه بر تئاتر، آینه طبیعت، محبوبه مهاجر، تهران: انتشارات سروش، چاپ چهارم.
- ۴۳- احمدی، بابک (۱۳۹۰)، رساله تاریخ: هرمنوتیک تاریخ، تهران، نشر مرکز.

مقالات:

- ۱- اکبرلو، منوچهر (فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸)، نمایش ابزار آموزش تاریخ برای دانش آموزان «نمایش»، شماره ۱۱۵ و ۱۱۶ از صفحه ۶۲ تا ۶۶
- ۲- روزبهرانی، محمد رضا (اسفند ۹۲ و فروردین ۹۳)، «بررسی برخورد نسلیها در نمایشواره «رستم و سهراب در غزنه» نوشته دکتر عبدالحسین زرین کوب، نمایش، سال پانزدهم، شماره ۱۷۵-۱۷۴، صص ۱۱۵-۱۱۱
- ۳- روزبهرانی، محمدرضا (مرداد ۱۳۷۹)، ادبیات نمایشی و تاثیر آن در ارتقا روند آموزش تاریخ، نمایش، شماره ۲۲۷، ۷۷-۷۱
- ۴- روزبهرانی، محمدرضا (خرداد ۱۳۹۰)، «زرین کوب و ادبیات نمایشی» نمایش، سال سیزدهم، شماره ۱۴۱، صص ۴۱-۳۷
- ۵- منعم، محمد (۱۳۹۲) تئاتر مستند، تهران: بیدگل.
- ۶- مهاجر، حسین (آبان و آذر ۱۳۸۵)، «نمایشنامه خوانی: کندوکاوی در باره واژه (۱)»، نمایش، شماره ۸۶ و ۸۷،
- ۷- ناظرزاده کرمانی، فرهاد (آبان ۱۳۴۸)، «جستاره پیرامون نمایشنامه خوانی»، صحنه (ماهنامه تخصصی تئاتر)، شماره ۲۵، از ۴ تا ۷

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش مشاهده ای، رفتاری و عملکردی مد نظر بوده حضور فعال در کلاس، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس و انجام تکالیف محوله، ملاک ارزیابی است. نمونه هایی از تکالیف محوله:

- دانشجو با خواندن متون ادبی (متون حماسی مثل شاهنامه، منظومه هایی مانند شیرین و فرهاد نظامی گنجوی، معرفی نمایشنامه های تاریخی، رمان های تاریخ و افسانه های کهن و...) ضمن نقد آنها، داده های تاریخی آنها را استخراج کند.
- هر دانشجو به عنوان تکلیف کلاسی یک رمان تاریخی را به لحاظ سندیت تاریخی ارزیابی می کند.

- هر دانشجو به عنوان تکلیف کلاسی یک نمایشنامه تاریخی را به لحاظ سندیت تاریخی ارزیابی می کند.
- هر دانشجو یک واقعه تاریخی را به صورت نمایشنامه بنویسد.
- هر دانشجو یک واقعه تاریخی را به شکل قصه بیان کنند.
- "نمایشنامه خوانی" گروهی یک متن تاریخی در طول ترم، فعالیت دیگر دانشجویان خواهد بود.
- نقد و بررسی یک تئاتر یا فیلم تاریخی بصورت مکتوب یکی از فعالیت های پیشنهادی است.
- دانشجو می تواند براساس علاقه خویش در همایش، سمینارها و کلاسهای تخصصی موضوعات فوق شرکت کند و گواهینامه اخذ کند.
- برگزاری آزمون پایانی از مباحث تدریس شده در کلاس و نیز قسمت هایی از منابع معرفی شده از سوی مدرس

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه سمینار
✓	✓	✓	آزمون های نوشتاری	✓	✓
		✓	عملکردی		

۱. معرفی درس و منطق آن:

ادبیات آموزش تاریخ به زبان انگلیسی بسیار گسترده و روزآمد است. تنها با مروری ساده در فضای مجازی می‌توان به مقاله‌ها و کتاب‌های فراوانی به زبان انگلیسی دست یافت. دانشجویان رشته آموزش تاریخ، برای کسب توانایی در بهره‌گیری و درک عمیق‌تر و سریع‌تر از آثار منتشره به زبان انگلیسی، ناگزیر هستند با منابع آموزش تاریخ به این زبان آشنا شده از عهده ترجمه آنها برآیند. دانشجویان در این درس ضمن آشنایی با اصول اساسی ترجمه، از راه تمرین و ممارست توان درک منابع انگلیسی آموزش تاریخ را خواهند یافت.

مشخصات درس	نام درس به فارسی: ترجمه متون انگلیسی آموزش تاریخ
نوع درس:	نام درس به انگلیسی:
(نظری/عملی) _____ی،	The translation of English history teaching texts.
آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات میدانی/کارورزی)	اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
تعداد واحد: ۱+۱	۱- اصول اولیه ترجمه را بداند و به کار گیرد.
تعداد ساعت: ۳۲+۱۶	۲- توان درک مطالب منابع آموزش تاریخ به انگلیسی را کسب کند.
شایستگی کلیدی:	۳- ساختار دستوری جملات را تشخیص دهد.
(عمومی/تربیتی/موضوعی/تربیتی - موضوعی)	۴- متون تخصصی در حوزه آموزش تاریخ را بخواند و ترجمه کند.
دروس پیش‌نیاز:	۵- لغات و اصطلاحات تخصصی آموزش تاریخ به زبان انگلیسی را بیاموزد.
استاد متخصص برای تدریس: استاد مشترک. مباحث نظری توسط دانش آموخته مترجمی زبان انگلیسی و مباحث تاریخی توسط استاد تاریخ که دارای ترجمه متن تاریخی چاپ شده باشد.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: آشنایی با اصول اولیه ترجمه

- ترجمه چیست؟
- مراحل و انواع ترجمه
- آشنایی با دستور و قواعد زبان با تأکید بر کاربرد آن در ترجمه
- آشنایی با فرهنگ لغات و اصطلاحات و نحوه استفاده از آن

- آشنایی با واژگان تخصصی منابع مختلف آموزش تاریخ

فصل دوم: ترجمه متون تخصصی آموزش تاریخ

- ترجمه متن در موضوع رابطه ادبیات و آموزش تاریخ
- ترجمه متن در موضوع رابطه تاریخ شفاهی و آموزش تاریخ
- ترجمه متن در موضوع رابطه تاریخ محلی و آموزش تاریخ
- ترجمه متن در موضوع رابطه تاریخ اجتماعی و آموزش تاریخ
- ترجمه متن در موضوع رابطه تاریخ و نظریه های هویت ملی و آموزش تاریخ
- ترجمه متن در موضوع رابطه تاریخ تطبیقی و آموزش تاریخ
- ترجمه متن در موضوع رابطه آموزش تاریخ و آموزش تاریخ
- ترجمه متن در موضوع رابطه آموزش تاریخ در کشورهای مختلف و آموزش تاریخ
- ترجمه متن در موضوع رابطه روش آموزش تاریخ و آموزش تاریخ
- ترجمه متن در موضوع رابطه رسانه هایی مانند فیلم، تئاتر، عکس و .. آموزش تاریخ
- ترجمه متن در موضوع تاریخ دوره های مختلف تاریخ ایران
- ترجمه متن در موضوع با روش شناسی مطالعات تاریخی
- ترجمه متن در موضوع با راهبردهای پیشرفته آموزش و ارزشیابی در درس تاریخ

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- تدریس تعاملی بر مبنای جلب مشارکت دانشجویان در مباحث و فعالیت های کلاسی
- ترجمه و تحلیل ساختار دستوری، لغوی و ... متون متعدد در مورد آموزش تاریخ توسط استاد و با مشارکت دانشجویان
- مقابله متن ترجمه با متن اصلی در موضوع تاریخ و یا آموزش تاریخ از سوی دانشجو (ترجمه های معتبر از نشرانی همانند مرکز نشر دانشگاهی، انتشارات سمت و ...)
- هر دانشجو در طول ترم چند متن کوتاه مرتبط با آموزش تاریخ را ترجمه کرده و به لحاظ معنایی و ساختار دستوری، لغوی و ... بررسی کرده و حاصل کار را در کلاس ارائه کند.

۴. منابع آموزشی و پایگاه های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- خرمشاهی، بهاءالدین (۱۳۸۴)، سی سال ترجمه، سی سال تجربه، به کوشش مهدی افشار، تهران، واژه آوا.
- ۳- خرمشاهی، بهاءالدین (۱۳۹۱). ترجمه کاوی، تهران: ناهید.
- ۴- رشیدی، غلامرضا (۱۳۷۵). ترجمه و مترجم آموزش اصول و قواعد اساسی ترجمه، چاپ دوم، مشهد: موسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی.
- ۵- فرح زاد، فرزانه (۱۳۹۵). نخستین درسهای ترجمه، چاپ بیست و دوم، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- ۶- نیو مارک، پیت (۱۳۹۰). دوره آموزش فنون ترجمه، ترجمه منصور فهیم و سعید سبزیان؛ چاپ سوم، تهران: انتشارات رهنما.

- ۷- Taylor, Tony & Camel Young (۲۰۰۳), *Making History a guide for the Teaching and Learning of History in Australian Schools*, Commonwealth of Australia
- ۸- *Enriching History Teaching and Learning, Challenges, Possibilities, Practice* (۲۰۱۵), Edited by David Ludvigsson and Alan Booth, Printed in Sweden by LiU Tryck.
- ۹- *A Practical Guide to Teaching History in the Secondary School* (۲۰۰۶), Edited by Martin Hunt, This edition published in the Taylor & Francis e-Library.
- ۱۰- *TEACHING HISTORY A GUIDE FOR TEACHERS TEACHING HISTORY FOR THE FIRST TIME* (۲۰۰۳), Edited by Max Quanchi and Asofou So'o, *HistoryCOPs Samoa*

منابع: نظریه های هویت ملی و آموزش تاریخ:

- ۱- Anderson, Benedict (۱۹۹۱) *Imagined Communities: Reflections on the Origins and Spread of Nationalism*, ۲nd edn. London: Verso.
- ۲- Arts, Wil; Halman, Loek (۲۰۱۳). *Value Contrasts and Consensus in Present-Day Europe: Painting Europe's Moral Landscapes*. BRILL. ISBN ۹۷۸-۹۰۰۴۲۶۱۶۶۲.
- ۳- Ashmore, Richard D.; Jussim, Lee; Wilder, David, eds. (۲۰۰۱). *Social Identity, Intergroup Conflict, and Conflict Reduction*. Oxford University Press. ISBN ۹۷۸۰۱۹۵۱۳۷۴۳۹.
- ۴- Bar-Tal, Daniel; Staub, Ervin (۱۹۹۷). *Patriotism in the Lives of Individuals and Nations*. Chicago: Nelson-Hall Publishers. ISBN ۹۷۸-۰۸۳۰۴۱۴۱۰۹.
- ۵- Benei, Veronique (۲۰۰۵). *Manufacturing Citizenship: Education and Nationalism in Europe, South Asian and China*. Routledge Research in Education. ISBN ۹۷۸۰۴۱۵۳۶۴۸۸۱.
- ۶- Coulby, David (۲۰۰۵). *World Yearbook of Education ۲۰۰۵: Globalization and Nationalism in Education*. Routledge. ISBN ۹۷۸۰۴۱۵۳۴۸۵۸۴.
- ۷- Eriksen, Thomas Hylland (۲۰۱۰). *Ethnicity and Nationalism: Anthropological Perspectives (Anthropology, Culture and Society) ۳rd Edition*. Pluto Press.
- ۸- Hans, Nicholas. "Nationalism and Education in Asia." *Comparative Education Review* ۲, no. ۲ (۱۹۵۸).
- ۹- Huntington, Samuel P. (۲۰۰۴). *Who are we; the challenges to America's national identity*. Simon & Schuster. ISBN ۹۷۸۰۶۸۴۸۷۰۵۳۳.
- ۱۰- Ibrahim, Zawawi (۲۰۰۴). *Globalization and National Identity: Managing Ethnicity and Cultural Pluralism in Malaysia*. Asia-Pacific Center for Security Studies. ISBN ۹۷۸-۰۹۷۱۹۴۱۶۴۹.
- ۱۱- Kellas, James G. (۱۹۹۱). *The Politics of Nationalism and Ethnicity*. Macmillan Education UK. ISBN ۹۷۸۰۳۱۲۰۶۱۵۹۳.
- ۱۲- Kelman, Herbert (۱۹۹۷). *Nationalism, Patriotism and National Identity: Social-Psychological Dimensions*. Chicago: Nelson-Hall Publishers.

- ۱۳-Kotowski, Jan Michael. (۲۰۱۳) *Narratives of Immigration and National Identity: Findings from a Discourse Analysis of German and U.S. Social Studies Textbooks*. Studies in Ethnicity and Nationalism ۱۳:۳.
- ۱۴-László, János (۲۰۱۳). *Historical Tales and National Identity: An introduction to narrative social psychology*. Routledge. ISBN ۹۷۸۰۴۱۵۷۰۴۷۰۰.
- ۱۵-Lee, Yoonmi (۲۰۱۲). *Modern Education, Textbooks, and the Image of the Nation: Politics and Modernization and Nationalism in Korean Education*. Routledge. ISBN ۹۷۸۱۱۳۶۶۰۰۷۹۱.
- ۱۶-Nozaki, Yoshiko (۲۰۰۸). *War Memory, Nationalism and Education in Post-War Japan*, ۱۹۴۵-۲۰۰۷. Routledge. ISBN ۰۲۰۳۰۹۸۷۶۵.
- ۱۷-Özkırımlı, Umut (۲۰۱۱). *Theories of Nationalism; A Critical Introduction*. Macmillan International Higher Education. ISBN ۹۷۸۰۲۳۰۵۷۷۳۳۶.
- ۱۸-Reicher, Stephen; Spears, Russell; Haslam, Alexander (۲۰۱۰). *The Social Identity Approach in Social Psychology*. London: The SAGE handbook of identities. ISBN ۹۷۸-۱۴۴۶۲۴۸۳۷۹.
- ۱۹-Riggan, Jennifer (۲۰۱۶). *The Struggling State: Nationalism, Mass Militarization, and the Education of Eritrea*. Temple University Press. ISBN ۹۷۸۱۴۳۹۹۱۲۷۰۶.
- ۲۰-Schleicher, Klaus (۱۹۹۳). *Nationalism in Education*. Peter Lang GmbH, Internationaler Verlag der Wissenschaften. ISBN ۹۷۸۳۶۳۱۴۶۰۱۷۷.
- ۲۱-Smith, Anthony (۱۹۹۱). *National Identity*. University of Nevada Press .ISBN ۹۷۸-۰۸۷۴۱۷۲۰۴۱.
- ۲۲-Smith, Anthony D. (۱۹۹۳). *National identity*. University of Nevada Press. ISBN ۹۷۸۰۸۷۴۱۷۲۰۴۱.
- ۲۳-Smith, Anthony D. (۱۹۹۸). *Nationalism and Modernism: A critical survey of recent theories of nations and nationalism*. London: Routledge.
- ۲۴-Spencer, Philip; Howard Wollman (۲۰۰۲). *Nationalism: A Critical Introduction*. London: Sage Publications.
- ۲۵-Tajfel, Henri; Turner, John C. (۱۹۸۶). *"The Social Identity Theory of Inter-group Behavior"*. Psychology of Intergroup Relations.
- ۲۶-Takeda, Nazumi & Williams, James H. (۲۰۰۸) *Pluralism, identity, and the state: national education policy towards indigenous minorities in Japan and Canada*. Comparative Education ۴۴:۱.
- ۲۷-Turner, J.C (۱۹۹۹). *Social Identity Context, Commitment, Content*. Some Current Issues in Research on Social Identity and Self-categorization Theories. Oxford: Blackwell.
- ۲۸-Uko-Ima, Barrister (۲۰۱۴). *National Identity: Pragmatic Solutions for Democratic Governance in African Nations*. Xlibris LLC. ISBN ۹۷۸۱۴۹۹۰۴۷۹۵۰.
- ۲۹-Vejdani, Farzin (۲۰۱۴). *Making history in Iran: education, nationalism, and print culture*. Stanford University Press. ISBN ۹۷۸۰۸۰۴۷۹۱۵۳۳.

- ۳۰- Zervas, Theodore G. (۲۰۱۷). *Formal and Informal Education during the Rise of Greek Nationalism: Learning to be Greek*. Palgrave Macmillan US. ISBN ۹۷۸۱۱۳۷۴۸۴۱۵۴.
- ۳۱- Zimmer, Oliver (۲۰۰۳). *Nationalism in Europe, ۱۸۹۰-۱۹۴۰*. Macmillan Education UK. ISBN ۹۷۸۱۴۰۳۹۴۳۸۸۰.

منابع رویکردها و روش های آموزش تاریخ:

- ۱- Ababio, B. T. (۲۰۱۳). *Nature of teaching: What teachers need to know and do*. International Journal of Innovation Education and Research, ۱(۳).
- ۲- Booth, Alan & Black, Jeremy (۲۰۰۳). *Teaching History at University: Enhancing Learning and Understanding*. Psychology Press.
- ۳- Booth, Alan & Hyland, P (۱۹۹۶). *History in Higher Education: New Directions in Teaching and Learning*. London, Blackwell.
- ۴- Byrom, J. (۲۰۰۳) 'Continuity and progression', in *Past Forward: A Vision of School History*, ۲۰۰۲-۲۰۱۲, London: Historical Association.
- ۵- Card, J. (۲۰۰۴) 'Seeing double: how one period visualizes another', *Teaching History*, ۱۱۷.
- ۶- Carr, E. H. (۱۹۶۱) *What Is History*, London: Macmillan.
- ۷- Cunnah, W. (۲۰۰۰) 'History teaching, literacy and special educational needs', in J. Arthur and R. Phillips (eds) *Issues in History Teaching*, London: Routledge.
- ۸- Davies, I. and Williams, R. (۱۹۹۸) 'Interpretations of history'. *Issues for teachers in the development of pupils' understanding*, *Teaching History*, ۹۱.
- ۹- Eble, K. (۱۹۸۸) *The Craft of Teaching*. San Francisco: Jossey-Bass.
- ۱۰- Entwistle, N. and Ramsden, P. (۱۹۸۳) *Understanding Student Learning*. London: Croom Helm.
- ۱۱- Fogo, B. (۲۰۱۴). *Core practices for teaching history: The results of a Delphi panel survey*. *Theory & Research in Social Education*, ۴۲(۲).
- ۱۲- Friesen, S. (۲۰۰۹). *What did you do in school today? Teaching effectiveness: A framework and rubric*. Toronto: Canadian Education Association.
- ۱۳- Goe, L., Bell, C. & Little, O. (۲۰۰۸). *Approaches to evaluating teacher effectiveness: A research synthesis*. Washington, DC: National Comprehensive Centre for Teacher Quality.
- ۱۴- Harris, R. and Luff, I. (۲۰۰۴) *Meeting Special Needs in the Curriculum: History*, London: David Fulton Publishers.
- ۱۵- Haydn, T. (۲۰۰۰) 'Information and communications technology in the history classroom', in J. Arthur and R. Phillips (eds) *Issues in History Teaching*, London: Routledge.
- ۱۶- Haydn, T. and Counsell, C. (eds) (۲۰۰۳) *History, ICT and Learning in the Secondary School*, London: Routledge.

- ۱۷- Haydn, T., Arthur, J. and Hunt, M. (۲۰۰۱) *Learning to Teach History in the Secondary School*, ۲nd edn, London: Routledge.
- ۱۸- Hunt, M. (۲۰۰۰) 'Teaching historical significance', in J. Arthur and R. Phillips (eds) *Issues in History Teaching*, London: Routledge, pp. ۳۹-۵۳.
- ۱۹- Husbands, C. (۱۹۹۶) *What Is History Teaching? Language, Ideas and Meaning in Learning about the Past*, Buckingham: Open University Press.
- ۲۰- Lomas, T. (۱۹۹۰) *Teaching and Assessing Historical Understanding*, London: Historical Association.
- ۲۱- Lumpkin, A. & Multon, K. A. (۲۰۱۳). *Perceptions of teaching effectiveness*. The Educational Forum, ۷۷(۳), ۲۸۸-۲۹۹.
- ۲۲- National Academy of Sciences (۲۰۰۰). *How people learn: Brain, mind, experience, and school*. Washington D.C: National Academy Press.
- ۲۳- Shulman, L. (۱۹۸۷). *Knowledge and teaching: Foundations of the new reform*. Harvard Educational Review, ۵۷ (۱).
- ۲۴- Steele, I. (۱۹۷۶) *Developments in History Teaching*, Open Books.
- ۲۵- Taylor, T. & Young, C. (۲۰۰۳). *Making history: A Guide for the teaching and learning of history in Australian schools*. Canberra: Commonwealth of Australia.

رویکرد تطبیقی در آموزش تاریخ:

- ۱- Argyris, Chr., & Schon, D. A. (۱۹۹۶). *Organizational Learning II. Theory, Method, and Practice*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- ۲- Arnove, Robert F. & Torres, Carlos Alberto & Franz, Stephen. (۲۰۱۲) *Comparative Education: The Dialectic of the Global and the Local*, Rowman & Littlefield Publishers; ۴th edition.
- ۳- Arthur, J., & Cremin, H. (Eds.) (۲۰۱۲). *Debates in Citizenship Education*. London: Routledge.
- ۴- Bang, Peter Fibiger & Kolodziejczyk, Dariusz. (۲۰۱۲). *Universal Empire: A Comparative Approach to Imperial Culture and Representation in Eurasian History*, Cambridge University Press.
- ۵- Berger, St. (۲۰۱۷). *History Writing and Construct*.
- ۶- Ecker, A. (۲۰۱۸) *The Education of History Teachers in Europe—A Comparative Study*. First Results of the "Civic and History Education Study". Creative Education, ۹.
- ۷- Hans, Nicholas. "The Historical Approach to Comparative Education." *International Review of Education / Internationale Zeitschrift Für Erziehungswissenschaft / Revue Internationale De L'Education* ۵, no. ۳ (۱۹۵۹).
- ۸- Hans, Nicholas. (۲۰۱۱) *Comparative Education: A Study of Educational Factors and Traditions*, London: Routledge & K. Paul.
- ۹- Holmes, Brian. (۱۹۹۸). *Problems in Education: A Comparative Approach*. Routledge.

- ۱۰- Husbands, C. (۱۹۹۶) *What Is History Teaching? Language, Ideas and Meaning in Learning about the Past*, Buckingham: Open University Press.
- ۱۱- J. Mahoney. (۲۰۰۳). "Knowledge Accumulation in Comparative Historical Research: The Case of Democracy and Authoritarianism." In *Comparative Historical Analysis in the Social Sciences*. Ed. J. Mahoney and D. Rueschemeyer. Cambridge University Press.
- ۱۲- Loop, Jan. (۲۰۱۷). *The Teaching and Learning of Arabic in Early Modern Europe*, Leiden; Boston: Brill.
- ۱۳- Reagan, Timothy G. (۲۰۰۰). *Non-Western Educational Traditions: Alternative Approaches to Educational Thought and Practice (Sociocultural, Political, and Historical Studies in Education)*. Routledge; Second edition. ISBN ۹۷۸-۰۸۰۵۸۳۴۵۰۵.
- ۱۴- Rogers, Alan (۲۰۰۵). *Non-Formal Education: Flexible Schooling or Participatory Education*. Springer. ISBN ۹۷۸-۰۳۸۷۲۴۶۳۶۹.
- ۱۵- Schulte, Barbara and others. (۲۰۱۴). *Comparative Education Research: Approaches and Methods*, Hong Kong University Press; second edition edition.
- ۱۶- Trethewey, A. R. (۱۹۷۶) *Introducing Comparative Education*, Pergamon.
- ۱۷- Vavrus, F. & Bartlett, L. (۲۰۱۵). *Critical Approaches to Comparative Education: Vertical Case Studies from Africa, Europe, the Middle East, and the Americas (International and Development Education)*. Palgrave Macmillan. ISBN ۹۷۸-۱۱۳۷۳۶۶۵۴۲.
- ۱۸- Woodward, C. Vann. (۱۹۹۷). *The Comparative Approach to American History*.

روش آموزش تاریخ:

- ۱- Cauvin, Thomas (۲۰۱۶). *Public History*. Routledge; ۱ edition. ISBN ۹۷۸-۰۷۶۵۶۴۵۹۱۳.
- ۲- Holbrook, M. Cay & McCarthy, Tessa & Kamei-Hannan, Cheryl (۲۰۱۷). *Foundations of Education: Volume I: History and Theory of Teaching Children and Youths with Visual Impairments*. AFB Press; Third Edition. ISBN ۹۷۸-۰۸۹۱۲۸۶۹۵۰.
- ۳- Maxwell, Mike (۲۰۱۸). *Future-Focused History Teaching: Restoring the Power of Historical Learning*. Maxwell Learning; ۱ edition. ISBN ۹۷۸-۱۷۳۲۱۲۰۱۰۵.
- ۴- McCulloch (۲۰۰۰). *Historical Research in Educational Settings*. Open University Press; ۱ edition. ISBN ۹۷۸-۰۳۳۵۲۰۲۵۴۶.
- ۵- Metzger, Scott Alan & McArthur Harris, Lauren (۲۰۱۸). *The Wiley International Handbook of History Teaching and Learning (Wiley Handbooks in Education)*. Wiley-Blackwell; ۱ edition. ISBN ۹۷۸-۱۱۱۹۱۰۰۷۳۷.
- ۶- Tarr, Russel (۲۰۱۶). *A History Teaching Toolbox: Practical classroom strategies*. CreateSpace Independent Publishing Platform; ۱ edition. ISBN ۹۷۸-۱۵۰۸۵۱۲۰۵۹.
- ۷- Tarr, Russel (۲۰۱۸). *A History Teaching Toolbox: Volume Two: Even More Practical Classroom Strategies (Volume ۲)*. CreateSpace Independent Publishing Platform; ۱ edition. ISBN ۹۷۸-۱۷۲۳۵۱۷۱۶۷.

- ۸- Windchief, Sweeney (۲۰۱۹). *applying Indigenous Research Methods (Indigenous and Decolonizing Studies in Education)*. Routledge; ۱ edition. ISBN ۹۷۸-۱۱۳۸۰۴۹۰۶۲.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

- ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش مشاهده-ای، رفتاری و عملکردی مد نظر بوده حضور فعال در کلاس، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس و انجام تکالیف محوله، ملاک ارزیابی است. نمونه هایی از تکالیف محوله:
- آزمون میان ترم و پایانی از متون درسی تعیین شده
- مشارکت در مباحث و فعالیت های کلاسی
- تهیه پاورپوینت توسط دانشجویان براساس محتوای یک متن انگلیسی در زمینه آموزش تاریخ
- ترجمه و تحلیل ساختار دستوری، لغوی و... یک متن در مورد آموزش تاریخ توسط دانشجو
- آزمون پایانی شامل ترجمه چند متن کوتاه به زبان انگلیسی در موضوع آموزش تاریخ

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه ترجمه در کلاس
✓	✓	آزمون های نوشتاری		✓	✓
		عملکردی		✓	

۱. معرفی درس و منطق آن :

همانطور که معمار نمی‌تواند بدون در دست داشتن طرحی اندیشیده شده، بنایی را با اسلوبی اصولی بنا کند، معلمان نیز بدون در اختیار داشتن طرح آموزشی علمی و اصولی، نمیتوانند تدریس اثربخش داشته باشند. بر این اساس، طراحی آموزشی به عنوان قلمرو علمی‌ای که به چگونگی ارائه موقعیت‌های آموزشی در جهت تحقق اهداف یادگیری می‌پردازد، از جایگاه خاص و ممتازی برخوردار است. به گونه‌ای که بدون توجه به آن، آموزش و یادگیری مؤثر اتفاق نمی‌افتد و اتلاف منابع انسانی و غیرانسانی را در نظام‌های آموزشی به همراه خواهد داشت، لذا ضرورت دارد معلمان مدارس ضمن اینکه باید با تسلط بر فرایند طراحی آموزشی از مرحله "تجزیه تحلیل" تا مرحله نهایی "ارزشیابی، نگهداری و بازنگری"، قادر به طراحی نظام‌مند یادگیری شوند، بلکه به علت رشد فزاینده فناوری‌های نوین و متأثر شدن حداکثری نظام‌های آموزشی، به ویژه حوزه تاریخ از این فناوری‌ها، باید با شناخت دقیق از ویژگی‌ها و قابلیت‌های محیط‌های الکترونیکی، مؤلفه‌های جدید و قدیم را در کنار هم قرار دهند و محیطی را برای یادگیری به ویژه در تدریس تاریخ، ایجاد کنند که علاوه بر تقویت یادگیری، بسیاری از موانع یادگیری را برطرف نماید و کیفیت آموزش و یادگیری اثربخش تاریخ را تضمین کند. گام مورد انتظار دیگر از معلمان عصر جدید، طراحی و تولید محتویات آموزشی الکترونیکی مناسب برای تدریس بهینه تاریخ است که معلمان باید بتوانند با کسب تسلط در تدوین این نوع محتوا، در دانش آموزان عصر دیجیتال، مهارت "خودیادگیری مادام‌العمر" را که یکی از نیازهای اساسی یک شهروند الکترونیکی است را توسعه و تقویت نمایند.

نام درس به فارسی: طراحی آموزشی پیشرفته در آموزش تاریخ	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی:	نوع درس: نظری / عملی
Advanced Instructional Design in History Education	تعداد واحد: ۲ (۱ نظری + ۱ عملی)
اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:	تعداد ساعت: ۴۸
۱- انواع دیدگاه‌ها و نظریه‌های یادگیری را بشناسد و اصول و مبانی مربوط به هر دیدگاه را از هم تشخیص دهد.	شایستگی کلیدی: PCK
۲- رویکردهای ناظر بر هر دیدگاه را از هم تفکیک کند و بتواند بر اساس اصول حاکم بر هر رویکرد (رفتارگرایانه، شناخت‌گرایانه، ساخت‌گرایانه)، برای سطوح مختلف (خرد/کلان) در حوزه آموزش تاریخ، طراحی آموزشی نماید.	دروس پیش نیاز: -
۳- کلیات الگوی عمومی طراحی آموزشی را بر اساس مفروضه‌های رویکردهای متفاوت (رفتارگرایانه، شناخت‌گرایانه، ساخت‌گرایانه)، برای هر نوع از آموزش (عمومی، تخصصی، فنی و ...)، تمامی حیطه‌های یادگیری (شناختی، مهارتی و نگرشی) و برای هر نوع از یادگیری (سنتی، الکترونیکی) به کاربرد.	استاد متخصص برای تدریس:
۴- انواع الگوهای طراحی آموزشی مطرح شده در فصل سوم (سیستمی یا غیر سیستمی) را با اشراف کامل بر عناصر الگو، از هم تفکیک نماید و بتواند هر الگو را برای هر موقعیت قابل آموزش در تاریخ، بدون	دکترای تاریخ، آموزش، برنامه ریزی درسی، تکنولوژی آموزشی

برهم زدن چارچوب اساسی الگو بومی نماید. ۵- کاربردی ترین الگو را برای هر نوع یادگیری، در حوزه آموزش تاریخ تشخیص داده و استدلال‌های معقول و علمی خود را برای انتخاب الگو، بر اساس دیدگاه‌های مورد استفاده در آموزش تاریخ تشریح کند. ۶- الگوهای طراحی شده توسط دانشجویان را با توجه به استانداردهای کیفی در طراحی آموزشی، ارزیابی نماید و طرح‌های بهینه که می‌تواند در حوزه آموزش تاریخ کاربردی تر باشد را معرفی نماید.	
--	--

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: طراحی آموزشی پیشرفته در آموزش تاریخ

- کاربرد طراحی آموزشی در آموزش تاریخ
- ویژگی‌های طراحی آموزشی مورد استفاده در آموزش تاریخ
- کاربرد نظریه‌های یاددهی / یادگیری مطرح در طراحی آموزشی برای آموزش تاریخ
- اصول حاکم بر رویکردهای ناظر بر دیدگاه سیستمی مرتبط با آموزش تاریخ
- رویکردهای ناظر بر دیدگاه سیستمی در آموزش تاریخ
- رویکرد رفتارگرایانه در طراحی آموزش تاریخ
- رویکرد شناختگراییانه در طراحی آموزش تاریخ
- اصول حاکم بر رویکردهای ناظر بر دیدگاه غیرسیستمی مرتبط با آموزش تاریخ
- رویکردهای ناظر بر دیدگاه غیرسیستمی در آموزش تاریخ
- رویکرد ساختن گرایانه در طراحی آموزش تاریخ

فصل دوم: فرایند کلی طراحی آموزشی، مورد استفاده در تمامی مفروضه‌های رویکردهای یادگیری

- تحلیل سیستم و مشخص شدن نیازها و امکانات
- شناسایی ویژگی‌های مخاطبان
- تعیین نیازهای یادگیری
- بررسی و تحلیل امکانات و محدودیتها
- طراحی
 - انتخاب مناسبترین بستر یادگیری و آموزش
 - انتخاب رویکرد کلی آموزش
 - تدوین نتایج مورد انتظار
 - تصمیم درباره راهبردها و رسانه‌های آموزشی
 - تصمیم و طراحی محتوا و روش‌های ارزشیابی و اعتباریابی آن
 - طراحی فعالیتهای یادگیری (فردی، گروهی، ...)

- تولید و توسعه
- تهیه و تولید مواد و رسانه‌های گوناگون با نظر به رویکردهای غالب در انواع طراحی‌های آموزشی
- طراحی و تهیه ملزومات پشتیبان برای مقابله با مشکلات فنی احتمالی
- اجرا
- تکثیر و توزیع مواد و رسانه‌های آموزشی
- اجرای طرح در توالی مورد نظر طراحی برنامه
- ارزشیابی
- اجرای آزمونهای لازم برای اطمینان از کسب استانداردهای لازم در طی اجرا و در پایان
- بررسی اعتبار برنامه

فصل سوم: الگوهای طراحی آموزشی

- انواع الگوهای طراحی آموزشی با "رویکرد سیستمی"
- "الگوی عمومی"^۱ طراحی آموزشی
- طراحی آموزشی مطابق با مؤلفه‌های اساسی در آموزش تاریخ بر اساس "الگوی عمومی"
- الگوی "دیک و کری"^۲
- طراحی آموزشی مطابق با مؤلفه‌های اساسی در آموزش تاریخ بر اساس الگوی "دیک و کری"
- الگوی "هینیچ و همکاران" (الگوی اشور)^۳
- طراحی آموزشی مطابق با مؤلفه‌های اساسی در آموزش تاریخ بر اساس الگوی "هینیچ و همکاران"
- الگوی "گانیه و بریگز"^۴
- طراحی آموزشی مطابق با مؤلفه‌های اساسی در آموزش تاریخ بر اساس الگوی "گانیه و بریگز"
- الگوی "مریل"^۵
- طراحی آموزشی مطابق با مؤلفه‌های اساسی در آموزش تاریخ بر اساس الگوی "مریل"
- الگوی "رایکلوث"^۶
- طراحی آموزشی مطابق با مؤلفه‌های اساسی در آموزش تاریخ بر اساس الگوی "رایکلوث"
- الگوی "کمپ^۷ و همکاران"
- طراحی آموزشی مطابق با مؤلفه‌های اساسی در آموزش تاریخ بر اساس الگوی "کمپ و همکاران"
- و ...
- فرایند و مراحل طراحی الگوی آموزشی با رویکرد "غیرسیستمی"
- الگوی چهار مؤلفه‌ای
- طراحی آموزشی مطابق با مؤلفه‌های اساسی در آموزش تاریخ بر اساس الگوی "چهار مؤلفه‌ای"
- الگوی "پنج مؤلفه‌ای"
- طراحی آموزشی مطابق با مؤلفه‌های اساسی در آموزش تاریخ بر اساس الگوی "پنج مؤلفه‌ای"

^۱ - ADDIE

^۲ - Dick & Carey

^۳ - Assure

^۴ - Ganye, R.M & Briggs, L.J

^۵ - Merrill

^۶ - Reigeluth

^۷ - kemp

- الگوی "کارآموزی شناختی"
- طراحی آموزشی مطابق با مؤلفه‌های اساسی در آموزش تاریخ بر اساس الگوی "کارآموزی شناختی"
- الگوی "ام.ام.اس"^۸
- طراحی آموزشی مطابق با مؤلفه‌های اساسی در آموزش تاریخ بر اساس الگوی "ام.ام.اس"
- **فصل چهارم: طراحی آموزشی یادگیری الکترونیکی**
- نظام‌های آموزش الکترونیکی
- مفاهیم اساسی یادگیری الکترونیکی
- سیر تحول و تطور محیط‌های یادگیری الکترونیکی
- انواع محیط‌های یادگیری الکترونیکی
- زیرساخت‌های محیط‌های یادگیری الکترونیکی
- ویژگی‌های محیط‌های یادگیری الکترونیکی با تاکید بر کاربری آن در آموزش تاریخ
- اصول طراحی آموزشی در یادگیری الکترونیکی با تاکید بر کاربری آن در آموزش تاریخ
- اهداف طراحی آموزشی در یادگیری الکترونیکی با تاکید بر کاربری آن در آموزش تاریخ
- دیدگاه‌ها و نظریه‌های یادگیری در طراحی آموزشی یادگیری الکترونیکی با تاکید بر کاربری آن در آموزش تاریخ
- رویکرد رفتارگرایانه در طراحی آموزشی الکترونیکی
- اصول و چگونگی طراحی یادگیری الکترونیکی مبتنی بر رویکرد رفتارگرایانه در آموزش تاریخ
- رویکرد شناخت گرایانه در طراحی آموزشی الکترونیکی
- اصول و چگونگی طراحی یادگیری الکترونیکی مبتنی بر رویکرد شناختگرایانه در آموزش تاریخ
- رویکرد ساختن گرایانه در طراحی آموزشی الکترونیکی
- اصول و چگونگی طراحی یادگیری الکترونیکی مبتنی بر رویکرد ساختن گرایانه در آموزش تاریخ
- مدل‌های طراحی یادگیری الکترونیکی
- مدل یادگیری "تقاضامحور مک دونالد"^۹
- مدل "P۳" یا "زنجیره افراد، فرایند، برون‌داد"
- مدل‌های "مبتنی بر اجتماعات یادگیری"^{۱۰}
- چهارچوب یادگیری الکترونیکی "Khan"
- مدل مرجع "ADDIE"
- مدل "Schiffman و Shril" و ...
- کاربرد مدل‌های طراحی یادگیری الکترونیکی در آموزش تاریخ
- محتوای الکترونیکی مورد استفاده برای آموزش تاریخ
- راهبردهای مؤثر برای آموزش الکترونیکی مفاهیم تاریخی
- رسانه‌ها و مواد آموزشی لازم برای آموزش الکترونیکی مفاهیم تاریخی
- ارزشیابی الکترونیکی از فرایند یاددهی و یادگیری در کلاس درس آموزش تاریخ

^۸ - M.M.S

^۹ - Mac Donald

^{۱۰} - Community of Inquiry Model

- روشهای اعتباریابی الگوهای طراحی آموزش تاریخ در یادگیری الکترونیکی
- استانداردهای کیفی در طراحی یادگیری الکترونیکی مورد نظر برای کلاس درس آموزش تاریخ
- چالش‌های طراحی یادگیری الکترونیکی در آموزش تاریخ
- **فصل پنجم: طراحی محتوای آموزش الکترونیکی**
- اصول و ملاکهای طراحی محتوای الکترونیکی مورد استفاده در آموزش تاریخ
- رویکردهای مطرح در طراحی محتوای الکترونیکی برای آموزش تاریخ
- فرایند طراحی محتوای الکترونیکی برای آموزش مفاهیم تاریخی
- کاربرد الگوهای طراحی محتوای الکترونیکی در آموزش بهینه تاریخ

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

موقعیت‌های مختلف راهبردهای تدریس گوناگونی را اقتضا می‌کند، لذا در ارائه برخی از فصل‌ها که به دنبال درگیری دانشجویان در فرایند آموزش و استنباط و فرضیه‌سازی و ارائه راه‌حل‌های متنوع از سوی آنان هستیم، از راهبرد اکتشافی یا غیرمستقیم استفاده خواهد شد. از روشهای آموزشی مرتبط با این راهبرد می‌توان به روش‌های آموزشی حل مسئله، مطالعه موردی، کاوشگری، ساختن سازی، مفهوم سازی و... اشاره نمود. در فصولی که فرایند یاددهی- یادگیری بر پایه بحث و تشریک مساعی میان دانشجویان شکل می‌گیرد، از راهبرد یاددهی- یادگیری تعاملی استفاده می‌شود و روش‌های آموزشی مطرح در این راهبرد یادگیری مشارکتی و همیارانه قرار خواهد بود. در مباحثی که نیازمند ارائه مستقیم در مباحث نظری تخصصی است به کمک نظریه شرح و بسط، پیش سازماندهنده و.. عمل تدریس انجام خواهد گرفت.

۴. منابع آموزشی و پایگاه‌های اطلاعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- فردانش، هاشم (۱۳۹۵). طراحی آموزشی (مبانی، رویکردها و کاربردها)، تهران: سمت.
- ۳- تری اندرسون، فتی الومی (۱۳۹۳). یادگیری الکترونیکی از تئوری تا عمل، ترجمه عشرت زمانی، امین عظیمی، تهران: انتشارات مهر البرز.

منابع فرعی:

- ۱- خشنودی فر، مهنوش. فاضلیان، پوراندهخت. فرج‌اللهی، مهران (۱۳۹۶). یادگیری الکترونیکی مقدمه‌ای بر مبانی تعلیم و تربیت، چاپ سوم، تهران: انتشارات آوای نور.
- ۲- خوش‌نشین، زهره. خشنودی فر، مهنوش. بزازجزایی، احمد (۱۳۹۷). یادگیری الکترونیکی "از آموزش تا پایش"، نوبت چاپ: ۳، تهران: انتشارات آوای نور.
- ۳- روزنبرگ، مارک جی (۱۳۹۳). یادگیری الکترونیکی، ترجمه داود کریم زادگان مقدم، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.
- ۴- زارعی زوارکی، اسماعیل (۱۳۸۷). طراحی مراکز یادگیری بر اساس الگوی ASSURE تهران: انتشارات رشد فرهنگ.
- ۵- کلارک، روت کالوین و مایر، ریچارد (۱۳۹۶). یادگیری الکترونیکی و علم آموزش: راهنمای عملی کاربران و طراحان یادگیری چندرسانه‌ای، نور مترجمان: حاتمی، جواد و تقی‌پور، کیومرث، ناشر: آوای نور.
- ۶- لشین، پولاک و رایگلوث (۱۳۹۳). راهبردها و فنون طراحی آموزشی، ترجمه هاشم فردانش، تهران: انتشارات سمت.

- ۷- رمی زفسکی (۱۳۹۶). طراحی نظامهای آموزشی: تصمیم گیری در برنامه ریزی درسی و طراحی برنامه درسی، ترجمه هاشم فردانش، تهران: انتشارات سمت.
- ۸- گانیه، بریگز و ویگر (۱۳۹۱). اصول طراحی آموزشی، ترجمه خدیجه علی آبادی، تهران: نشر دانا.
- ۹- فقیهی، علیرضا و حیدری، مجتبی (۱۳۹۲). طراحی آموزشی (با تاکید بر رویکرد تلفیقی)، تهران: کوروش چاپ.
- ۱۰- بیات، محسن (۱۳۹۶). طراحی آموزشی: راهنمای عمل در کلاس درس، تهران: انتشارات آوای نور.
- ۱۱- نوروزی، داریوش و رضوی، سید عباس (۱۳۹۰). اصول طراحی آموزشی. تهران: انتشارات سمت.
- ۱۲-Henich, Robert and Others. (۱۹۹۹). Instructional media and technologies for learning. New York: Macmillan Publishing Company.
- ۱۳-Keller, J. M. (۲۰۱۰). Motivational design for learning and Performance: the ARCS model approach. USA: Springer.
- ۱۴-Mason, Robin and Rennie, Frank (۲۰۰۶). Elearning, The Key Concepts, Routledge.
- ۱۵-Siemens, George. (۲۰۱۰). Handbook of emerging technologies for learning . USA (It is available online at www.knowingknowledge.com).
- ۱۶-Watson, S.L., & Reigeluth, C.M. (۲۰۰۸). The learner-centered paradigm of education. Educational Technology, ۴۸(۵), ۴۲-۴۸.
- ۱۷-Zaraii Zavarki, E. & Toofaninejad, E. (۲۰۱۱). The Effect of Blended Learning on Students Mathematics Learning. In S. Barton et al. (Eds.), Proceedings of Global Learn ,Asia Pacific ۲۰۱۱ (pp. ۱۹۱۳-۱۹۱۶). AACE.
- ۱۸-Reigeluth, C. M. (Ed.). (۲۰۱۳). Instructional-design theories and models: A new paradigm of instructional theory (Vol. ۲). Routledge.
- ۱۹-Hokanson, B., Clinton, G., & Tracey, M. (Eds.). (۲۰۱۵). The Design of Learning Experience: Creating the Future of Educational Technology. Springer.
- ۲۰-Rogers Patricia L. (۲۰۰۲). Designing instruction for technology-enhanced learning . Idea Group Publishing/ USA.
- ۲۱-Taylor & Francis Group. (۲۰۱۶). Instructional-Design Theories and Models, Volume IV: The Shift to Learner-Centered Instruction. Taylor & Francis Group.

پایگاه های مطالعاتی :

- <http://oerp.ir> (سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی)
- <http://www.talif.sch.ir> (دفتر تألیف کتابهای درسی ابتدایی و متوسطه نظری)
- <http://oerp.ir/groups> (گروه های درسی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی)
- www.sid.ir (مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی)
- www.civilica.com (ناشر تخصصی کنفرانسهای کشور)
- <https://irandoc.ac.ir> (پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران)
- <https://eric.ed.gov>/<https://www.roshdmag.ir> (سایت مجلات رشد)
- https://www.roshdmag.ir/elementary_training_roshd (سایت مجله رشد آموزش ابتدایی)
- <http://fa.unesco.org> (کمیسیون ملی یونسکو/ایران/کمیسیون فرهنگی، علمی، آموزشی سازمان ملل متحد)
- <https://www.isesco.org.ma/> (آیسکو /سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی اسلامی)

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

راهبردهای ارزشیابی یادگیری			
۱	ارزشیابی آغازین	آزمون آمادگی یا رفتارهای ورودی، آزمون جایابی یا پایه گزینی	آزمون ورودی کتبی یا شفاهی در خصوص طراحی آموزشی *
۲	ارزشیابی تکوینی	سنجش عملکردی	* خودسنجی
		سنجش مشاهده ای	* کنفرانس *
		سنجش رفتاری	آزمونک ها
		سنجش عاطفی	و ...
۳	ارزشیابی پایانی	مداد کاغذی	* تشریحی، کوتاه پاسخ، چند گزینه ای، صحیح / غلط و ...
		عملکردی	کتبی عملکردی
			آزمون شناسایی
			انجام عملکرد در موقعیت
			* نمونه کار
	کارپوشه	کارپوشه	ارزیابی کارنما، پوشه الکترونیکی، نتایج آزمون های انجام شده، مقالات، تشویق ها، گواهی های انجام کار و ...
		پروژه	* فردی / گروهی، بلند مدت / کوتاه مدت و ...

۱. معرفی درس و منطق آن:

تاریخ شفاهی به عنوان روشی در تاریخنگاری هم ریشه در گذشته دارد و هم در نیم قرن اخیر بسیار گسترش یافته است. در ایران به ویژه بعد از انقلاب اسلامی و نیز بعد از پایان دفاع مقدس، تاریخ شفاهی رواج چشمگیری یافته است. تاریخ شفاهی روشی زنده و پویا و دارای دو سویه است. یک سو راوی و سوی دیگر پرسشگر کنجکاوی که تلاش می کند تجربه زیسته راوی را به روایت بکشد. در این روش، پرسشگر راوی را فعالانه در معرض پرسش های گوناگون قرار می دهد و گفته های او را ثبت و ضبط می کند. راوی می تواند عامل، ناظر یا شاهد باشد. در تاریخ شفاهی آن طیف از گروه ها و طبقات جامعه که کمتر دیده می شوند مورد توجه بیشتر هستند. همچنین با این روش می توان تجارب زیسته آن طیف از افرادی که توان نوشتن ندارند ولی حرفهای زیادی برای گفتن دارند را به خوبی ثبت و ضبط کرد. در این درس اهمیت تاریخ شفاهی به ویژه از منظر تجارب زیسته معلمان تبیین شده است.

نام درس به فارسی: تاریخ شفاهی و آموزش تاریخ (با تأکید بر تجارب زیسته معلمان) نام درس به انگلیسی: Oral History and teaching history (with emphasis on teachers' lived experiences)	مشخصات درس نوع درس: (نظری، عملی، آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات میدانی/کارورزی)
اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ۱- اهمیت تاریخ شفاهی در تولیدات تاریخ معاصر را بیان کند. ۲- اصول و تکنیک های مصاحبه در تاریخ شفاهی را به کار برد. ۳- روشهای انجام پروژه های تاریخ شفاهی را به دانش آموزان بیاموزد. ۴- تجربیات زیسته معلمان را ضبط و ثبت کند. ۵- ضمن آشنایی با کاربردهای تولیدات تاریخ شفاهی، بخصوص در حوزه آموزش، از این تولیدات برای انتقال تجربیات آموزشی استفاده کند. ۶- ضمن آشنایی با مراکز فعال در امر ثبت و ضبط تاریخ شفاهی، توانایی همکاری با آنها را داشته باشد. ۷- ضمن انجام مصاحبه فعال با افراد عامل، ناظر یا شاهد، بخصوص طبقات فروتر، رویدادهای تاریخی، تولیدات حاصله را ویراستاری و برای استفاده عرضه کند.	تعداد واحد: ۱ عملی تعداد ساعت: ۳۲+۱۶ شایستگی کلیدی: (عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی - موضوعی) دروس پیش نیاز: استاد متخصص برای تدریس: استاد تاریخ متخصص و آشنا به روشهای تاریخ شفاهی

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: مبانی نظری و روش شناسی تاریخ شفاهی

- چستی تاریخ شفاهی
- تعاریف، حیطه ها و عرصه های تاریخ شفاهی

- پیشینه تاریخ شفاهی
- اهمیت تاریخ شفاهی در تدوین تاریخ معاصر
- آشنایی با تدریس تاریخ شفاهی در مدارس و دانشگاه ها

فصل دوم: تاریخ شفاهی و انواع روایت

- سنت شفاهی و تاریخ شفاهی
- پژوهش روایی و تاریخ شفاهی
- خاطره نگاری و تاریخ شفاهی

فصل سوم: مراحل کار در تاریخ شفاهی

- موضوع و موضوع یابی در تاریخ نگاری شفاهی
- میدان ها و حوزه های تحقیق با تأکید بر حوزه آموزش
- مصاحبه، ساز و کار تاریخ شفاهی (تعریف مصاحبه و انواع آن و روشهای مصاحبه، تنظیم پرسشنامه، زمان و جغرافیا و ابزار مصاحبه، ویژگیهای مصاحبه شونده و مصاحبه کننده، ...)
- ویراستاری در تاریخ شفاهی (استخراج، تبدیل ضبط (شنیداری، دیداری) به ثبت (واژه های نوشتاری) به منظور: الف: تولید یا تبدیل به سند، ب: تولید یا تبدیل به تاریخ)

فصل چهارم: کاربری های محصولات تاریخ شفاهی

- مواد آموزشی برای دانش آموزان و معلمان
- تولید کتابهای تاریخی
- ایجاد آرشیو صوتی، تصویری
- آموزش قوانین و اسناد حقوقی
- حفظ میراث فرهنگی
- مشارکت اجتماعی طبقات ساکت و فروتر
- تاریخ خاندانی
- تاریخ محلی و..

فصل پنجم: آشنایی با مراکز تولیدات تاریخ شفاهی

- بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی ایران
- مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران
- مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)
- انتشاران سوره و تدوین خاطرات دفاع مقدس
- سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
- سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی
- طرح تاریخ شفاهی بنیاد مطالعات ایران (دانشگاه کلمبیا)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- ارائه منطقی و منسجم مفاهیم و موضوعات درسی
- ترغیب و تشویق دانشجویان برای مطالعه مباحث مرتبط با تاریخ شفاهی

- شرکت در سمینارها و کارگاههای علمی - پژوهشی با راهنمایی استاد
- بازدید و در صورت امکان همکاری با مراکز و مؤسسات تاریخ معاصر که در زمینه تاریخ شفاهی فعال هستند.
- انجام مصاحبه با معلمان با تجربه با رعایت همه اصول علمی و نقد و بررسی آنها در کلاس
- انجام مصاحبه با افراد مختلف برای ثبت تجربیات آموزشی ایشان و نقد و بررسی آنها در کلاس
- طرح سؤالات هدفمند و محوری از موضوعات درسی و تجزیه و تحلیل آنها
- معرفی و نقد و بررسی یک اثر تاریخ شفاهی از سوی هریک از دانشجویان
- جستجو در اینترنت برای یافتن مقاله ها و نوشته های مرتبط با روش شناسی مطالعات تاریخی و ارائه آنها در کلاس

۴. منابع آموزشی و پایگاههای مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- ساماران، شارل (۱۳۷۵). روش های پژوهش در تاریخ، گروه مترجمان، چاپ دوم، مشهد: بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی.
- ۳- نورایی، مرتضی و مهدی ابوالحسنی ترقی (۱۳۹۴). تاریخ شفاهی و جایگاه آن در تاریخ نگاری معاصر ایران ۱۳۸۵-۱۳۵۸، تهران: پژوهشکده تاریخ اسلام.

منابع فرعی:

- ۴- عثمان، محمد طیب (۱۳۷۰). راهنمای گردآوری سنتهای شفاهی، ترجمه عطاالله زاهد، تهران: انتشارات آناهیتا.
- ۵- عطاران، محمد (۱۳۹۵). پژوهش روایی: اصول و مراحل، تهران: دانشگاه فرهنگیان.
- ۶- کری، جان (۱۳۹۱). تجربه های ماندگار در گزارش نویسی، ترجمه علی اکبر قاضی زاده، تهران: دفتر مطالعات و توسعه رسانه ها و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- ۷- کمری، علیرضا (۱۳۷۳). درآمدی بر خاطره نویسی و خاطره نگاشته های در گستره ادب مقاومت و فرهنگ جبهه، تهران: حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی.

- ۸- Baum. Willa K. (۱۹۹۱). *Transcribing and Editing oral history*. ALtamira
- ۹- press, NewYork . *PRINCIPLES I N EDITING ORAL HISTORY* .
- ۱۰- Frisch, Michael. (۱۹۹۰). "Oral History, Documentary, and the Mystification
- ۱۱- of Power: A Critique of Vietnam: A Television History, ". in *A Shared*
- ۱۲- *Authority: Essays on the Craft and Meaning of Oral and Public History*.
- ۱۳- Albany: State University of New York Press.
- ۱۴- Shopes, Linda. (۲۰۱۱). "Editing Oral History For Publication," . *Oral*
- ۱۵- *History Forum d'histoire orale* , ۳۱ (۲۰۱۱) .
- ۱۶- Wilmsen , Carl. (۲۰۰۱). "For the Record: Editing and the Production of
- ۱۷- Meaning in Oral History," . *Oral History Review*, ۲۸/۱. Winter/Spring ۲۰۰۱.

مقالات:

- ۱- خیراندیش، عبدالرسول (۱۳۹۰). پیدایش و گسترش خاطره شفاهی نوین و ملاحظات آموزشی آن، مجله رشد آموزش تاریخ، دوره سیزدهم، شماره ۱.
- ۲- خیراندیش، عبدالرسول (۱۳۹۰). روایتگری سنتی تاریخ در جامعه ایرانی و امکان بهره‌گیری از آن در آموزش تاریخ، مجله رشد آموزش تاریخ، دوره سیزدهم، شماره ۱.
- ۳- ملایی توانی، علیرضا (۱۳۸۹). «چشم اندازهای نو در تاریخ شفاهی ایران با تأکید بر تاریخنگاری شفاهی» دوفصلنامه علمی پژوهشی تاریخنگاری و تاریخنگاری دانشگاه الزهراء، سال بیستم، دوره جدید، شماره ۵، پیاپی ۴۸، بهار و تابستان ۱۳۸۹.
- ۴- نورائی، مرتضی (۱۳۸۶). «درآمدی بر ویراستاری در تاریخ شفاهی» گنجینه اسناد، تابستان ۱۳۸۶، شماره ۶۶ پایگاه مطالعاتی:

- <http://www.oral-history.ir/>

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

- ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می‌گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش مشاهده‌ای، رفتاری و عملکردی مد نظر بوده حضور فعال در کلاس، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس و انجام تکالیف محوله، ملاک ارزیابی است. نمونه هایی از تکالیف محوله:
- انتخاب یک موضوع خرد با راهنمایی استاد با تأکید بر موضوعات نو برای انجام پژوهش
- هر دانشجو یک مصاحبه فعال، با رعایت تمام اصول علمی، در زمینه تجارب زیسته معلمان منطقه خود انجام داده و برای ارزیابی تحویل استاد دهد.
- مقایسه و سنجش یک موضوع خرد در چند منبع و بیان استنتاج حاصله به صورت ارائه شفاهی و ارزیابی این فعالیت.
- طراحی میز گفتگو و نقد در کلاس و درخواست از چند دانشجو برای گفتگوی انتقادی درباره یک مصاحبه، یک کتاب، مقاله و... در مورد تاریخ شفاهی و ارزیابی نظرات دانشجویان.
- ارائه گزارش بازدید از مراکز اسنادی، کتابخانه، موزه یا مکانهای تاریخی مرتبط با تاریخ ایران دوره اسلامی
- آزمون کتبی از کتاب درسی.

راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه سمینار
✓	✓	✓	آزمون‌های نوشتاری	✓	✓
		✓	عملکردی		
✓	✓	✓	✓	✓	✓

۱. معرفی درس و منطق آن:

تاریخ ملی هنوز هم اصلی‌ترین چارچوب آموزش تاریخ در همه کشورهای جهان است. این پدیده هم ریشه‌ای تاریخی دارد و هم برخاسته از ضرورت‌های عملی است. در فضایی که تمامی مناسبات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در چارچوب دولت ملت تنظیم می‌شوند و جریان می‌یابند، آموزش تاریخ به عنوان یکی از ارکان آموزش فرهنگی نمی‌تواند بیرون از این چارچوب رخ دهد. با این همه، در آموزش تاریخ ملی بایستی بیش از هر چیز از الگوهای یکسوگرایانه که به دنبال تحمیل روایتی یکدست از تاریخ شکل‌گیری دولت ملت است، خودداری نمود و نقش هویت‌های خُرد و محلی و پیرامونی را در تاریخ تکوین هویت ملی مد نظر قرارداد. به خصوص که در روند تحولات تاریخی، کشورهای مختلفی از درون امپراتوری‌های سنتی و مدرن شکل گرفته‌اند که در حال تعریف هویت ملی برای خود هستند. در عین حال که بنابر ضرورت مناسبات بین‌المللی ناگزیر از ارتباط با کشورهای همجوار نیز هستند. عمده این مناسبات بر اساس سابقه تاریخی شکل می‌گیرد و منازعات فی‌مابین نیز تحت تأثیر اختلافات گذشته است. بنابراین آموزش تاریخ گذشته کشورها برای زندگی مدنی اهمیت دارد. در عین حال که ایرانیان به عنوان یکی از قدیمی‌ترین تمدن‌ها و ملت‌های جهان، در استمرار تاریخی ایران، شاهد تحولات فراوانی بودند که مناسبات آنان با دیگر فرهنگ‌ها و تمدن‌ها و مردمان همجوار و دور و نزدیک تحت تأثیر قرار داده است به خصوص که محیط پیرامونی ایران شاهد فروپاشی امپراتوری‌های سنتی و مدرن و شکل‌گیری کشورهای نوین بعد از زوال استعمار کهن بوده است.

در عین حال که هیچ ملتی نیست که در طول تاریخ با ملل همجوار و همسایه خود روابط خصمانه‌ای نداشته باشد، و کمتر جایی است که رسوبات این خصومت‌های ملی هنوز در خاطره جمعی برجای نمانده باشد. آشکارترین نمونه آن در تاریخ ایران مربوط به جنگ هشت ساله ایران و عراق و پیش از آن روابط دشمنانه ایران و عثمانی در کنار خطر همیشگی دست‌اندازی نیروهای مهاجم به سرزمین ایران است. همانطور که ایران نیز در طول تاریخ هم سازنده امپراتوری‌های سیاسی و قلمروهای فرهنگی گسترده در آسیای غربی بوده و هم تحت تسلط غلبه جویان فراسرزمینی قرار گرفته است. بنابراین، تاریخ ایران از زاویه‌های دید مختلف و نظام‌های آموزشی دیگر کشورها به شکل‌های گوناگون در امروز روایت می‌شود. برای آشنایی با چنین روایت‌هایی مطالعه تطبیقی ضروری است. همانگونه که استفاده از تجربه دیگر کشورها بر اساس رویکرد تطبیقی در پاسخ به چنین چالشی می‌تواند راهکارهای پاسخ به این مساله را نیز به دست دهد.

نام درس به فارسی: رویکرد تطبیقی در آموزش تاریخ	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی:	نوع درس: انتخابی
A Comparative Approach to History Education	(نظری/عملی) _____، آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات

اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:	میدانی/کارورزی)
۱- مفاهیم رویکرد تطبیقی در آموزش تاریخ تحلیل کند.	تعداد واحد: ۲
۲- نسبت روایت تاریخ ملی را در ایران با روایت تاریخ ملی در دیگر کشورها با سابقه های تاریخی مختلف بازسازی کند.	تعداد ساعت: ۳۲
۳- تنوع رویکردها به دوره بندی های تاریخی باستان، میانه و معاصر در آموزش تاریخ در دیگر کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه آسیایی و غربی تبیین کند.	شایستگی کلیدی:
۴- چگونگی روایت تاریخ ملی ایران در روایت تاریخ کشورهای عرب زبان را تحلیل کند	(عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی - موضوعی)
۵- چگونگی روایت تاریخ ملی ایران در روایت تاریخ کشورهای ترک زبان را تحلیل کند.	دروس پیش نیاز:
a. چگونگی روایت تاریخ ملی ایران در روایت تاریخ کشورهای فارسی زبان را تحلیل کند	استاد متخصص برای تدریس:
۶- پیامدهای تعارض روایت ها در زمینه های اجتماعی فرهنگی معاصر و نتایج ملی و منطقه های و بین المللی آنرا را تحلیل کند	استاد دارای دکترای تاریخ ایران دوره اسلامی
۷- منابع و متون آموزش تاریخ دیگر کشورهای همجوار با ایران را نقد و بررسی کند.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: چستی رویکرد تطبیقی در آموزش تاریخ

- موضوع و مفاهیم رویکرد تطبیقی در مطالعات آموزشی
- رویکرد و روش تاریخی در مطالعه تطبیقی آموزشی
- نهادهای مطالعاتی در رویکرد تطبیقی در آموزش تاریخ: موسسه ایکرت، انجمن مدرسان تاریخ اروپا، انجمن مدرسان تاریخ آسیا، انجمن مدرسان تاریخ استرالیا، و ..
- اهمیت و ضرورت مطالعات تطبیقی آموزش تاریخ در فضای خاورمیانه و در اروپا
- پیمان های فرهنگی منطقه ای و اهمیت آموزش تاریخ: پیمان کشورهای ترک زبان، پیمان کشورهای نوروژ، اتحادیه عرب، اتحادیه کشورهای اسلامی
- جایگاه آموزش تاریخ در شکل دادن به هویت ملی کشورهای جدید

فصل دوم: آموزش تاریخ در کشورهای توسعه یافته غربی

- برنامه آموزشی و منابع آموزشی در آموزش تاریخ: روایت هویت ملی در دوره های تاریخی باستان تا معاصر
- آموزش تاریخ در استرالیا
- آموزش تاریخ در کانادا و امریکا
- آموزش تاریخ در بریتانیا، فرانسه و آلمان
- آموزش تاریخ در کشورهای شرق اروپا

- آموزش تاریخ در کشورهای اسپانیولی زبان

فصل سوم: آموزش تاریخ در کشورهای توسعه یافته شرقی

- برنامه آموزشی و منابع آموزشی در آموزش تاریخ: روایت هویت ملی در دوره های تاریخی باستان تا معاصر
- آموزش تاریخ در هند
- آموزش تاریخ در چین
- آموزش تاریخ در ژاپن و کره
- آموزش تاریخ در روسیه

فصل سوم: آموزش تاریخ در کشورهای آسیای غربی

- برنامه آموزشی و منابع آموزشی در آموزش تاریخ: روایت هویت ملی در دوره های تاریخی باستان تا معاصر
- آموزش تاریخ ترکیه
- آموزش تاریخ مصر
- آموزش تاریخ عراق
- آموزش تاریخ عربستان
- آموزش تاریخ پاکستان و افغانستان
- آموزش تاریخ در کشورهای قفقاز (آذربایجان، ارمنستان، گرجستان)
- آموزش تاریخ در کشورهای آسیای مرکزی (تاجیکستان، ترکمنستان، ازبکستان، قزاقستان، قرقیزستان)

فصل چهارم: تاریخ ملی ایران در روایت کشورهای عرب زبان

- تشابه و تمایز روایت تاریخ ملی ایران در دوره بندی های مختلف تاریخی با روایت تاریخ ملی کشورهای عرب زبان: نگاه تطبیقی
- بازنمایی خود و دیگری در روایت تاریخ ملی اعراب و ایران
- آشنایی با منابع درسی آموزش تاریخ در مدارس کشورهای عرب زبان

فصل پنجم: تاریخ ملی ایران در روایت کشورهای ترک زبان

- تشابه و تمایز روایت تاریخ ملی ایران در دوره بندی های مختلف تاریخی با روایت تاریخ ملی کشورهای ترک زبان: نگاه تطبیقی
- بازنمایی خود و دیگری در روایت تاریخ ملی اعراب و ایران
- آشنایی با منابع درسی آموزش تاریخ در مدارس کشورهای عرب زبان

فصل ششم: تاریخ ملی ایران در روایت کشورهای فارسی زبان

- تشابه و تمایز روایت تاریخ ملی ایران در دوره بندی های مختلف تاریخی با روایت تاریخ ملی کشورهای فارس زبان: نگاه تطبیقی
- بازنمایی خود و دیگری در روایت تاریخ ملی اعراب و ایران
- آشنایی با منابع درسی آموزش تاریخ در مدارس کشورهای عرب زبان

فصل هفتم: بازنمایی تاریخ در حافظه ملی

- سرقت گذشته
- ساختن گذشته
- روایت گذشته
- نقشه گذشته
- قهرمانان گذشته
- روزهای تاریخی
- مکان های تاریخی
- ناسیونالیسم، استعمار و رقابت های منطقه ای و اهمیت آموزش تاریخ
- تاریخ ملی ایران و آموزش مفاهیم و موضوعات استمرار و وحدت تاریخی ایرانیان

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- ارائه منطقی و منسجم مفاهیم و موضوعات درسی
- استفاده از منابع اصلی و دست اول در هنگام تدریس
- ترغیب دانشجویان به نقد و بررسی تاریخ های ملی
- معرفی برخی پژوهش های جدی در حوزه تاریخ تطبیقی
- ترغیب دانشجویان به مطالعه تطبیقی تاریخ ملی در ایران و دیگر کشورها

۴. منابع آموزشی و پایگاه های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- اتابکی، تورج (۱۳۸۷) تجدد آمرانه: جامعه و دولت در عصر رضاشاه، ترجمه مهدی حقیقت خواه، تهران، نشر ققنوس.
- ۳- اسمیت، آنتونی دی (۱۳۹۱) ناسیونالیسم و مدرنیسم: بررسی انتقادی نظریه های متاخر ملت و ملت گرایی، ترجمه کاظم فیروزمند، تهران، نشر ثالث.
- ۴- اشرف نظری، علی (۱۳۸۶) ناسیونالیسم و هویت ایرانی مطالعه موردی دوره پهلوی اول، پژوهش حقوق عمومی، بهار و تابستان، شماره ۲۲.

منابع فرعی:

- ۵- خیل، پیتر (۱۳۹۳) استفاده و سوءاستفاده از تاریخ، ترجمه حسن کامشاد، تهران، نشر فرهنگ جاوید.
- ۶- گیرنا، مونتسرات (۱۳۷۸) مکاتب ناسیونالیسم: ناسیونالیسم و دولت-ملت در قرن بیستم. ترجمه امیرمسعود اجتهادی. تهران: انتشارات وزارت امور خارجه.
- ۷- میک، یان (۱۳۹۳) پژوهش و نگارش کتاب درسی، ترجمه شهروز مرادزاده و رامین گلشائی، تهران، سازمان سمت.
- ۸- وطن دوست، غلامرضا و دیگران (۱۳۸۸) نموده های ناسیونالیسم در کتاب های درسی تاریخ دوره پهلوی اول، فصلنامه تاریخ نگری و تاریخ نگاری، سال نوزدهم، دوره جدید، شماره اول، پیاپی ۷۶، بهار.

مقاله ها:

- ۱- اکبری، محمدعلی و معصومه شکور قهاری () وجوه کانونی ایرانییت در متون درسی عصر پهلوی اول (کتب تاریخ، جغرافیا و ادبیات فارسی)، فصلنامه مطالعات تاریخ فرهنگی، شماره ۱۹، بهار.

- ۲- اکبری، محمدعلی، پروژه ملت سازی در متون آموزشی تاریخ، مجله تاریخ ایران، شماره ۷۰/۵، تابستان و پاییز ۹۱
- ۳- اکبری، محمدعلی (۱۳۸۴) تبارشناسی هویت جدید ایرانی عصر قاجار و پهلوی، تهران، انتشارات علمی فرهنگی، ۱۳۸۴.
- ۴- آندرسن، بندیکت (۱۳۹۱) جماعت های تصویری، ترجمه محمد محمدی، تهران، رخداده نو.
- ۵- بیگدلو، رضا (۱۳۸۰) باستان گرایی در تاریخ معاصر ایران، تهران، نشر مرکز.
- ۶- صفت گل، منصور (۱۳۷۹) تاریخ نویسی درسی در ایران از دارالفنون تا برافتادن فرمانروایی قاجاران، تهران، مجله دانشگاه انقلاب.
- ۷- قدیمی قیداری، عباس (۱۳۹۱) تاریخ نویسی باستان گرا و ناسیونالیستی در ایران عصر قاجار، مجله مطالعات تاریخ ایران اسلامی، بهار، شماره ۱
- ۸- کریمی قهی، منصوره (۱۳۸۴) آسیب شناسی تاثیر تحولات سیاسی بر محتوای کتاب های درسی تاریخ معاصر ایران (۱۳۵۸-۱۳۸۸) با رویکرد تطبیقی به کتاب های درسی ایران پیش از انقلاب، پژوهشنامه انجمن ایرانی تاریخ، سال اول، شماره چهارم، زمستان.
- ۱- Argyris, Chr., & Schon, D. A. (۱۹۹۶). *Organizational Learning II. Theory, Method, and Practice*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- ۲- Arnove, Robert F. & Torres, Carlos Alberto & Franz, Stephen. (۲۰۱۲) *Comparative Education: The Dialectic of the Global and the Local*, Rowman & Littlefield Publishers; ۴th edition.
- ۳- Arthur, J., & Cremin, H. (Eds.) (۲۰۱۲). *Debates in Citizenship Education*. London: Routledge.
- ۴- Bang, Peter Fibiger & Kolodziejczyk, Dariusz. (۲۰۱۲). *Universal Empire: A Comparative Approach to Imperial Culture and Representation in Eurasian History*, Cambridge University Press.
- ۵- Berger, St. (۲۰۱۷). *History Writing and Construct*.
- ۶- Ecker, A. (۲۰۱۸) *The Education of History Teachers in Europe—A Comparative Study*. First Results of the “Civic and History Education Study”. *Creative Education*, ۹.
- ۷- Hans, Nicholas. "The Historical Approach to Comparative Education." *International Review of Education / Internationale Zeitschrift Für Erziehungswissenschaft / Revue Internationale De L'Education* ۵, no. ۳ (۱۹۵۹).
- ۸- Hans, Nicholas. (۲۰۱۱) *Comparative Education: A Study of Educational Factors and Traditions*, London: Routledge & K. Paul.
- ۹- Holmes, Brian. (۱۹۹۸). *Problems in Education: A Comparative Approach*. Routledge.
- ۱۰- Husbands, C. (۱۹۹۶) *What Is History Teaching? Language, Ideas and Meaning in Learning about the Past*, Buckingham: Open University Press.
- ۱۱- J. Mahoney. (۲۰۰۳). "Knowledge Accumulation in Comparative Historical Research: The Case of Democracy and Authoritarianism." In *Comparative Historical Analysis in the Social Sciences*. Ed. J. Mahoney and D. Rueschemeyer. Cambridge University Press.
- ۱۲- Loop, Jan. (۲۰۱۷). *The Teaching and Learning of Arabic in Early Modern Europe*, Leiden; Boston: Brill.

- ۱۳- Reagan, Timothy G. (۲۰۰۰). Non-Western Educational Traditions: Alternative Approaches to Educational Thought and Practice (Sociocultural, Political, and Historical Studies in Education). Routledge; Second edition. ISBN ۹۷۸-۰۸۰۵۸۳۴۵۰۵.
- ۱۴- Rogers, Alan (۲۰۰۵). Non-Formal Education: Flexible Schooling or Participatory Education. Springer. ISBN ۹۷۸-۰۳۸۷۲۴۶۳۶۹.
- ۱۵- Schulte, Barbara and others. (۲۰۱۴). *Comparative Education Research: Approaches and Methods*, Hong Kong University Press; second edition edition.
- ۱۶- Trethewey, A. R. (۱۹۷۶) *Introducing Comparative Education*, Pergamon.
- ۱۷- Vavrus, F. & Bartlett, L. (۲۰۱۵). Critical Approaches to Comparative Education: Vertical Case Studies from Africa, Europe, the Middle East, and the Americas (International and Development Education). Palgrave Macmillan. ISBN ۹۷۸-۱۱۳۷۳۶۶۵۴۲.
- ۱۸- Woodward, C. Vann. (۱۹۹۷). *The Comparative Approach to American History*.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری :

- ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش مشاهده‌ای، رفتاری و عملکردی مد نظر بوده حضور فعال در کلاس، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس و انجام تکالیف محوله، ملاک ارزشیابی است. نمونه هایی از تکالیف محوله:
- انتخاب یک نمونه متن آموزشی تاریخی ملی و بررسی و تحلیل آن
- انتخاب دو نمونه تاریخی ملی کشورهای مختلف و مقایسه آنها با هم
- انجام یک پژوهش خرد در حوزه تاریخی ملی کشورهای مختلف و مقایسه با ایران
- آزمون کتبی از منابع مشخص

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه سمینار
✓	✓	آزمون‌های نوشتاری		✓	✓
		عملکردی			

سرفصل درس: «کلیات تاریخ ایران پیش از اسلام (بررسی مسائل اساسی شامل مسائل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، روابط خارجی و تحولات مرزی)»

۱. معرفی درس و منطق آن:

ایران یکی از کهن ترین، و به لحاظ تمدنی، از غنی ترین کشورهای جهان است. از آنجا که بسیاری از بنیان های زندگی اجتماعی ایرانیان در دوره باستان نهاده شده است، لازم است دانشجویان با نگاهی کلی و جامع نگر با تحولات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، روابط خارجی و تحولات مرزی ایران در دوره باستان (دوران اساطیری، ایلام، ماد، هخامنشی، سلوکی، اشکانی، ساسانی) آشنا شوند و از رمز و راز بقای ایران آگاهی یابند و به درستی دریابند که چرا و چگونه میراث فرهنگی و تمدنی ایران دوران باستان به دور های بعد انتقال و به اشکال مختلف استمرار یافته است. در آموزش و یادگیری این درس، موضوعات مرتبط در برنامه آموزشی و کتاب های درسی تاریخ مدارس باید مورد توجه قرار گیرد.

۵- نام درس به فارسی: کلیات تاریخ ایران پیش از اسلام (بررسی مسائل اساسی شامل مسائل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، روابط خارجی و تحولات مرزی)	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: General Pre-Islamic Iran's History (Review of Major Issues of Political, Economic, Social, Cultural, Foreign Relations and Border Developments) "	نوع درس: نظری (نظری / عملی، آزمایشگاهی / کارگاهی، عملیات میدانی / کارورزی)
اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ۱- چرایی اهمیت و جایگاه ایران در دوران باستان را تبیین کند. ۲- چگونگی شکل گیری دولت و امپراتوری در ایران باستان را دریابد و نقش دولت را در اداره کشور را تبیین کند. ۳- نقاط قوت و ضعف روابط خارجی ایران در دوره باستان را تشریح کند. ۴- بود و باش ایرانیان از منظر اجتماعی را دریابد و ویژگی های آن را برشمارد استمرار عنصر از آنرا در ایران بعد از اسلام نشان دهد. ۵- نقش مردم و دولت را در شکل گیری وضعیت اقتصادی تبیین کند. ۶- نشانه ها و آثار ایران باستان را در محیط پیرامون خویش شناسایی کرده و جایگاه آنها را در زندگی مردم بررسی کند. ۷- میزان اهمیت و تأثیرگذاری فرهنگ و تمدن ایران باستان را درک کند و برخی نمونه های شاخص را توضیح دهد.	تعداد واحد: ۱+۲ تعداد ساعت: ۳۲+۳۲ شایستگی کلیدی: (عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی - موضوعی) دروس پیش نیاز: استاد متخصص برای تدریس: استاد تاریخ متخصص تاریخ ایران دوره باستان

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: معرفی درس و منابع و مآخذ آن

- تبیین اهمیت دوره تاریخی مورد بحث در این واحد درسی
- معرفی منابع دست اول

- معرفی منابع دست دوم
- حضور دانشجویان در کتابخانه برای مشاهده و مرور منابع و مآخذ

فصل دوم: آگاهی از بعضی مفاهیم کلیدی

- آشنایی با چارچوب های نظری در تحلیل حوادث تاریخی و کاربردهای آنها در فهم تاریخ ایران باستان
- بررسی مشخصات طبیعی و جغرافیایی فلات ایران و تحولات آن در دوره باستان
- آشنایی با یافته های باستان شناسی پیش از تاریخ و دوره تاریخی ایران باستان
- نگاهی به دوران اساطیری ایران
- توجه به ایران باستان در آئینه متون تاریخی ایران دوره اسلامی

فصل سوم: کلیات تاریخ سیاسی و روابط خارجی

- بررسی روند شکل گیری دولت در ایران باستان (دوران اساطیری، ایلام، ماد، هخامنشی، سلوکی، اشکانی، ساسانی)
- آشنایی با مفهوم دولت و امپراتوری و چگونگی تأسیس آن در ایران باستان
- بررسی شیوه های کشورداری و دولتهای ایران باستان تا آغاز دوران اسلامی
- بررسی مبانی مشروعیت دولتهای ایران باستان تا آغاز دوران اسلامی
- نگاهی به روند تحول تشکیلات نظامی در میان دولتهای ایران باستان
- شناخت روابط خارجی و تحولات مرزی ایران در دوره باستان (با در نظر گرفتن اینکه این روابط و تحولات در عصر ظهور امپراطوری ها ایجاد شده است)

فصل چهارم: کلیات تاریخ اجتماعی ایران باستان

- نقش عامل مهاجرت، به خصوص مهاجرت آریایی ها، و تاثیر آن در حیات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ایران باستان
- آشنایی با اشکال مختلف زندگی اجتماعی ایران باستان (کوچ روی، روستانشینی، شهرنشینی)
- وضعیت طبقات مختلف و اقشار متفاوت در ایران باستان
- تفریحات، سرگرمی ها، آیین ها، مراسم، آداب و رسوم و...

فصل پنجم: کلیات تاریخ اقتصادی و اداری ایران باستان

- آشنایی با اوضاع کشاورزی، صنعتی، تجاری و...
- آشنایی با تشکیلات اداری و تحول آن
- آشنایی با تحولات معماری و شهرسازی
- نقش دریا و دریا نوردی در حیات اقتصادی، تجاری و... مردم ایران در دوره باستان

فصل ششم: کلیات تاریخ فرهنگی ایران باستان

- رابطه دین و دولت در ایران باستان
- آشنایی با ادیان و مذاهب ایران باستان
- آشنایی با نهضت های دینی و مذهبی
- آشنایی با دستاوردهای تمدنی (علم و دانش، هنر و معماری، حجاری، مجسمه سازی، موسیقی، و...) ایرانیان در دوره باستان (دوران اساطیری، ایلام، ماد، هخامنشی، سلوکی، اشکانی، ساسانی)

- بررسی تعاملات فرهنگی ایران با همسایگان به خصوص یونان و روم باستان

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- ترغیب دانشجویان به تطبیق مباحث این واحد درسی با مطالب مرتبط در کتابهای درسی تاریخ مدارس با نگاه انتقادی
- استفاده از منابع اصلی و دست اول در هنگام تدریس (نمایش آثار باستانی، یافته های باستان شناسان و ...)
- توجه و تأکید بر مسائل اصلی و ارائه منطقی و منسجم محورهای اساسی در ایران دوره باستان
- طرح سؤالات هدفمند و محوری از موضوعات درسی
- استفاده از نقشه، فیلم، اسلاید و عکس، سکه و دیگر مواد کمک آموزشی مرتبط برای برای عینیت بخشی به مباحث تاریخی
- بازدید از کتابخانه ها، مراکز اسنادی و مکان های تاریخی مرتبط با تاریخ ایران در دوره باستان
- ارائه مطالب مرتبط با درس به صورت سمینار توسط دانشجویان و نقد و بررسی آن.

۴. منابع آموزشی و پایگاه های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- آمیه، پیر (۱۳۸۴) تاریخ عیلام، ترجمه شیرین بیانی، تهران، دانشگاه تهران.
- ۳- بریان پیر (۱۳۷۷). تاریخ امپراطوری هخامنشی، ۲ ج، ترجمه مهدی سمسار، تهران: زر یاب.
- ۴- بیانی، شیرین (۱۳۹۲) تاریخ ایران باستان: (۲) از ورود آریاییها تا پایان هخامنشیان، تهران، سمت.
- ۵- دریایی، تورج (۱۳۸۲) تاریخ و فرهنگ ساسانی، ترجمه مهرداد قدرت دیزجی، تهران، ققنوس.

منابع فرعی:

- ۶- زرین کوب، عبدالحسین و روزبه زرین کوب (۱۳۹۳) تاریخ ایران باستان: ۴ تاریخ سیاسی ساسانیان، تهران، سمت.
- ۷- شاپور شهبازی، علیرضا (۱۳۸۹)، تاریخ ساسانیان، تهران، مرکز نشر دانشگاهی.
- ۸- شمیمان، کلاوس (۱۳۸۴) مبانی تاریخ پارتیان، ترجمه هوشنگ صادقی، تهران، فرزانه.
- ۹- صفت گل، منصور و محمد باقر وثوقی (۱۳۹۶) اطلس تاریخ بنادر و دریانوردی ایران، تهران، سازمان بنادر و دریانوردی ایران.
- ۱۰- کریستن سن، آرتور (۱۳۶۸) ایران در زمان ساسانیان، ترجمه غلامرضا رشید یاسمی، تهران، دنیای کتاب.
- ۱۱- لوکو کوپی یر (۱۳۸۲) کتیبه های هخامنشی، ترجمه نازیلا خلخالی، تهران، فرزانه روز.
- ۱۲- لویی واندنبرگ و کلاوس شمیم (۱۳۸۶) نقوش برجسته الیمایی در دوران اشکانی، ترجمه یعقوب محمدی فر و آزاده محبت خو، تهران، سمت.
- ۱۳- مانوئل کوک، جان (۱۳۸۳)، شاهنشاهی هخامنشی، ترجمه مرتضی ثاقب فر، تهران، ققنوس.
- ۱۴- مجیدزاده، یوسف (۱۳۷۰) تاریخ و تمدن ایلام، تهران، مرکز نشر دانشگاهی.
- ۱۵- محمدی ملایری، محمد (۱۳۹۴) فرهنگ ایرانی پیش از اسلام و آثار آن در تمدن اسلامی و ادبیات عربی، تهران: انتشارات توس.
- ۱۶- ویسهوفر، یوزوف (۱۳۷۷) ایران باستان، ترجمه مرتضی ثاقب فر، تهران، ققنوس.

۱۷- هینتس، والتر (۱۳۸۶) داریوش و ایرانیان (تاریخ فرهنگ و تمدن هخامنشیان)، ترجمه پرویز رجبی، تهران، نشر ماهی.

منابع فرعی:

- ۱- آلتهايم، فرانسیس (۱۳۸۲). تاریخ اقتصاد دولت ساسانی، ترجمه هوشنگ صادقی، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
- ۲- بهار، مهرداد (۱۳۷۶) از اسطوره تا تاریخ، تهران، نشر چشمه.
- ۳- پیگولوسکایا (۱۳۷۷). شهرهای ایران در روزگار پارتیان و ساسانیان، ترجمه عنایت‌الله رضا، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
- ۴- تاجبخش، رؤیا و حیدر آبادیان، شهرام (۱۳۸۴) ریتونهای اشکانی نسا، بازتاب اندیشه.
- ۵- رجبی، پرویز (۱۳۸۵) تاریخ ایران ایلامیها، آریاییها تا پایان هخامنشیان، چاپ سیزدهم، انتشارات پیام نور.
- ۶- زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۶۷) تاریخ مردم ایران، تهران، امیرکبیر. ج ۱
- ۷- سیدسجادی، سیدمنصور (۱۳۸۸) نخستین شهرهای فلات ایران، تهران، سمت.
- ۸- گرشویچ، ایلیا (۱۳۸۷) تاریخ ایران کمبریج، ج ۲، ترجمه تیمور قادری، تهران، مهتاب.
- ۹- گروه مولفان (۱۳۷۸) تاریخ ایران کمبریج، ترجمه حسن انوشه، تهران، امیرکبیر.
- ۱۰- محمدی فر، یعقوب (۱۳۸۷) باستانشناسی و هنر اشکانی، تهران، سمت.
- ۱۱- نیلسون فرای، ریچارد (۱۳۸۸) تاریخ باستانی ایران، ترجمه مسعود رجب نیاف تهران، علمی و فرهنگی.
- ۱۲- ولسکی، یوزف (۱۳۸۳) شاهنشاهی اشکانی ترجمه مرتضی ثاقب فر، تهران، ققنوس.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش مشاهده‌ای، رفتاری و عملکردی مد نظر بوده حضور فعال در کلاس، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس و انجام تکالیف محوله، ملاک ارزیابی است. نمونه هایی از تکالیف محوله:

- انتخاب یک موضوع خرد با راهنمایی استاد با تأکید بر موضوعات نو برای انجام پژوهش
- مقایسه و سنجش یک موضوع خرد در چند منبع و بیان استنتاج حاصله به صورت ارائه شفاهی
- طراحی میز گفتگو و نقد در کلاس و درخواست از چند دانشجو برای گفتگوی انتقادی درباره یک موضوع مناقشه برانگیز در تاریخ ایران باستان
- استفاده از یکی از چارچوب های نظری برای تحلیل یک دوره تاریخی
- تجزیه و تحلیل مضمون و محتوای یک کتاب، سنگ نوشته، داستان اسطوره ای و حماسی مربوط مباحث سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی تاریخ ایران در دوره باستان و در صورت امکان مقایسه آن با اثر مشابه در همان دوران
- مقایسه روایات مبتنی بر یافته های باستان شناسی و یا منابع یونان و روم باستان با همان روایان در متون تاریخی ایران دوره اسلامی
- ارائه گزارش بازدید از مراکز اسنادی، کتابخانه، موزه یا مکان های تاریخی مرتبط با تاریخ ایران دوره باستان
- آزمون کتبی از بعضی متون معرفی شده.

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق پایانی	ارائه سمینار	گزارش بازدید علمی
✓	✓	آزمون‌های نوشتاری	✓	✓	✓
		عملکردی			

نسخه اولیه غیر قابل استناد

سرفصل درس: «کلیات تاریخ ایران در دوره اسلامی تا آغاز دوره معاصر (بررسی مسائل اساسی شامل مسائل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، روابط خارجی و تحولات مرزی)

۱. معرفی درس و منطق آن:

با حمله اعراب مسلمان که منجر به فروپاشی دولت ساسانی شد، فصل جدیدی در تاریخ و زندگی مردم ایران آغاز شد. با گسترش تدریجی دین اسلام، هویت ایرانی-اسلامی شکل گرفت و مقدمات پیدایی فرهنگ و تمدن اسلامی در ایران پدید آمد. ایران دوران اسلامی در سده‌های متمادی شاهد بروز و ظهور جنبشهای سیاسی، نظامی، فکری و اعتقادی زیادی بود. دولتهای متعددی نیز با گرایشهای مختلف در این سرزمین برآمدند و برافتادند و هر یک از خود کارنامه‌ای بجا گذاشتند. در این درس مسائل اساسی و بنیادین تاریخ ایران دوران اسلامی به ویژه تحولات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی طرح و بررسی می‌گردد. در آموزش و یادگیری این درس موضوعات مرتبط در برنامه آموزشی و کتابهای درسی تاریخ مدارس باید مورد توجه قرار گیرد.

مشخصات درس	نام درس به فارسی:
نوع درس:	کلیات تاریخ ایران در دوره اسلامی تا آغاز دوره معاصر (بررسی مسائل اساسی شامل مسائل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، روابط خارجی و تحولات مرزی)
(نظری/عملی، آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات میدانی/کارورزی)	نام درس به انگلیسی:
تعداد واحد: ۱+۲	General History of Iran in the Islamic Period - By the Beginning of the Contemporary Period (Review of Fundamental Issues including Political, Economic, Social, Cultural, Foreign Relations and Border Developments)
تعداد ساعت: ۳۲+۳۲	
شایستگی کلیدی	اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
(عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی-موضوعی)	۱- پیوستگی ایران دوران باستان و دوران اسلامی را همراه با ذکر مصادیق بیان کند.
دروس پیش‌نیاز:-	۲- علل تداوم و تحول در تاریخ ایران دوران اسلامی را تبیین کند.
استاد متخصص برای تدریس:	۳- مسائل سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی تاریخ ایران در دوره اسلامی را به درستی درک و بیان کند.
استاد تاریخ متخصص تاریخ ایران در دوره اسلامی	۴- تأثیر تحولات سیاسی، نظامی، اجتماعی و فرهنگی دوران اسلامی را در عصر حاضر تبیین کند.
	۵- رجال و شخصیت‌های تأثیر گذار در دوران اسلامی را حیث کارنامه و عملکردشان ارزیابی و تحلیل کند.
	۶- نقاط قوت و ضعف دولت‌های مختلف ایران دوران اسلامی را با دلایل و مستندات تاریخی تبیین کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: معرفی درس و منابع و مآخذ آن

- تبیین اهمیت دوره تاریخی مورد بحث در این واحد درسی
- معرفی منابع دست اول
- معرفی منابع دست دوم
- حضور دانشجویان در کتابخانه برای مشاهده و مرور منابع و مآخذ

فصل دوم: کلیات تاریخ سیاسی ایران در ایران دوره اسلامی

- ماهیت تحولات دو قرن اول هجری
- بررسی رابطه خلیفه و سلطان و مبانی مشروعیت دولتهای تشکیل شده در ایران دوره اسلامی
- بررسی نقش امیران و وزیران در حیات سیاسی ایران
- بررسی نظریه های سیاسی در دوره اسلامی از جمله ایرانشهری، خلافت اسلامی، سلطنت اسلامی، نظریه مبتنی مشروعیت مغولی و ترکی مغولی، مشروعیت مبتنی برنظریه الهی شیعه و...
- بررسی روابط خارجی و تحولات مرزی ایران در دوره اسلامی

فصل سوم: کلیات تاریخ اجتماعی ایران در ایران دوره اسلامی

- مبانی تاریخ اجتماعی ایران
- بررسی اشکال مختلف زندگی اجتماعی ایران (کوچ روی، روستائینی، شهرنشینی)
- بررسی مسئله مهاجرت اقوام بیگانه به ایران
- وضعیت طبقات مختلف و اقشار متفاوت در ایران دوره اسلامی
- تفریحات، سرگرمی ها، آیین ها، مراسم، آداب و رسوم و...
- آشنایی با گروه های اجتماعی مانند: عیاران، اهل تصوف، قلندران و...

فصل چهارم: کلیات تاریخ اقتصادی و اداری ایران در ایران دوره اسلامی

- بررسی وضعیت زمین داری، کشاورزی، صنعتی، تجاری و...
- بررسی تشکیلات اداری و دیوانی و تحول آنها در طول زمان
- بررسی تحولات معماری و شهرسازی

فصل پنجم: کلیات تاریخ فرهنگی ایران در ایران دوره اسلامی

- بررسی رابطه دین و دولت
- میراث عرفان و تصوف
- تشیع و تصوف
- کانونهای علمی و آموزشی
- بررسی جایگاه شاعران، ادیبان، نویسندگان، هنرمندان، مدرسان

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- ترغیب دانشجویان به تطبیق مباحث این واحد درسی با مطالب مرتبط در کتابهای درسی تاریخ با نگاه انتقادی
- استفاده از منابع اصلی و دست اول در هنگام تدریس (اعم از متن های تاریخی، اسناد و...)
- توجه و تأکید بر مسائل اصلی و ارائه منطقی و منسجم محورهای اساسی در ایران دوره اسلامی
- طرح سوالات هدفمند و محوری از موضوعات درسی
- استفاده از نقشه، فیلم، اسلاید و عکس و دیگر مواد کمک آموزشی مرتبط برای برای عینیت بخشی به مباحث تاریخی
- بازدید از کتابخانه ها، مراکز اسناد و مکانهای تاریخی مرتبط با تاریخ ایران در دوره اسلامی

- آموزش و استفاده از چارچوب های نظری در تحلیل حوادث تاریخی ایران دوه اسلامی
- ارائه مطالب مرتبط با درس به صورت سمینار توسط دانشجویان و نقد و بررسی آن.

۴. منابع آموزشی و پایگاه های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- بارتولد، و.و. (۱۳۵۸)، خلیفه و سلطان، ترجمه سیروس ایزدی، تهران، امیرکبیر.
- ۳- جعفریان، رسول (۱۳۸۸)، تاریخ تشیع در ایران، تهران، نشر علم، چاپ سوم.
- ۴- روزبهانی، محمد رضا (۱۳۹۷)، تحول مبانی مشروعیت سلطنت در ایران از یورش مغول تا برآمدن صفویه، قم، دانشگاه مفید.

منابع فرعی:

- ۵- روزنتال، اروین آی. جی (۱۳۸۷)، اندیشه سیاسی اسلام در سده های میانی، ترجمه علی اردستانی، تهران، نشر قومس.
- ۶- زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۵۷)، جستجو در تصرف ایران، تهران، امیرکبیر.
- ۷- زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۸۷)، دنباله جستجو در تصوف ایران، تهران، امیرکبیر.
- ۸- ستاری، جلال (۱۳۷۰)، زمینه فرهنگ مردم، تهران: نشر ویراستار.
- ۹- شفیع کدکنی (۱۳۸۶)، قلندریه در تاریخ، دگردیسی های یک ایدئولوژی. تهران، انتشارات سخن.
- ۱۰- الشیبی، کامل مصطفی (۱۳۸۵)، تشیع و تصوف، ترجمه علیرضا ذکاوتی قراگزلو، تهران امیرکبیر.
- ۱۱- صفت گل، منصور و محمد باقر وثوقی (۱۳۹۶)، اطلس تاریخ بنادر و دریانوردی ایران، سازمان بنادر و دریانوردی ایران.
- ۱۲- طباطبائی، سید جواد (۱۳۷۵)، خواجه نظام الملک، تهران، نشر نو.
- ۱۳- طباطبائی، سید جواد (۱۳۷۵)، زوال اندیشه سیاسی در ایران، تهران، انتشارات کویر.
- ۱۴- طباطبائی، سید جواد (۱۳۷۴)، درآمدی فلسفی بر تاریخ اندیشه سیاسی در ایران، تهران، انتشارات کویر.
- ۱۵- کرین، هانری (۱۳۸۳)، آیین جوانمردی، ترجمه احسان نراقی، تهران، نشر نو.
- ۱۶- کیوان، مهدی (۱۳۹۲)، پیشه وران و زندگی صنفی آنان در عصر صفوی، ترجمه یزدان فرخی، تهران: امیرکبیر.
- ۱۷- لمتون، آن کاترین سواين فورد (۱۳۶۳) سیری در تاریخ ایران بعد از اسلام، ترجمه یعقوب آژند، تهران: امیرکبیر.
- ۱۸- لمتون، آن کاترین سواين فورد (۱۳۷۲)، تداوم و تحول در تاریخ میانه ایران، ترجمه یعقوب آژند، تهران: نی.
- ۱۹- لمتون، آن کاترین سواين فورد (۱۳۷۷) مالک و زارع در ایران، ترجمه منوچهر امیری، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
- ۲۰- لمتون، آن کاترین سواين فورد (۱۳۷۹) ایران عصر قاجار، ترجمه سمین فصیحی، تهران: دژ.
- ۲۱- لمتون، آن کاترین سواين فورد (۱۳۷۹) دولت و حکومت در دوره میانه اسلام، ترجمه علی مرشدی زاده، تهران: موسسه فرهنگی و انتشاراتی تبیان.
- ۲۲- لمتون، آن کاترین سواين فورد (۱۳۷۹) نظریه دولت در ایران، ترجمه همراه با افزوده ها و پیوست ها چنگیز پهلوان، تهران: نشر گیو.
- ۲۳- لمتون، آن کاترین سواين فورد (۱۳۸۵) دولت و حکومت در اسلام: سیری در نظریه سیاسی فقهای مسلمان از صدر اسلام تا اواخر قرن سیزدهم، ترجمه محمد مهدی فقیهی، تهران: شفیع.

۲۴- لمتون، آن کاترین سواين فورد (۱۳۹۴) اصلاحات ارضی در ایران ۱۳۴۵-۱۳۴۰، ترجمه مهدی اسحاقیان، تهران: امیرکبیر.

۲۵- مفتخری، حسین و زمان، حسین (۱۳۸۶). تاریخ ایران از ورود مسلمانان تا ظهور طاهریان، تهران: سمت.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

- ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می‌گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش مشاهده‌ای، رفتاری و عملکردی مد نظر بوده حضور فعال در کلاس، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس و انجام تکالیف محوله، ملاک ارزشیابی است. نمونه هایی از تکالیف محوله:
- انتخاب یک موضوع خُرد با راهنمایی استاد با تأکید بر موضوعات نو برای انجام پژوهش
- مقایسه و سنجش یک موضوع خُرد در چند منبع و بیان استنتاج حاصله به صورت ارائه شفاهی
- طراحی میز گفتگو و نقد در کلاس و درخواست از چند دانشجو برای گفتگوی انتقادی دربارهٔ یک موضوع مناقشه برانگیز در تاریخ معاصر ایران
- استفاده از یکی از چارچوب های نظری برای تحلیل یک دوره تاریخی
- تجزیه و تحلیل دیدگاههای دو پژوهشگر برجسته درباره یک موضوع برای مثال دیدگاه لمبتون و برنارد لوئیس درباره ماهیت دولت در ایران و جهان اسلام.
- ارائه گزارش بازدید از مراکز اسنادی، کتابخانه، موزه یا مکانهای تاریخی مرتبط با تاریخ ایران دوره اسلامی
- آزمون کتبی از بعضی منابع معرفی شده.

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه سمینار
✓	✓	آزمون‌های نوشتاری		✓	✓
		عملکردی		✓	
✓		گزارش بازدید علمی			

سرفصل درس: «کلیات تاریخ ایران در دوره معاصر (با تأکید بر مسائل اساسی)»

۱. معرفی درس و منطق آن:

تاریخ دوران معاصر، با اندکی تسامح، با برآمدن قاجاران آغاز می شود. این دوران یکی از مهم ترین و سرنوشت سازترین دوره های تاریخ ایران محسوب می شود. تحولات داخلی و خارجی دوره قاجار تأثیر زیادی بر وضعیت ایران داشت. برخوردهای نظامی با قدرتهای بزرگ، آشنایی با دنیای جدید، پیدایی جنبش بیداری و وقوع نهضت مشروطه، تحولات بعد از مشروطه، استقرار حاکمیت پهلوی و فراهم شدن مقدمات انقلاب اسلامی و پیروزی انقلاب و برآمدن نظام اسلامی همگی در زمره تحولات بنیادین و سرنوشت ساز محسوب می شود. لازمه درک درست وضعیت کنونی و نیز سیر تاریخ ایران در گرو کسب شناخت علمی از تحولات داخلی و خارجی ایران دوره معاصر است. در یادگیری این درس، موضوعات مرتبط در برنامه آموزشی و کتابهای درسی تاریخ مدارس باید مورد توجه قرار گیرد.

نام درس به فارسی: کلیات تاریخ ایران در دوره معاصر (با تأکید بر مسائل اساسی) نام درس به انگلیسی: A general overview on Iran contemporary history (with emphasis on outstanding issues)	<u>مشخصات درس</u> نوع درس: نظری (نظری/عملی) آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات میدانی/کارورزی)
اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ۱- چگونگی برآمدن قاجاران را توضیح دهد. ۲- چالشهای روابط خارجی ایران را تبیین کند. ۳- ماهیت تحولات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را تشریح کند. ۴- چرایی نهضت مشروطه را تبیین کند. ۵- تأثیرات دو جنگ جهانی بر سرنوشت ایران را توضیح کند. ۶- کارنامه دولت پهلوی را تجزیه و تحلیل کند. ۷- چرایی انقلاب اسلامی را تبیین کند. ۸- نقش شخصیت های تأثیرگذار در تاریخ معاصر ایران را سنجش و ارزیابی کند.	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲ شایستگی کلیدی: (عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی - موضوعی) دروس پیش نیاز: استاد متخصص برای تدریس: استاد تاریخ ایران اسلامی که پایان نامه اش در حوزه تاریخ معاصر باشد.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: معرفی درس و منابع و مآخذ آن

- تبیین اهمیت دوره تاریخی مورد بحث در این واحد درسی
- معرفی منابع دست اول
- معرفی منابع دست دوم
- حضور دانشجویان در کتابخانه برای مشاهده و مرور منابع و مآخذ

فصل دوم: ایران: از برآمدن قاجار تا پیروزی نهضت مشروطه

- استقرار دولت جدید: تهدیدها و فرصت‌ها
- دوره بندی تاریخ ایران در دوره معاصر
- کشمکش در روابط خارجی
- جنگ و صلح با سه قدرت بزرگ: روس، انگلیس، عثمانی
- عهدنامه‌ها: تغییر و تثبیت مرزها
- دگردیسی در عرصه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

فصل سوم: از مشروطه تا انقلاب اسلامی (ایران بین دو انقلاب)

- چستی و چرایی نهضت مشروطه
- پیامدهای مشروطه در عرصه سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی
- ایران و جنگ جهانی اول
- برآمدن دولت پهلوی
- میراث پهلوی اول
- ایران و جنگ جهانی دوم
- نهضت ملی شدن نفت- کودتا
- کارنامه پهلوی دوم
- چستی و چرایی انقلاب اسلامی (نظریه‌های انقلاب اسلامی: نقد و پرسش)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- ترغیب دانشجویان به تطبیق مباحث این واحد درسی با مطالب مرتبط در کتابهای درسی تاریخ با نگاه انتقادی
- استفاده از منابع اصلی و دست اول در هنگام تدریس (اعم از متن‌های تاریخی، اسناد، عکسها و روزنامه‌ها)
- توجه و تأکید بر مسائل اصلی و ارائه منطقی و منسجم محورهای اساسی در تاریخ معاصر
- طرح سوالات هدفمند و محوری از موضوعات درسی
- استفاده از نقشه، فیلم، اسلاید و عکس و دیگر مواد کمک آموزشی مرتبط برای برای عینیت بخشی به مباحث تاریخی
- بازدید از کتابخانه‌ها، مراکز اسنادی و مکان‌های تاریخی مرتبط با تاریخ معاصر

۴. منابع آموزشی و پایگاه‌های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- آبراهامیان، یرواند (۱۳۸۳). ایران بین دو انقلاب، تهران، طرح نو.
- ۳- بینا، علی اکبر (۱۳۸۳). تاریخ سیاسی و دیپلوماسی ایران، جلد اول: از گلناباد تا ترکمنچای، جلد دوم: از معاهده ترکمنچای تا معاهده پاریس، تهران: دانشگاه تهران.
- ۴- شمیم، علی اصغر (۱۳۷۹). ایران در دوره سلطنت قاجار، تهران: زریاب.

منبع فرعی:

- ۱- بازرگان، مهدی (۱۳۶۳). انقلاب ایران در دو حرکت، تهران: بنیاد فرهنگی مهندس مهدی بازرگان.
- ۲- روحانی، حسن (۱۳۷۶). انقلاب اسلامی، ریشه‌ها و چالش‌ها، تهران: مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی.

برای کسانی که درس تاریخ را فرامی‌گیرند و یا به دیگران آموزش می‌دهند، آگاهی از کلیات تاریخ جهان (=تاریخ عمومی) امری ضروری است. زیرا تاریخ به طور عام و کلی همان تاریخ جهان است و تصویری و تصویری که ما از تاریخ به ذهن متبادر می‌سازیم، چیزی جز تمامی تاریخ (=تاریخ جهان) نیست. تاریخ جهانی ظرفی است که دیگر اجزاء و شعبه‌های تاریخ مانند تاریخ ایران، تاریخ چین، تاریخ ادیان (اسلام، مسیحیت، بودا...) تاریخ علوم و غیره در درون آن ریخته می‌شوند. به عبارت دیگر، ترکیبی موزون و هماهنگ و مبتنی بر توالی و تقارن اجزاء و شعبه‌های تاریخ، تاریخ جهان را می‌سازد. درس تاریخ جهان در مجموعه‌ی درس‌های تاریخ که دانشجویان معلمان فرامی‌گیرند، جایگاه خاصی دارد، زیرا ارتباط دهنده‌ی مباحث مختلف آنها و در نهایت مشخص‌کننده‌ی تصویر کلی تاریخ است. در آموزش و یادگیری این درس موضوعات مرتبط در برنامه‌ی آموزشی و کتاب درسی تاریخ مدارس باید مورد توجه قرار گیرد.

نام درس به فارسی: کلیات تاریخ جهان با تأکید بر دوران معاصر نام درس به انگلیسی: General History of World History, with Emphasis on Contemporary Times	<u>مشخصات درس</u> نوع درس: انتخابی (نظری/عملی) آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات میدانی/کارورزی)
اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ۱- چستی تاریخ جهان را درک می‌کند. ۲- تدوام و تحول در تاریخ جهان را تبیین می‌کند. ۳- تحولات تأثیرگذار در تاریخ جهان را توضیح می‌دهد. ۴- علل ظهور و سقوط تمدن‌ها را تجزیه و تحلیل می‌کند. ۵- عوامل تأثیرگذار در پیشرفت و پسرفت ملت‌ها را تبیین می‌کند. ۶- علل و پیامدهای شکل‌گیری استعمار در جهان را توضیح می‌دهد. ۷- چرایی پیدایی جنبش‌های استقلال طلبانه در جهان را تبیین می‌کند. ۸- علل، زمینه‌ها و پیامدهای جنگ‌ها و انقلاب‌های بزرگ جهان را تشریح می‌کند.	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲ شایستگی کلیدی: (عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی - موضوعی) دروس پیش‌نیاز: استاد متخصص برای تدریس:

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: معرفی درس و منابع و مآخذ آن

- تاریخ جهانی چیست؟
- منابع تاریخ جهانی
- ادوار تاریخ جهانی
- بستر جغرافیایی تاریخ جهان
- تاریخ نگاری جهانی
- تاریخ نگاری تمدنی

فصل دوم: تاریخ شرق باستان

- تمدن مصر باستان
- تمدن بین النهرین باستان
- تمدن هند باستان
- تمدن چین باستان

فصل سوم: تاریخ یونان و روم باستان

- تمدن یونان باستان از ظهور تا سقوط
- تمدن روم باستان از ظهور تا سقوط

فصل سوم: اروپا در قرون وسطی

- معنا، مفهوم و مختصات قرون وسطی
- اوضاع سیاسی و اقتصادی در قرون وسطی
- فتودالیسم و کلیسا در قرون وسطی
- جنگهای صلیبی در قرون وسطی
- رشد تجارت و شهرنشینی در قرون وسطی
- حکمرانان و حاکمیت های جدید در قرون وسطی

فصل پنجم: اروپا در قرون جدید

- مؤلفه ها و ویژگی های قرون جدید
- جنبش نوزایی و اومانیزم: زمینه ها روند و ابعاد
- اکتشافات جغرافیایی: زمینه و پیامدها
- تحولات استعمارگری اروپاییان
- آمریکا: از کشف تا استقلال
- عصر خرد و روشنگری: پیش درآمد انقلاب کبیر فرانسه
- انقلاب کبیر فرانسه و ظهور ناپلئون

فصل ششم: تحولات عمده اروپا و جهان در قرون معاصر

- انقلاب صنعتی و پیامدهای آن
- استعمار انگلستان و گسترش استعمار در جهان
- شکل گیری مبارزات ضد استعماری در جهان
- استقلال آمریکا
- تحولات جهان از ۱۹۱۴ تا ۱۹۴۸
- جنگ جهانی اول: علل، زمینه ها و نتایج
- جنگ جهانی دوم: علل، زمینه ها و نتایج
- تحولات جهات از ۱۹۴۸ تا ۲۰۱۸

- جنگ سرد: زمینه ها و پیامدها
- اروپا و آمریکا در جنگ سرد
- گورباچف و فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی
- اروپا در مسیر اتحاد و یکپارچگی
- چین و ژاپن دو قدرت اقتصادی نوظهور در شرق آسیا
- جهانی شدن از نظریه تا عمل

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- ترغیب دانشجویان به تطبیق مباحث این واحد درسی با مطالب مرتبط در کتابهای درسی تاریخ با نگاه انتقادی
- ارائه منطقی و منسجم مفاهیم و موضوعات درسی
- استفاده از منابع اصلی و دست اول در هنگام تدریس
- طرح سوالات هدفمند و محوری از موضوعات درسی و تجزیه و تحلیل آن
- استفاده از نقشه، اسلاید و عکس و فیلم در کلاس (محض نمونه تبیین اکتشافات جغرافیایی و گسترش استعمار در نقاط مختلف جهان با نقشه و فیلم)
- نشان دادن محتوای بصری سایت های معتبر هنگام تدریس به ویژه برای تفهیم مباحثی که نیاز به تصویر دارد.

۴. منابع آموزشی و پایگاه های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- جی. ام. رابرتز (۱۳۹۴) تاریخ جهان، ترجمه محمود ریاضی، تهران: شرکت نشر نقد افکار، ۲ جلد.
- ۳- خیراندیش، عبدالرسول (۱۳۷۹) تاریخ جهان، تهران: وزارت آموزش و پرورش.
- ۴- دان، راس ئی و (دیگران)، (۱۳۸۲) تاریخ تمدن و فرهنگ جهان، پیوندهای فراسوی زمان و مکان، ترجمه عبدالحسین آذرننگ، تهران: طرح نو، ۴ جلد

منابع فرعی:

- ۵- رالف لیتون (۱۳۷۸) سیر تمدن، ترجمه پرویز مرزبان، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
- ۶- غفاری فرد، عباسقلی (۱۳۸۳) تاریخ اروپا از رنسانس تا پایان جنگ جهانی دوم، تهران: جامی.
- ۷- لوکاس، دوبلوین و دیگران (۱۳۷۹) دیباچه ای بر جهان باستان، ترجمه مرتضی ثاقب فر، تهران: ققنوس.
- ۸- لوکاس، هنری استیون (۱۳۹۰) تاریخ تمدن: از کهن ترین روزگار تا سده ما، تهران: کیهان، ۲ جلد.
- ۹- ویل جیمز دورانت (۱۳۹۱) تاریخ تمدن، ترجمه احمد آرام و دیگران، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش مشاهده ای، رفتاری و عملکردی مد نظر بوده حضور فعال در کلاس، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس و انجام تکالیف محوله، ملاک ارزیابی است. نمونه هایی از تکالیف محوله:

- مشارکت جدی دانشجویان در مباحث کلاسی و انجام تکالیف محوله
- انتخاب یک موضوع در تاریخ جهان و بررسی تطبیقی آن با تاریخ ایران، برای مثال رابطه دین و دولت در ایران و اروپا
- ارائه پژوهش و تحقیق محوله با تکیه بر کیفیت تحقیق و نه کمیت آن، ۳ نمره
- آزمون کتبی از منابع مشخص

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه سمینار
✓	✓	✓	آزمون‌های نوشتاری	✓	✓
		✓	عملکردی		

نسخه اولیه غیر قابل استناد

سرفصل درس: «تاریخ شناسی و تاریخنگاری مسلمانان»*

۱. معرفی درس و منطق آن:

* این واحد درسی مصوب کارگروه تاریخ شورای تحول علوم انسانی است.

اعتنا جدی قرآن کریم به تاریخ و نیز جایگاه تاریخ در نزد مسلمانان موجب تکوین دانش تاریخ و تاریخنگاری در میان مسلمانان شد و سنت تاریخ‌خوانی، تاریخ‌دانی، تاریخ‌شناسی و تاریخ‌نویسی در فرهنگ و تمدن اسلامی قوام و دوام یافت. هرچند با زوال تمدن اسلامی دانش تاریخ نیز به قهقرا رفت، اما کورسویی در این سو و آن سوی جهان اسلام باقی ماند. در این واحد درسی، فراگیران با پیشینه و سیر تحول تاریخ‌شناسی مسلمان به صورت علمی آشنا می‌شوند. همچنین از میراث مکتوب حوزه تاریخ‌شناسی در جهان اسلام به ویژه ایران آگاهی می‌یابند.

نام درس به فارسی: تاریخ‌شناسی و تاریخنگاری مسلمانان	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Muslims Historiography and Historiology	نوع درس: نظری (نظری/عملی)
اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو: ۱- با تعریف تاریخ و فواید آن از دید اسلام و مورخان مسلمان آشنا می‌شود. ۲- اهمیت و جایگاه گذشته‌شناسی در فرهنگ اسلامی را درمی‌یابد. ۳- با نخستین نویسندگان مسلمان که به ثبت و ضبط گذشته اهتمام داشته‌اند آشنا می‌شود. ۴- چگونگی تکوین علم تاریخ در بین مسلمانان را بررسی و تحلیل می‌کند. ۵- سیر تحول تاریخ‌نگاری مسلمانان در در دوران اسلامی را تبیین می‌کند. ۶- اهمیت میراث مکتوب اهل قلم در دوران اسلامی را درک می‌کند. ۷- روند آشنایی جوامع اسلامی با تاریخ‌نگاری جدید را توصیف می‌کند.	آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات میدانی/کارورزی) تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲ شایستگی کلیدی: (عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی - موضوعی) دروس پیش‌نیاز: استاد متخصص برای تدریس: علوم تاریخی با گرایش تاریخ ایران اسلامی

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: مفهوم، جایگاه و اهمیت تاریخ در اسلام

- قرآن و تاریخ
- نهج البلاغه و تاریخ

فصل دوم: مبانی گذشته‌شناسی در فرهنگ اسلامی

- مفاهیم مرتبط با شناخت گذشته در فرهنگ مسلمانان و اهمیت آن در شکل‌دهی به تفکر تاریخی امروزی مسلمانان
- تعاریف مسلمانان درباره جایگاه اسناد و منابع تاریخی و چگونگی استفاده از آنها در شناخت واقعیت گذشته
- رویکردهای فکری مسلمانان درباره اعتبارسنجی اسناد تاریخی و مبنای اعتبارسنجی شناختی که از گذشته ارائه می‌شود.
- گذشته‌شناسی در انواع شاخه‌های علم در فرهنگ و تمدن مسلمانان و تحول آن (حدیث، تفسیر، ادب، سیاست، حکمت، علوم طبیعی)

فصل سوم: پیشینه گذشته‌شناسی در فرهنگی اسلامی

- چیستی و چرایی گذشته‌شناسی در فرهنگ اسلامی
- جایگاه علم تاریخ در شاخه‌های علوم و طبقه‌بندی آن در فرهنگ اسلامی
- مبانی و جایگاه زمان، تاریخ و روایت آن در نخستین سده‌های اسلامی (تا قرن چهارم)
- مبانی و جایگاه زمان، تاریخ و روایت آن در فرهنگ و تمدن جوامع مسلمان از قرن چهارم تا چهاردهم

فصل چهارم: از گذشته‌نگاری تا حال‌نگاری در جوامع اسلامی

- شناخت میراث مکتوب اهل قلم (مورخان، نویسندگان، شاعران، دبیران، منشیان، منجمان، مستوفیان، دیوانیان، فقیهان، عارفان)
- اهل قلم و ثبت و ضبط گذشته
- اهل قلم و ثبت و ضبط حال

فصل پنجم: تاریخ‌نگری و تاریخ‌نگاری در دوران جدید در دنیای اسلام

- نخستین آشنایی دنیای اسلام با تاریخ‌نگری و تاریخ‌نگاری جدید (با تأکید بر ایران)
- نخستین تلاشها برای نقد تاریخ‌نگری و تاریخ‌نگاری و گشودن عرصه‌های جدید در تاریخ‌نگاری
- مورخان و فعالیت‌های علمی در ایران معاصر از دوران قاجاری تا امروز: انواع و مبانی و دستاوردها
- چگونگی شکل‌گیری رشته تاریخ در دانشگاه‌های ایران و تدوین و تحول نظام آموزشی آن
- مورخان و جریان‌ها و فعالیت‌های علمی آنان در نظام دانشگاهی رشته تاریخ در ایران معاصر
- نقش و تأثیر مورخان غیردانشگاهی بر تاریخ‌نگری و تاریخ‌نگاری جدید در ایران معاصر

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- استفاده از منابع اصلی و دست اول در هنگام تدریس
- ترغیب دانشجویان به انتخاب یک موضوع مرتبط با سرفصلها برای پژوهش و ارائه در کلاس
- اتخاذ رویکرد تطبیقی برای مقایسه موضوعات درسی در ایران و جهان اسلام
- شرکت در سمینارها و کارگاههای علمی - پژوهشی با راهنمایی استاد
- معرفی و نقد آخرین و جدیدترین پژوهش‌های انجام شده در ایران و جهان اسلام در پیوند با سرفصلهای درس

۴. منابع آموزشی و پایگاه‌های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- آئینه‌وند، صادق (۱۳۷۷). علم تاریخ در گسترده تمدن اسلامی، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- ۳- خضر، عبدالعلیم عبدالرحمن (۱۳۸۹). مسلمانان و نگارش تاریخ (پژوهشی در تاریخ‌نگاری اسلامی)، تهران: سمت.
- ۴- راینسون، چیس (۱۳۹۲). تاریخ‌نگاری اسلامی، ترجمه محسن الویری، تهران: سمت.

منابع فرعی:

- ۱- اسماعیل، محمود (۱۳۸۸). نقد تاریخ پژوهش اسلامی، ترجمه حجت الله جودکی، تهران: پژوهشکده تاریخ اسلام.
- ۲- اشپولر و دیگران (۱۳۸۰). تاریخ‌نگاری در ایران، ترجمه یعقوب آژند، تهران: نشر گستره.

- ۳- ترکمنی آذر، پروین (۱۳۹۲). تاریخ نگاری در ایران (از آغاز دوره اسلامی تا حمله مغول)، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- ۴- سجادی، سید صادق و هادی عالم زاده (۱۳۸۴). تاریخ نگاری در اسلام، تهران: سمت.
- ۵- میثمی، جولی اسکات (۱۳۹۱). تاریخ نگاری فارسی: سامانیان، غزنویان، سلجوقیان، ترجمه محمددهقانی، تهران، نشر ماهی.
- ۶- ناجی و دیگران (۱۳۸۹). تاریخ و تاریخ نگاری، تهران: نشر کتاب مرجع.
- ۷- هیرشلر، کنراد (۱۳۹۵). تاریخ نگاری عربی در دوره میانه: مولف به مثابه کنشگر، ترجمه زهیر صیامیان گرجی، تهران: سمت.
- ۸- میرجعفری، حسین و عاشوری نژاد، عباس (۱۳۸۶). تاریخ نگاری و تحولات آن در ایران و جهان، تهران، پیام نور.
- ۹- روزنتال، فرانتس (۱۳۶۵). تاریخ تاریخ نگاری در اسلام، ترجمه اسدالله ازاد، مشهد: آستان قدس.
- ۱۰- زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۶۲). تاریخ در ترازو درباره تاریخ نگری و تاریخ نگاری، تهران: امیرکبیر.
- ۱۱- صالحی، نصرالله (۱۳۹۲). تاریخ نگاری و مورخان عثمانی، تهران: پژوهشکده تاریخ اسلام.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش عملکردی، مشاهده ای و رفتاری مد نظر بوده انجام تکالیف محوله، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس ملاک ارزیابی است. نمونه هایی از تکالیف محوله:

- پژوهش درباره یکی از موضوعات و مباحث سرفصل های درس با راهنمایی استاد و ارایه در کلاس
- معرفی و نقد یکی از آثار مهم مرتبط با سرفصل های درس در کلاس
- ارائه گزارش از سمینارها و کارگاه های علمی-پژوهشی

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه سمینار
✓	✓	✓	آزمون های نوشتاری	✓	✓
		✓	عملکردی		

سرفصل درس: «جامعه شناسی تاریخی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

یکی از مسائل علمی که در نیمه دوم قرن بیستم ظهور و بروز یافت، پیدایی مطالعات میان رشته ای در محافل علمی و آکادمیک بود. جامعه شناسی تاریخی در زمره یکی از حوزه های مطالعات میان رشته است که در دوره

زمانی مورد اشاره پدید آمد. این رشته علمی بر پایه روش در علوم اجتماعی و در چارچوب نظریه های جامعه شناختی به مطالعه تاریخ می پردازد تا پدیده های اجتماعی معاصر و شناخت چگونگی حرکت و تغییر آنها در طول زمان را دریابد.

نام درس به فارسی: جامعه شناسی تاریخی	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Historical Sociology	نوع درس:
اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:	(نظری/عملی،
۱- مفهوم، موضوع، پیشینه، سطوح و هدف جامعه شناسی تاریخی را، به عنوان یک مطالعه میان رشته ای، توضیح دهد.	آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات میدانی/کارورزی)
۲- تفاوت جامعه شناسی تاریخی و علوم مرتبط، از جمله جامعه شناسی، تاریخ و فلسفه تاریخ را بیان کند.	تعداد واحد: ۱+۱
۳- ضمن آشنایی با روش های مطالعات جامعه شناسی، تحقیق تاریخی-تطبیقی، از آنها در پژوهش های خود استفاده کند.	تعداد ساعت: ۳۲+۱۶
۴- ضمن آشنایی با مکاتب و نظریه های جامعه شناسی در سطوح، خرد، متوسط و کلان، از این نظریات در مطالعات و پژوهش های تاریخی خویش استفاده کند.	شایستگی کلیدی:
۵- کلیه مباحث مربوط به جامعه شناسی تاریخی را آموزش دهد.	(عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی - موضوعی)
	دروس پیش نیاز:
	استاد متخصص برای تدریس:
	استاد دارای دکترای تاریخ و یا جامعه شناسی و در صورت امکان تدریس به صورت مشترک

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: چستی جامعه شناسی تاریخی

- تعریف جامعه شناسی تاریخی
- موضوع جامعه شناسی تاریخی
- هدف جامعه شناسی تاریخی
- پیشینه و مراحل موضوعی جامعه شناسی تاریخی در جهان و ایران
- سطوح جامعه شناسی تاریخی (خرد، متوسط، کلان)

فصل دوم: جامعه شناسی تاریخی و علوم مرتبط و حوزه های مشابه

- جامعه شناسی تاریخی و جامعه شناسی
- جامعه شناسی تاریخی و تاریخ اجتماعی

- جامعه شناسی تاریخی و جامعه شناسی علم تاریخ
- جامعه شناسی تاریخی و فلسفه نظری تاریخ

فصل سوم: روش و روش شناسی جامعه شناسی تاریخی

- شناسایی ویژگی های مهم پژوهش تاریخی و پیشینه تحقیقات تاریخی-تطبیقی
- شناسایی منطق و انواع مطالعات تحقیقات تاریخی-تطبیقی
- شناسایی وجوه تمایز و تشابه تحقیقات تاریخی-تطبیقی با دیگر روش های تحقیق
- تشریح مراحل انجام یک پژوهش تاریخی-تطبیقی
- شناسایی منابع مورد استفاده در تحقیقات تاریخی-تطبیقی و محدودیت های آن

فصل چهارم: کاربرد نظریات در مطالعات تاریخی (جامعه شناسی تاریخی)

- تعریف نظریه
- نظریات کلان (نظریه ماتریالیسم تاریخی مارکس، نظام های اجتماعی پارسنز، نظریه کارکرد گرایی ساختی، نظریه ساختار گرایی و...)
- نظریات متوسط (نظریه خودکشی دورکیم، نظریه اخلاق پروتستانی وبر، نظریه تحرک اجتماعی و گروه های مرجع و...)
- نظریات خرد (نظریه های کوتاه دامنه که بیشتر نظریه های جامعه شناسی را شامل می شود)

فصل پنجم: نظریه پردازان و مکاتب

- نظریه پردازان غربی (آگوست کنت، هربرت اسپنسر، امیل دورکیم، ماکس وبر، کالینگ وود، ندا اسکاچ پول، میشل فوکو و...)
- نظریه پردازان مسلمان
- مکاتب (مکتب آنال، تاریخ نگاری پست مدرن فوکو، تاریخ نگاری فمینیستی و...)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- ارائه منطقی و منسجم مفاهیم و موضوعات درسی
- ترغیب و تشویق دانشجویان برای مطالعه مباحث مرتبط با جامعه شناسی تاریخی
- شرکت در سمینارها و کارگاه های علمی - پژوهشی مرتبط با جامعه شناسی تاریخی، با راهنمایی استاد
- طرح سؤالات هدفمند و محوری از موضوعات درسی و تجزیه و تحلیل آنها
- معرفی مقاله های و کتابهای مرتبط و مطالعه بخش یا فصلی از آنها از سوی دانشجویان و ارائه آنها در کلاس
- جستجو در فضای مجازی برای یافتن مقاله ها و نوشته های آکادمیک مرتبط با روش شناسی مطالعات جامعه شناسی تاریخی و ارائه در کلاس

۴. منابع آموزشی و پایگاه های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف

- ۲- اسکاچ‌پل، تدا (۱۳۷۶). دولت‌ها و انقلاب اجتماعی. ترجمه مجید رویین تن. تهران: سروش.
 - ۳- اسمیت، دنیس (۱۳۸۶). برآمدن جامعه‌شناسی تاریخی، ترجمه هاشم آغاجری. تهران: مروارید.
 - ۴- ایمان، محمدتقی (۱۳۹۱)، روش‌شناسی تحقیقات کیفی، تهران پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- منابع فرعی:
- ۱- استنفورد، مایکل (۱۳۸۲). درآمدی بر فلسفه تاریخ، ترجمه احمد گل محمدی، تهران: نی.
 - ۲- استنفورد، مایکل (۱۳۸۴). درآمدی بر تاریخ پژوهی. ترجمه مسعود صادقی. تهران: سمت و دانشگاه امام صادق.
 - ۳- اسکاچ‌پول، تدا (۱۳۸۸). بینش و روش در جامعه‌شناسی تاریخی، ترجمه هاشم آغاجری، تهران: مرکز.
 - ۴- آشتیانی، منوچهر (۱۳۹۱). جامعه‌شناسی تاریخی. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
 - ۵- سام دلیری، کاظم (۱۳۹۳). روش‌شناسی کیفی: جامعه‌شناسی تاریخی و تطبیقی-تاریخی. تهران: جامعه‌شناسان.
 - ۶- سرانا، گپالا (۱۳۷۳). روش‌شناسی تطبیقی در علوم اجتماعی. ترجمه رحیم فرخ‌نیا، گناباد: مرنديز.
 - ۷- نودری، حسینعلی (مترجم و گردآورنده) (۱۳۷۹). فلسفه تاریخ: روش‌شناسی و تاریخ‌نگاری، تهران: طرح‌نو.
 - ۸- طالبان، محمدرضا (۱۳۸۹). روش‌شناسی مطالعات انقلاب. با تأکید بر انقلاب اسلامی ایران. تهران: پژوهشگاه امام خمینی و انقلاب اسلامی.
 - ۹- کافی، مجید، (۱۳۹۳). جامعه‌شناسی تاریخی (مبانی، مفاهیم و نظریه‌ها)، تهران پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
 - ۱۰- همیلتون، گری جی، و رندال کولینز و دیگران (۱۳۸۵). تاریخ‌نگاری و جامعه‌شناسی تاریخی، ترجمه هاشم آغاجری. تهران: کویر.

- ۱۱- Abrams, P. (۱۹۸۲). Historical Sociology. New York: Cornell University Press.
- ۱۲- Dean, Michell (۱۹۹۴). Critical and effective histories: Foucault's methods and
- ۱۳- Mill, John Stuart (۱۸۶۲[۱۸۴۳]). System of Logic. London: West Strand.
- ۱۴- Szokolczai, Arpad (۲۰۰۰). Reflexive Historical Sociology. London: Rutledge.

مجلات مهم:

- ۱- <http://jhs.modares.ac.ir> مجله جامعه‌شناسی تاریخی ایران. دانشگاه تربیت مدرس.
- ۲- Journal of Historical Sociology. Wiley-Blackwell. From ۱۹۸۸.
- ۳- Journal of Social History. Oxford University Press. From ۱۹۶۷.
- ۴- Cultural and Social History. Bergpublishers. From ۲۰۰۴.

موسسات مهم:

- ۱- The Comparative and Historical Sociology section of the American Sociological Association.
- ۲- The Social Science History Association

کتابهای مهم در حوزه جامعه‌شناسی تاریخی:

- ۱- اسکاپل، تدا (۱۳۷۶/۱۹۷۹). دولت‌ها و انقلاب اجتماعی. ترجمه مجید رویین تن، تهران: سروش.
- ۲- اندرسون، پری (۱۳۸۸). گذر از عهد باستان به فئودالیسم. ترجمه حسن مرتضوی، تهران: ثالث.
- ۳- اندرسون، پری (۱۳۹۰). تبارهای دولت استبدادی. ترجمه حسن مرتضوی، تهران: ثالث.

- ۴- برودل، فرنان (۱۳۷۲). سرمایه‌داری و حیات مادی ۱۴۰۰-۱۸۰۰. ترجمه بهزاد باشی، با مقدمه‌ای از پرویز پیران. تهران: نی.
- ۵- برودل، فرناند (۱۳۸۰). بازنگری در تمدن مادی و سرمایه‌داری. ترجمه فیروزه مهاجر، تهران: دیگر.
- ۶- برودل، فرناند (۱۳۸۸). پویایی سرمایه‌داری، ترجمه مه‌ران پاینده و عباس خداقلی و ناصر کفائی، تهران: کتاب آمه، (خلاصه کتاب سه جلدی سرمایه‌داری و حیات مادی)
- ۷- بلوخ، مارک (۱۳۶۳). جامعه‌شنودالی. ترجمه بهزاد باشی. تهران: آگاه.
- ۸- پولانی، کارل (۱۳۹۱). دگرگونی بزرگ: خاستگاه‌های سیاسی و اقتصادی روزگار ما، ترجمه محمد مالجو. تهران: پردیس دانش، شیرازه.
- ۹- پیرسون، پل (۱۳۹۳). سیاست در بستر زمان: تاریخ، نهادها، و تحلیل اجتماعی، ترجمه محمد فاضلی. تهران: نی.
- ۱۰- تیلی، چارلز (۱۳۸۳). انقلاب‌های اروپایی: بررسی تحلیلی پانصد سال تاریخ سیاسی اروپا. ترجمه بهالدین بازرگانی گیلانی. تهران: کویر.
- ۱۱- تیلی، چارلز (۱۳۸۹). جنبش‌های اجتماعی (۲۰۰۴-۱۷۶۸)، ترجمه علی مرشدی زاد. تهران: دانشگاه امام صادق.
- ۱۲- تیلی، چارلز (۱۳۹۲). دموکراسی: جامعه‌شناسی تاریخی تحولات دموکراتیک، ترجمه یعقوب احمدی. تهران: جامعه‌شناسان.
- ۱۳- عجم‌اوغلو، دارون و جیمز رابینسن (۱۳۹۰). ریشه‌های اقتصادی دیکتاتوری و دموکراسی، ترجمه جعفر خیرخواهان و علی سرزیم. تهران: کویر.
- ۱۴- فوران، جان (۱۳۷۷). مقاومت شکننده، ترجمه احمد تدین. تهران: رسا.
- ۱۵- کندی، پاول (۱۳۸۲). ظهور و سقوط دولت‌های بزرگ، ترجمه اکبر تبریزی و دیگران، تهران: علمی و فرهنگی. (با عنوان پیدایش و فروپاشی قدرتهای بزرگ توسط عبدالرضا غفرانی نیز ترجمه و در انتشارات اطلاعات (۱۳۷۰) نشر شده است.)
- ۱۶- لوگوف، ژاک (۱۳۸۷). اروپا مولود قرون وسطی: بررسی تاریخی فرایند تکوین و تکامل اروپا در قرون وسطی (سده‌های ۴ تا ۱۶ میلادی)، ترجمه بهاء‌الدین بازرگانی گیلانی، تهران: کویر.
- ۱۷- مور، برینگتن (۱۳۶۹). ریشه‌های اجتماعی دیکتاتوری و دموکراسی (نقش ارباب و دهقان در پیدایش جهان نو)، ترجمه حسین بشیریه. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- ۱۸- والرشتاین، امانوئل (۱۳۸۸). مقدمه‌ای بر تحلیل نظام‌های جهانی، ترجمه حسین عسگریان، تهران: موسسه ابرار معاصر.
- ۱۹- والرشتاین، ایمانوئل (۱۳۷۷). سیاست و فرهنگ در نظام متحول جهانی (ژئوپلیتیک و ژئوکالچر)، ترجمه پیروز ایزدی، تهران: نی.
- ۲۰- والرشتاین، ایمانوئل (۱۳۸۱). سرمایه‌داری تاریخی (و دو مقاله دیگر)، ترجمه یوسف نراقی، تهران: قطره.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

- ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می‌گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش مشاهده-ای، رفتاری و عملکردی مد نظر بوده حضور فعال در کلاس، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس و انجام تکالیف محوله، ملاک ارزیابی است. نمونه‌هایی از تکالیف محوله:
- انتخاب یک موضوع خُرد با راهنمایی استاد با تأکید بر موضوعات نو برای انجام پژوهش
- مقایسه و سنجش یک موضوع خُرد در چند منبع و بیان استنتاج حاصله به صورت ارائه شفاهی و ارزیابی این فعالیت.

- طراحی میز گفتگو و نقد در کلاس و درخواست از چند دانشجو برای گفتگوی انتقادی درباره یک مصاحبه، یک کتاب، مقاله و... در مورد جامعه شناسی تاریخی و ارزیابی نظرات دانشجویان.
- آزمون کتبی از کتاب درسی.

کار دانشجویی:

- کاربرد نظریه ها و روش های جامعه شناسی تاریخی و تاریخ اجتماعی در تحلیل یکی از دوره های تاریخی ایران (دوره صفویه، دوره قاجار و...)
- پیدا کردن نقاط برجسته یکی از دوره های تاریخی ایران (دوره صفویه، دوره قاجار و...)، از منظر جامعه شناسی تاریخی
- انتخاب یکی از نقاط و توضیح درباره اهمیت آن از منظر جامعه شناسی تاریخی یا تاریخ اجتماعی
- پیدا کردن منابع مهم دست اول، دست دوم و اسناد در باره آن
- پیدا کردن نظریه ها و مقالات منتشر شده در باره آن
- ارتباط آن نقطه با یکی از نظریه های رایج در جامعه شناسی تاریخی (بر اساس کتاب اسمیت) یا استفاده از نظریه های جدید تحلیل تاریخ ایران: عباس امانت. حامد الگار. ژانت آفاری. ونسا مارتین. شائول بخاش. منگول بیات. عباس ولی، کاتوزیان، احمد اشرف و...
- شرح آن نقطه بر اساس فصول کتاب اسکاچل
- مقایسه آن واقعه یا نقطه با یکی دیگر از نقاط مشابه یا متفاوت بر اساس نظرات میل
- روایت علی واقعه
- آزمون کتبی از بعضی کتب و مقالات معرفی شده.

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه سمینار
✓	✓	✓	آزمون های نوشتاری	✓	✓
		✓	عملکردی		

سرفصل درس «تاریخ اجتماعی و آموزش تاریخ ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن:

تاریخ اجتماعی یکی از شعبه‌های مطالعات تاریخی است که از اوایل قرن بیستم به طور جدی مورد توجه قرار گرفته است. آموزش تاریخ اجتماعی و پژوهش در این حوزه در دانشگاه‌ها و موسسه‌های مطالعاتی کشورهای غربی مورد اعتنا و توجه ویژه بوده است. در ایران، همزمان با تکوین تاریخ نگاری جدید، به تاریخ اجتماعی نیز کم و بیش توجه شده و بعضاً پژوهش‌های ارزشمندی صورت گرفته است.

بر اساس یکی از تعاریف، تاریخ اجتماعی به عنوان یکی از شاخه‌های تاریخ علمی یا تاریخ تحلیلی عبارت است از: جمع‌آوری دقیق و جامع داده‌های تاریخی درباره روابط مردم با یکدیگر، با دولت و حکومت، یا جهان مادی و معنوی شان در ادوار تاریخی و تحلیل و تبیین آنها در پرتو نظریه‌های علوم اجتماعی. از آنجا که در رویکرد تاریخ اجتماعی، علم تاریخ به مثابه فرایندی تحلیلی به منظور تحقیق و تفسیر تحولات تاریخی در زمینه‌های مختلف اجتماعی و نهادها و ایدئولوژی‌ها تعریف می‌شود، بنابراین باعث توجه مخاطبان به موضوعاتی است که فراتر از روایت سیاسی-نظامی و رویدادمحور و نخبگانی رایج در روایت گذشته می‌شود و موضوعاتی که در زندگی روزمره مردم عادی وجود دارد را برای تحلیل و تبیین تاریخی تغییرات اجتماعی خرد و کلان جامعه معاصر مدنظر قرار می‌دهد.

از آنجا که سازماندهی و محتوای کتب درسی مقاطع مختلف تحصیلی چه به لحاظ محتوا و چه از نظر روش متأثر از آموزه‌های تاریخ اجتماعی است، آشنایی با مبانی تاریخ اجتماعی و قلمرو مفاهیم و موضوعات تاریخ اجتماعی برای معلمان تاریخ ضروری است. در عین حال که این رشته شامل موضوعاتی می‌شود که به زندگی روزمره و تجربه شخصی و زمینه‌های فرهنگی اجتماعی متنوع مخاطبان نزدیک است. بنابراین، کاربرد آموزشی خاصی برای جلب علاقه تحقیقی فراهم می‌کند و تعدیل‌کننده روایت نخبگانی و سیاسی رویدادمحور رایج در روایت‌های تاریخ رسمی و تاریخ همگانی است که به تجربه زیسته مخاطبان نزدیک است.

نام درس به فارسی: تاریخ اجتماعی و آموزش تاریخ ایران نام درس به انگلیسی: Social History and Education of Iranian History	مشخصات درس نوع درس: (نظری/عملی، آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات میدانی/کارورزی)
اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ۱- مفهوم، موضوع، پیشینه، سطوح و اهداف تاریخ اجتماعی را بعنوان یک مطالعه میان رشته‌ای، توضیح دهد. ۲- تفاوت تاریخ اجتماعی و علوم مرتبط، از جمله جامعه‌شناسی، تاریخ و جامعه‌شناسی،... را با مراجعه به منابع توضیح دهد. ۳- ضمن آشنایی با روش‌های مطالعات تاریخ اجتماعی، از آنها در پژوهش‌های خود استفاده کند. ۴- ضمن آشنایی با پیشینه تاریخ اجتماعی در ایران و جهان و نظرات اندیشمندان این حوزه، از این نظریات در مطالعات و پژوهش‌های تاریخی خویش استفاده کند. ۵- ابعاد آموزشی مفاهیم و روش‌های تحقیق در تاریخ اجتماعی را در آموزش تاریخ ایران به کار گیرد	تعداد واحد: ۱+۱ تعداد ساعت: ۳۲+۱۶ شایستگی کلیدی: (عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی - موضوعی) دروس پیش‌نیاز: استاد متخصص برای تدریس: استاد دارای دکترای تاریخ و جامعه

شناسی و در صورت امکان تدریس به صورت مشترک	۶- ابعاد تاریخ اجتماعی ایران را در دوره های مختلف بیاموزد و مباحث مرتبط با تاریخ اجتماعی در کتابهای درسی تاریخ مدارس را بهتر آموزش دهد.
---	---

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: چستی تاریخ اجتماعی

- تعریف تاریخ اجتماعی (به عنوان شاخه ای از تاریخ تحلیلی)
- پیشینه تاریخ اجتماعی
- پیشینه و مراحل پیدایش تاریخ اجتماعی در جهان و ایران
- سابقه مطالعات تاریخ اجتماعی نوین در غرب و ایران
- ماهیت میان رشته ای تاریخ اجتماعی و ارتباط آن با تاریخ، جامعه شناسی، مطالعات فرهنگی، نقد ادبی، انسان شناسی
- روش تحقیق و روش شناسی پژوهش های تاریخ اجتماعی
- آشنایی با منابع متنوع و حوزه های متفاوت مطالعات تاریخ اجتماعی (طبقات فرودست، زنان، فرهنگ عامه، ...)
- کاربرد نظریات علوم اجتماعی و جامعه شناسی در مطالعات تاریخ اجتماعی

فصل دوم: مفاهیم تاریخ اجتماعی در آموزش تاریخ

- تجربه زیسته
- زندگی روزانه
- مردم عادی
- تاریخ از بالا به پایین
- تاریخ از پایین به بالا
- تغییر اجتماعی
- زمینه اجتماعی
- سلسله مراتب اجتماعی
- ساختار اجتماعی
- گروه های حاشیه ای
- گروه های بی تاریخ
- فرودستان و فرودستی

- زمان اجتماعی
- تبیین اجتماعی
- تفسیر تاریخی
- همدلی
- تاریخ انتقادی - رهایی بخش
- رویکرد میان رشته ای
- منابع غیرمکتوب
- منابع غیررسمی
- منابع مادی
- منابع دیده نشده
- تاریخ از زاویه دید

فصل سوم: موضوعات تاریخ اجتماعی در آموزش تاریخ

- تاریخ مهاجرت و مهاجران
- تاریخ اخلاق و بی اخلاقی
- تاریخ حقوق
- تاریخ جرم و جنایت
- تاریخ اقلیت ها
- تاریخ محیط زیست
- تاریخ هنر
- تاریخ ادبیات عامه
- تاریخ معماری
- تاریخ خانه و خانواده
- تاریخ محله
- تاریخ اقوام
- تاریخ جمعیت
- تاریخ گروه های طرد شده مانند مجنونان، غلامان، کنیزان، بردگان، یاغیان، لوطی ها
- تاریخ ورزش
- تاریخ زنان
- تاریخ جنسیت
- تاریخ غذا
- تاریخ پوشاک
- تاریخ مشاغل و اصناف
- تاریخ آداب، مناسک و آئین ها
- تاریخ اشیاء و کالاهای
- تاریخ معیشت

- تاریخ اوزان
- تاریخ آموزش
- تاریخ خاندانی
- تاریخ اداری
- تاریخ سینما و تئاتر
- تاریخ بازیها و تفریحات
- تاریخ آیین های سوگ
- تاریخ منبهات
- تاریخ جنبش های اجتماعی

فصل چهارم: موضوعات تاریخ اجتماعی در تاریخ ایران از دوره باستان تا معاصر

- دوره بندی تاریخ ایران بر اساس مفاهیم و موضوعات تاریخ اجتماعی
- موضوع یابی تاریخ ایران در دوره های باستان و اسلامی و معاصر بر اساس تاریخ از پایین در تاریخ اجتماعی
- تاریخ مهاجران از دوره باستان تا دوره معاصر: آریایی ها، یونانی ها، اعراب، ترکان
- تاریخ شورش ها و جنبش های اجتماعی در دوره های مختلف تاریخ باستان تا معاصر: از گئومات تا مزدک
- تاریخ غذا و پوشاک ایرانیان
- تاریخ اقوام در ایران
- تاریخ مناسک و آداب ایرانیان
- تاریخ زندگی روزمره شهری و روستایی
- تاریخ نظام اخلاقی ایرانیان
- تاریخ نظام قضایی ایرانیان
- و دیگر موضوعات تاریخ اجتماعی
- تاریخ تحولات اجتماعی ایران در دوران معاصر از اواسط دوره قاجاری تا کنون

فصل پنجم: تاریخ اجتماعی ایران و آموزش تاریخ ایران

- نقد و بررسی دوره های مختلف تاریخ ایران در کتابهای درسی تاریخ مدارس از منظر مفاهیم و موضوعات تاریخ اجتماعی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- ارائه منطقی و منسجم مفاهیم و موضوعات درسی
- ترغیب و تشویق دانشجویان برای مطالعه مباحث مرتبط با تاریخ اجتماعی ایران
- شرکت در سمینارها و کارگاههای علمی-پژوهشی مرتبط با تاریخ اجتماعی ایران، با راهنمایی استاد
- طرح سؤالات هدفمند و محوری از موضوعات درسی و تجزیه و تحلیل آنها
- در رابطه با سر فصل های درس مقالات و یا کتبی برای خواندن معرفی می شود و در کلاس بصورت جمعی در مورد مطالب آنها بحث و گفتگو می شود.
- مقالات دانشجویان که بر اساس روش و چارچوب نظریات مؤثر در مطالعات تاریخ اجتماعی ایران تهیه شده در کلاس ارائه و به صورت جمعی نقد و بررسی می شود.

- جستجو در اینترنت برای یافتن مقاله ها و نوشته های آکادمیک مرتبط با روش شناسی مطالعات تاریخ اجتماعی و ارائه در کلاس

۴. منابع آموزشی و پایگاه های مطالعاتی:

منابع اصلی

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- اسکاچ پل، تدا (۱۳۷۶) دولت ها و انقلاب اجتماعی. ترجمه مجید رویین تن. تهران: سروش.
- ۳- اسمیت، دنیس (۱۳۸۶) برآمدن جامعه شناسی تاریخی. ترجمه هاشم آغا جری. تهران: مروارید.

منابع فرعی

- ۱- آبراهامیان، یرواند (۱۳۹۴) مردم در سیاست ایران، ترجمه بهرنگ رجبی، نشر چشمه
- ۲- برک، پیت (۱۳۸۹) انقلاب تاریخنگاری فرانسه، مکتب آنال ۱۹۸۹-۱۹۲۹م، ترجمه کامران عاروان، تهران، نشر تاریخ ایران
- ۳- برک، پیت (۱۳۸۱) تاریخ و نظریه اجتماعی؛ ترجمه غلامرضا جمشیدی ها؛ انتشارات دانشگاه تهران
- ۴- برودل، فرنان (۱۳۷۲) سرمایه داری و حیات مادی ۱۴۰۰ - ۱۸۰۰. ترجمه بهزاد باشی؛ با مقدمه ای از پرویز پیران. تهران: نی.
- ۵- بلوخ، مارک (۱۳۶۳) جامعه فئودالی. ترجمه بهزاد باشی. تهران: آگاه.
- ۶- تیلی، چارلز (۱۳۸۹) جنبش های اجتماعی (۲۰۰۴-۱۷۶۸). ترجمه علی مرشدی زاد. تهران: دانشگاه امام صادق.
- ۷- ساماران، شارل (۱۳۷۵) روش های پژوهش در تاریخ، گروه مترجمان، چاپ دوم، مشهد، بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی.
- ۸- طالبان، محمدرضا (۱۳۸۹) روش شناسی مطالعات انقلاب. با تاکید بر انقلاب اسلامی ایران. تهران: پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی.
- ۹- طالبان، محمدرضا (۱۳۸۹) روش شناسی مطالعات انقلاب. با تاکید بر انقلاب اسلامی ایران. تهران: پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی.
- ۱۰- فربرن، مایر (۱۳۹۴) تاریخ اجتماعی مسائل، راهبردها و روش ها، ترجمه ابراهیم موسی پوریشلیو و محمد ابراهیم باسط، انتشارات سمت.
- ۱۱- فوران، جان (۱۳۷۷) مقاومت شکننده. ترجمه احمد تدین. تهران: رسا.
- ۱۲- لوگوف، ژاک (۱۳۸۷) اروپا مولود قرون وسطی: بررسی تاریخی فرایند تکوین و تکامل اروپا در قرون وسطی (سده های ۴ تا ۱۶ میلادی) ترجمه بهاء الدین بازرگانی گیلانی. تهران: کویر.
- ۱۳- مک رایلند، داندل (۱۳۹۷) و آروم تیلور، نظریه اجتماعی تاریخ اجتماعی، ترجمه محمد غفوری، انتشارات سمت.
- ۱۴- موسی پور، ابراهیم، محمد ابراهیم باسط (۱۳۹۴) تاریخ اجتماعی: دانش، روش، آموزش، تهران، انتشارات سمت.
- ۱۵- نوذری، حسینعلی (مترجم و گردآورنده) (۱۳۷۹) فلسفه تاریخ: روش شناسی و تاریخ نگاری. تهران: طرح نو.

۱۶- Abrams, P. (۱۹۸۲) Historical Sociology. New York: Cornell University Press.

۱۷- Arthur, I. Stinchcombe: Theoretical methods in social history (New York academic press, ۱۹۷۸).

- 18- Coban, Alfred: The Vocabulary of social history, political science quarterly, vol. 71, no. 1, (mar. 1956), 1-17.
- 19- Dean, Michell (1994). Critical and effective histories: Foucault's methods and historical sociology. London: Rutledge.
- 20- Delanty, Gerard and Engin F. Isin (Eds.) (2003). Handbook of Historical Sociology. London: Sage.
- 21- Eley, Geoff: The Generations of Social History, in: Journal of Contemporary History; Vol. 20, Twentieth Anniversary Issue (Apr. 1986), 314-348.
- 22- Fairburn, Miles: Social history : problems, strategies, and methods, New York, St. Martin's Press, 1999.
- 23- Hall, John A. & Joseph M. Bryant (2005). Historical Methods in the Social Sciences. 4 Volumes. London: Sage.
- 24- Hall, John, A. & Joseph. M. Bryant; Historical methods in the Social Sciences, (2006); edited by John A. Hall & Joseph M. Bryant, London - - - New Delhi, SAGE Publications Ltd
- 25- Himmelfarb, Gertrude: The writing of social history : Recent studies of 19th century England, the journal of British studies, vol. 2, no. 1, (1971), 148-170.
- 26- Hixter, J. H.: A new framework for social history, The journal of Economic history, vol. 15, no 4, (dec. 1955), 415-426.
- 27- Hobden, Stephen (1998). International Relations and Historical Sociology: Breaking down boundaries. London: Routledge.
- 28- Horan, M. Patrick: Theoretical models in social history research: social science history, vol. 11, no 4, (winter 1987), 379-400.
- 29- Hunt, Lynn: French History in The last Twenty Years: The Rise and Fall of The Annales Paradigm; in: Journal of Contemporary History; Vol. 21, Vol. 2, Twentieth Anniversary Issue (Apr. 1986), 209-224.
- 30- Joyce, Patrick: The end of social history? A brief reply to Eley and Nield, in Keith Jenkins (ed):
- 31- Loyd, Christopher: The Methodologies of social history, A critical survey and defence of structurism, in: History and Theory, v. 30, no 2. May 1991, 180-219.
- 32- Mahoney, James and Dietrich Rueschmeyer (2003). Comparative Historical Analysis in the Social Sciences. Cambridge: Cambridge University Press.
- 33- Mill, John Stuart (1862[1843]). System of Logic. London: West Strand.
- 34- Skocpol, Theda: Social history and historical sociology: contrasts and complementarities, social science history, vol. 11, no 1, (spring 1987), 17
- 35- Stern, Peter N.: Encyclopedia of Social history, New York and London. Garland Pub. 1994.
- 36- Szokolczai, Arpad (2000), Reflexive Historical Sociology. London: Routledge.
- 37- Tilly, Louise, A: Social history and its critics: in: Theory and Society, vol. 9, no. 5, (sep. 1980), 668-670.
- 38- Urdank, Albion M.: Quantification and social history: a reply to Geoffrey Cox, the journal of British studies, vo. 32, no. 3, (jul. 1993), 280-282.

- ۳۹- Veysey, lavrence: The new social history in the contex of American historical writing, in: Reviews in American history, vol. ۱۷, no ۱, (mar.۱۹۷۹) , ۱-۱۲.
- ۴۰- Wetherell, Charles: Theory, Method, and Social Reproduction Insocial Science History: A Short Jeremiad; In: Social Science History, Vol. ۲۳, - - NO. ۴, Special Issue: What is Social Science History?, (Wiinter, ۱۹۹۹), pp ۴۹۱-۴۹۹.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری :

ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش مشاهده‌ای، رفتاری و عملکردی مد نظر بوده حضور فعال در کلاس، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس و انجام تکالیف محوله، ملاک ارزیابی است. نمونه هایی از تکالیف محوله:

- انتخاب یک موضوع خرد با راهنمایی استاد با تأکید بر موضوعات نو برای انجام پژوهش
- مقایسه و سنجش یک موضوع خرد در چند منبع و بیان استنتاج حاصله به صورت ارائه شفاهی و ارزیابی این فعالیت.
- ترغیب دانشجویان به مطالعه و جستجو در سفرنامه ها و زندگینامه ها از دید تاریخ اجتماعی
- طراحی میز گفتگو و نقد در کلاس و درخواست از چند دانشجو برای گفتگوی انتقادی درباره یک مصاحبه، یک کتاب، مقاله و... در مورد جامعه شناسی تاریخی و ارزیابی نظرات دانشجویان.
- آزمون کتبی از کتاب درسی.

کار دانشجویی:

- کاربرد نظریه ها و روش های جامعه شناسی تاریخی و تاریخ اجتماعی در تحلیل یکی از دوره های تاریخی ایران (دوره صفویه، دوره قاجار و...)
- پیدا کردن نقاط برجسته یکی از دوره های تاریخی ایران (دوره صفویه، دوره قاجار و...)، از منظر تاریخ اجتماعی:
- انتخاب یکی از نقاط و توضیح درباره اهمیت آن از منظر تاریخ اجتماعی
- پیدا کردن منابع مهم دست اول، دست دوم و اسناد در باره آن
- پیدا کردن نظریه ها و مقالات منتشر شده درباره آن
- ارتباط آن نقطه با یکی از نظریه های رایج در جامعه شناسی (بر اساس کتاب اسمیت) یا استفاده از نظریه های جدید
- تحلیل تاریخ ایران: عباس امانت. حامد الگار. ژانت آفاری. ونسا مارتین. شاول بخاش. منگول بیات. عباس ولی، کاتوزیان، احمد اشرف و...
- شرح آن نقطه بر اساس فصول کتاب اسکاچیل
- مقایسه آن واقعه یا نقطه با یکی دیگر از نقاط مشابه یا متفاوت بر اساس نظرات میل
- روایت علی واقعه
- آزمون کتبی از بعضی کتب و مقالات معرفی شده.

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق پایانی	ارائه سمینار	کارآموزی
✓	✓	✓	✓	✓	✓

			✓	عملکردی		
--	--	--	---	---------	--	--

نسخه اولیه غیر قابل اسناد

سرفصل درس «تاریخ محلی و آموزش تاریخ ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن:

عرضه مطالعات تاریخی بسیار گسترده است، به گونه‌ای که طیف وسیعی از موضوعات و مسایل مادی و معنوی را دربرمی گیرد. دامنه جغرافیایی مطالعات تاریخی نیز بسیار فراخ و گسترده است. از این حیث، می‌توان از تاریخ محلی، تاریخ ملی و تاریخ جهانی سخن گفت. تاریخ محلی ذیل تاریخ ملی تعریف می‌شود. در عین حال که تاریخ محلی به عنوان یک رویکرد و روش از گرایش‌های میان رشته‌ای تاریخ‌نگاری مدرن است که با تکیه بر «تاریخ از پایین» و «تاریخ نزدیک»، نگرش‌ها و روایت‌های محلی به موضوعات تاریخ ملی و تاریخ جهانی را مورد بررسی قرار می‌دهد. از آنجا که آموزش تاریخ ملی و تاریخ جهانی در زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی محلی صورت می‌گیرد و مخاطبان آموزش تاریخ-معلمان و دانش‌آموزان- در زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی محلی به یاددهی و یادگیری تاریخ می‌پردازند، بنابراین ایجاد توزان بین روایت ملی و جهانی از تاریخ با روایت محلی از تاریخ می‌تواند امکان مشارکت فعالانه مخاطبان را در فرایند آموزش فراهم کند. همانطور که با اتکاء به رویکرد تاریخ‌نگاری محلی، گروه‌های اجتماعی و فرهنگی مخاطب نحوه حضور خود در شکل دادن به تاریخ ملی و جهانی را بازسازی خواهند کرد. مورخان ایرانی در دوران اسلامی، آثار ارزشمندی در هر سه گونه تاریخ محلی، ملی و جهانی پدید آورده‌اند. مطالعه تاریخ محلی و جهانی لازم و ملزوم مطالعه تاریخ ملی است. شناخت تاریخ ایران از حیث ملی، مستلزم کسب شناخت نسبی از تاریخ‌های محلی است. تاریخ‌نگاری محلی در ایران، دارای سبقه و سابقه طولانی است که نشان‌دهنده جایگاه و اهمیت روایت محلی در کنار روایت رسمی و مرکزی در تاریخ‌نگاری ملی و جهانی در ایران است. در این واحد درسی، قلمرو، اهمیت و جایگاه تاریخ محلی و تاریخ‌نگاری محلی در مطالعات تاریخی و آموزش تاریخ در موقعیت‌ها و زمینه‌های محلی تبیین می‌شود.

نام درس به فارسی: تاریخ محلی و آموزش تاریخ ایران	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Local History and Education of Iranian History	نوع درس: انتخابی (نظری/عملی، آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات میدانی/کارورزی) تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲ شایستگی کلیدی:

اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ۱- تاریخ محلی را تعریف و قلمرو آن را تبیین کند. ۲- نسبت تاریخ محلی با تاریخ ملی را توضیح دهد. ۳- ارزش و اهمیت تاریخ های محلی را از منظرهای مختلف تشریح کند. ۴- تاریخچه برآمدن تاریخ نگاری محلی در دوران جدید را ارایه کند. ۵- ویژگی های نظری و موضوعی تاریخ نگاری محلی و روش تحقیق بین رشته ای آن را طرح کند. ۶- ضرورت و پیشینه طبقه بندی تاریخ های محلی را تجزیه و تحلیل کند. ۷- ادوار تاریخ نگاری محلی در ایران را بیان کند. ۸- انواع منابع تاریخی و ادبی را از منظر تاریخ محلی مورد کندوکاو قرار دهد. ۹- یک مقاله در زمینه تاریخ محلی منطقه زندگی خود تهیه کند.	(عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی - موضوعی) دروس پیش نیاز: استاد متخصص برای تدریس: استاد دارای دکترای تاریخ ایران اسلامی
--	--

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: چیستی تاریخ محلی

- تعریف تاریخ محلی
- قلمرو تاریخ محلی
- ساختار و محتوای تاریخ های محلی
- نسبت تاریخ محلی با تاریخ ملی
- تمایز و تشابه تاریخ محلی پیشامدرن و تاریخ نگاری محلی جدید
- تاریخ از پایین و تاریخ اجتماعی - محلی
- تاریخ محلی در شرق اسلامی
- تاریخ محلی در غرب
- تحولات تاریخ نگاری در قرن بیستم و برآمدن تاریخ نگاری محلی
- مبانی تاریخ نگاری محلی و روش و رویکردهای آن

فصل دوم: ارزش و اهمیت تاریخ های محلی

- چرایی اهمیت تاریخ های محلی از منظر تاریخ ملی
- چرایی اهمیت تاریخ های محلی از منظر تاریخ اقتصادی و اجتماعی
- چرایی اهمیت تاریخ های محلی از منظر تاریخ دینی و فرهنگی

فصل سوم: طبقه بندی تاریخ های محلی

- ضرورت طبقه بندی تاریخ های محلی
- پیشینه طبقه بندی تاریخ های محلی در ایران
- پیشینه طبقه بندی تاریخ های محلی در جهان اسلام
- پیشینه طبقه بندی تاریخ های محلی در غرب

فصل چهارم: ادوار تاریخ نگاری محلی در ایران

- ایران باستان
- از طاهریان تا صفویان
- از صفویه تا قاجار
- از قاجار تا پهلوی

فصل پنجم منابع پژوهش در تاریخ محلی

- تاریخ های عمومی و دودمانی
- متون جغرافیایی
- متون ادبی (نظم و نثر)
- اسناد محلی
- منابع مادی
- سفرنامه ها و خاطرات
- یافته های باستان شناختی

فصل ششم: زندگینامه های محلی

- پراکندگی زمانی زندگینامه های محلی
- پراکندگی جغرافیایی زندگینامه های محلی
- زندگینامه های محلی دینی
- زندگینامه های محلی غیردینی

فصل هفتم: تاریخ نگاری محلی و آموزش تاریخ

- فرایند توسعه متوازن و اهمیت جوامع پیرامونی در کنار مرکزگرایی: اهمیت تاریخ محلی در برنامه توسعه
- بازسازی نقش تاریخی جوامع محلی و مشارکت در شکل دادن به تاریخ آینده: آموزش تاریخ محلی در توسعه منطقه ای
- نگرش به مرکز از چشم انداز پیرامون: آموزش تاریخ ملی از چشم انداز محلی
- حفظ میراث محلی در کنار میراث ملی
- روایت تاریخ محلی به موازات موضوعات تاریخی مرتبط در کتاب های درسی تاریخ

فصل هشتم: قلمرو موضوعی تاریخ محلی در آموزش تاریخ

- جغرافیای تاریخ نگاری محلی ایران تا دوره معاصر (ایالت، ولایت، شهر و روستا، ایل، محله، خانواده)
- تاریخ محلی در طول زمان: بیادآوری تاریخ موازی با تاریخ ملی، تاریخ ملی از چشم انداز تاریخ محلی
- تاریخ محلی در عرض: بیادسپاری و حفظ تاریخ محلی، تاریخ اکنون به مثابه گذشته
- موضوع شناسی و تنوع آن در تاریخ محلی (ولادت و مرگ، زندگی روزمره، آموزش، اوقات فراغت، حرف و اصناف، تغییرات معماری محلات، نهادهای آموزشی، نهادهای قضایی و حقوقی، برنامه های عمومی، مکان های عمومی و عام

- المنفعة، تحولات خاندان ها و خانواده ها، قومیت ها و فرهنگ عامه، بهداشت و غذا و پوشاک، معیشت و کسب و کار، قوانین و سیاست و سیاست مداران محلی
- دانش آموزان به مثابه حافظان تاریخ محلی
 - محله خود را بشناسیم تا هویت ملی خود را حفظ کنیم.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- ترغیب دانشجویان به تطبیق مباحث این واحد درسی با مطالب مرتبط در کتابهای درسی تاریخ با نگاه انتقادی از منظر تاریخ محلی
- ارائه منطقی و منسجم مفاهیم و موضوعات درسی
- استفاده از منابع اصلی و دست اول در هنگام تدریس
- ترغیب دانشجویان به نقد و بررسی تاریخ های محلی زادبومشان
- معرفی برخی پژوهش های جدی در حوزه تاریخ های محلی
- ترغیب دانشجویان به مطالعه تطبیقی تاریخ محلی در ایران و دیگر کشورها

۴. منابع آموزشی و پایگاه های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- آیین وند، صادق (۱۳۷۷) علم تاریخ در گستره تمدن اسلامی، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.ب.
- ۳- بیکر، ال، اچ و.. (۱۳۹۲) جغرافیا و تاریخ (پیوند مرزها) ترجمه مرتضی گودرزی، تهران، پژوهشگاه تاریخ اسلام.
- ۴- قنوت، عبدالرحیم (۱۳۹۳) تاریخ نگاری محلی در دوره اسلامی (تا سده هفتم)، تهران، سمت.

منابع فرعی:

- ۱- روزنتال، فرناز (۱۳۶۸/۱۳۶۵) تاریخ تاریخ نگاری در اسلام، ترجمه اسدالله آزاد، مشهد، آستان قدس رضوی.
- ۲- زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۶۳) تاریخ ایران بعد از اسلام، تهران، امیرکبیر.
- ۳- صدری افشار، غلامحسین (۱۳۴۵) تاریخ در ایران: شرح احوال و معرفی مورخان و جغرافیدانان ایران، تهران، ابن سینا.
- ۴- فلور، ویلم (۱۳۹۲) بنو کعب: عشایر مرزنشین در جنوب خوزستان، از برآمدن تا برافتادن، ترجمه مصطفی نامدار منفرد، تهران: شادگان.
- ۵- کسروی، احمد (۲۵۳۶) «تواریخ طبرستان و یادداشت های ما»، کاروند، به کوشش یحیی ذکاء، تهران، شرکت سهامی نشر.
- ۶- گوردوم ایست، دابلو (۱۳۹۲) تاریخ در بستر جغرافیا، ترجمه حسین حاتمی نژاد، حمیدرضا پیغمبر، تهران: پژوهشگاه تاریخ اسلام.
- ۷- میثمی، جولی اسکات (۱۳۹۱) تاریخ نگاری فارسی (سامانیان، غزنویان، سلجوقیان)، ترجمه محمد دهقانی، تهران، نشر ماهی.
- ۸- بیات، عزیرالله (۱۳۶۳) شناسایی منابع و مآخذ تاریخ ایران از آغاز تا سلسله صفویه، تهران، امیرکبیر.

- ۱- آژند، یعقوب (۱۳۸۰) «تاریخنگاری محلی در ایران»، مندرج در تاریخ تاریخنگاری در ایران، تهران، نشر گستره.
- ۲- آژند، یعقوب (۱۳۸۰) سیری در تاریخنگاری محلی در ایران، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، خرداد-تیر، شماره ۴۴-۴۵.
- ۳- خیراندیش، عبدالرسول (۱۳۸۰) تاریخ شهری و موقعیت تاریخ های محلی در تاریخنگاری ایرانی، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، خرداد-تیر، شماره ۴۴-۴۵.
- ۴- خیراندیش، عبدالرسول (۱۳۸۰) صورت‌شناسی تاریخ های محلی، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، مرداد-شهریور، شماره ۴۶-۴۷.
- ۵- رابینسن، چیس اف (۱۳۸۹) تاریخ نگاری اسلامی، ترجمه مصطفی سبحانی، تهران، پژوهشکده تاریخ اسلام.
- ۶- صالحی، نصرالله (۱۳۸۰) کتابشناسی توصیفی تاریخ‌های محلی (منابع و متون)، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، خرداد-تیر، شماره ۴۴-۴۵.
- ۷- لمبتون، ان. ک. س. (۱۳۸۰) شرح و گزارشی از «تاریخ قم»، ترجمه نصرالله صالحی، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، مرداد-شهریور، شماره ۴۶-۴۷.

فصلنامه:

- ۱- پژوهشنامه تاریخ‌های محلی ایران، دو فصلنامه علمی-پژوهشی دانشگاه پیام نور
- ۲- Bosworth, Edmund C., "Sistan and its Local Histories", Iranian Studies, no. ۱-۲, vol. ۳۳.
- ۳- Goubert, Pierre (۱۹۷۲), "Local History", Historical Studies Today, Ed. By Felix Gilbert and Stephen R. Graubard, London, w.w.Norton&Company.
- ۴- Pourshariati, Parvaneh, "Local Historiography in Early Medieval Iran and Tarikh-i Bayhag", Iranian Studies, no. ۱-۲, vol. ۳۳.
- ۵- Finberg, H. P. R., (۱۹۵۲). The local history and its theme, Leicester
- ۶- Kammen, C., (۲۰۰۳), On doing local history, New York
- ۷- Mnslow, A., (۲۰۰۰), The Rutledge companion to historical studies, London
- ۸- Phythan - Adams, Ch., (۱۹۸۷), Re- thinking local history, Leicester.
- ۹- Riden, p., (۲۰۰۰), Local history, Cardiff.
- ۱۰- Sheeran, G. & Y., (۱۹۹۹), Reconstructing local history, The local history, Nov. vol. ۲۹, Number, ۴.
- ۱۱- Trubsaw, B., (۱۹۹۹), How to write and publish local history, London
- ۱۲- Blatch Ford, R. (۲۰۰۸). The family and Local history hand book, ۸th ed., London

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می‌گیرد. در ارزشیابی فرایندی، سه سنجش مشاهده‌ای، رفتاری و عملکردی مد نظر بوده حضور فعال در کلاس، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس و انجام تکالیف محوله، ملاک ارزیابی است. نمونه‌هایی از تکالیف محوله:

- انتخاب یک متن تاریخ محلی و بررسی و تحلیل آن

- انتخاب دو متن تاریخ محلی و مقایسه آنها با هم
- انتخاب چند نمونه پژوهش شاخص در حوزه تاریخ محلی و نقد و بررسی آنها
- انجام یک پژوهش خرد در حوزه تاریخ محلی
- آزمون کتبی از منابع مشخص

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی		تحقیق پایانی	ارائه سمینار
✓	✓	✓	آزمون‌های نوشتاری	✓	✓
		✓	عملکردی		
کارآموزی					

۱. معرفی درس و منطق آن:

در قلمرو مطالعات تاریخی، چه کسانی که تاریخ می خوانند و چه کسانی که تاریخ می نویسند سر و کارشان با منابع و متون تاریخی است. برای آنکه دریبایم آنچه که می خوانیم و یا به آن استناد می کنیم از حیث وثاقت تا چه میزان معتبر و درست است، باید به روش سنجش و ارزیابی (نقد) متون و منابع پرداخت. با این روش می توان کیستی راوی و چیستی روایت را سنجید و وزانت راوی و وثاقت روایت را محک زد. تاریخ خوانی و تاریخ نویسی اگر تابع چنین روش و رویکردی نباشد، راه به جایی نخواهد برد. تاریخ، علمی است روشمند مبتنی بر اصول و ضوابط خاص. برای دانشجویانی که قرار است در طول دوره تحصیلات تکمیلی و نیز در پایان دوره دست به پژوهشی تاریخی در قالب مقاله و پایان نامه بزنند، درس حاضر جنبه کاملاً کاربردی داشته و به آنان کمک می کند تا با شناخت، ارزیابی و نقد منابع از آنها استفاده کنند.

مشخصات درس	نام درس به فارسی: نقد و بررسی منابع و متون تاریخی (ایران بعد از اسلام)
نوع درس: نظری	نام درس به انگلیسی:
(نظری/عملی)	Critical Review of Historical Sources and Texts (Islamic Iran)
آزمایشگاهی/کارگاهی، عملیات میدانی/کارورزی)	
تعداد واحد: ۲	اهداف یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو:
تعداد ساعت: ۳۲	۱- با سیر سبک نثر فارسی منابع و متون تاریخی در دوره های مختلف آشنا می شود.
شایستگی کلیدی:	۲- توانایی قرائت صحیح متن منابع و اسناد تاریخی را در دوره های مختلف پیدا می کند.
(عمومی / تربیتی / موضوعی / تربیتی - موضوعی)	۳- منابع و متون تاریخی را در دوره های مختلف از نظر سبک نگارش و روش تاریخ نویسی می شناسد و بین آنها تمایز قائل می شود.
دروس پیش نیاز:	۴- با اهمیت منابع و متون در مطالعات تاریخی آشنا می شود.
استاد متخصص برای تدریس: علوم تاریخی با گرایش مباحث نظری و روش شناسی تاریخ و روش تحقیق و آشنا با فعالیت های میان رشته ای	۵- نسبت به محتوای منابع و متون نگاه انتقادی پیدا می کند.
	۶- در مطالعه منابع و اسناد تاریخی از ساده انگاری و سطحی نگری پرهیز می کند.
	۷- با روش های نقد منابع و متون آشنا می شود.
	۸- در عمل از عهده نقد منابع و متون بر می آید.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

فصل اول: زبان فارسی و هویت ایرانی در سده های نخست اسلامی

- چالش فارسی و عربی در سده های نخست

- زبان فارسی، از گفتار تا نوشتار
- پیدایی نخستین متن های فارسی
- متن های کهن فارسی: شاهنامه ابومنصوری، ترجمه تاریخ طبری (تاریخ بلعمی)، ترجمه تفسیر طبری، حدودالعالم من المشرق الى المغرب

فصل دوم: تاریخ تطور نثر فارسی

- سبک شناسی نثر فارسی
- نثر مرسل
- نثر بینابین
- نثر مصنوع

فصل سوم: ادوار نثر متون تاریخی

- دوره اول: سامانیان تا خوارزمشاهیان
- دوره دوم: مغولان تا ترکمانان
- دوره سوم: صفویه تا افشاریه
- دوره چهارم: قاجاریه تا مشروطه
- گزینش و قرائت دست کم ده متن تاریخی مطابق با دوره ها و سبک های مختلف

فصل چهارم: چیستی و چرایی نقد و نقد متون

- تعریف نقد و اهمیت آن در مطالعات تاریخی
- اصول و ضوابط نقد
- اقسام نقد
- نقد بیرونی
- نقد درونی
- انواع روش های نقد متن
- نقد نسخه شناسانه متن
- نقد ادبی متن
- نقد زبان شناسانه متن
- نقد فرهنگی متن
- نقد زبان شناسی تاریخی
- نقد روایی متن
- نقد اجتماعی متن
- نقد روان شناختی متن
- نظریه های نقد ادبی و تاریخ
- نظریه های مطالعات فرهنگی و تاریخ

فصل چهارم: پیشینه نقد منابع و متون تاریخی

- در ایران
- در جهان اسلام
- در غرب

فصل پنجم: انواع منابع و متون تاریخی

- منابع تاریخ نگارانه
- منابع ادبی
- منابع عامیانه
- منابع اسنادی
- منابع دینی
- منابع مذهبی
- منابع علمی
- منابع دیوانی
- سفرنامه ها

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

- استفاده از منابع اصلی و دست اول در هنگام تدریس (منابع و متون تاریخی و اسناد)
- قرائت متن های منتخب که قبلاً در اختیار دانشجویان قرار گرفته است.
- بررسی نمونه هایی از آثار انتقادی جدی در ربط با متون و اسناد تاریخی
- در اختیار قرار دادن فقراتی از یک متن تاریخی برای نقد بر اساس اصول و ضوابط گفته شده

۴. منابع آموزشی و پایگاه های مطالعاتی:

منابع اصلی:

- ۱- منبع اصلی: نیاز به تألیف
- ۲- آذرنوش، آذرتاش (۱۳۸۵). چالش میان فارسی و عربی (سده های نخست)، تهران: نشر نی.
- ۳- رستم، اسد (۱۳۹۲). نقد تاریخی (روایت بوم محور از تاریخ ورزی علمی مسلمانان) ترجمه و تحقیق: سید محمد رضی مصطفوی نیا و حسن حضرتی، تهران: سمت، فصل سوم.
- ۴- روزنتال، فرانتس (۱۳۶۵). تاریخ تاریخ نگاری در اسلام، ترجمه اسدالله آزاد، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی، بخش دوم، فصل نهم (تحفه ایجی).

منابع فرعی:

- ۱- احمدوند، عباس و مؤمنی زاده، امیر (۱۳۹۲). متون جغرافیایی به زبان فارسی، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- ۲- احمدوند، عباس و مؤمنی زاده، امیر (۱۳۹۳). متون تاریخی به زبان فارسی، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- ۳- جنکینز، کیت (۱۳۹۲). بازاندیشی تاریخ، ترجمه حسینعلی نودری، تهران: نشر آگه.
- ۴- حکیم زاده، فرزانه (۱۳۸۰). شیوه استفاده از متون تاریخی، تهران: پژوهشکده فرهنگ و معارف اسلامی، بخش سوم.
- ۵- رامپولا، مری لین (۱۳۹۴). راهنمای نگارش تاریخ، ترجمه لی لا سازگارا، تهران: نشر آگه.
- ۶- عبدالعلیم عبدالرحمن خضر (۱۳۸۹). مسلمانان و نگارش تاریخ (پژوهشی در تاریخ نگاری اسلامی)، ترجمه صادق عبادی، تهران: سمت، فصل چهارم.

- ۷- استفورد، مایکل (۱۳۸۴). درآمدی بر تاریخ پژوهی، ترجمه مسعود صادقی، تهران: سمت و دانشگاه امام صادق، فصل پنجم تا هشتم.
- ۸- امیدسالار، محمود (۱۳۹۷). سی و دو مقاله در نقد و تصحیح متون ادبی، تهران: انتشارات بنیاد موقوفات افشار و انتشارات سخن.
- ۹- زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۶۲). تاریخ در ترازو درباره تاریخ‌نگری و تاریخ‌نگاری، تهران: امیرکبیر، فصلهای ۶، ۷ و ۸.
- ۱۰- شمیسا، سیروس (۱۳۹۶). تاریخ تطور نثر فارسی، تهران: سمت.
- ۱۱- غلامرضایی، محمد (۱۳۹۴). سبک‌شناسی نثر فارسی از قرن چهارم تا سیزدهم، تهران: سمت.
- ۱۲- مسکوب، شاهرخ (۱۳۷۹). هویت ایرانی و زبان فارسی، تهران: نشر و پژوهش فرزانه روز.
- ۱۳- ملانی توانی، علیرضا (۱۳۸۶). درآمدی بر روش پژوهش در تاریخ، تهران: نشر نی، فصل ۵.
- ۱۴- بهار، محمدتقی ملک‌الشعر (۱۳۹۶). سبک‌شناسی، تهران: توس.
- ۱۵- حضرتی، حسن (۱۳۹۷). روش پژوهش در تاریخ‌شناسی، تهران: لوگوس، فصل ۳.

SOURCE CRITICISM,

- ۱۷- https://www.sa.dk/.../2015/.../SourcesCriticism_2015_TheDanishNationalArchives.pdf
- ۱۸- What is Historical Critique About?
- ۱۹- www.nnet.gr/historein/historeinfiles/histvolumes/hist10/historein10-liakos.pdf
- ۲۰- On sources and method,
- ۲۱- https://folk.uio.no/stveb1/Chapter_1_Method.pdf
- ۲۲- HISTORICAL DOCUMENT ANALYSIS www.eiu.edu/eiutps/Final_Historical%20Document_Kerri.pdf
- ۲۳- Analyzing an Historical Document
- ۲۴- <http://faculty.marianopolis.edu/c.belanger/quebechistory/Howtoanalyzeanhistoricaldocument.html>

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی این درس به صورت فرایندی (مستمر) و پایانی انجام می‌گیرد. در ارزشیابی فرایندی سه سنجش عملکردی، مشاهده ای و رفتاری مد نظر بوده انجام تکالیف محوله، فعالیت و مشارکت در مباحث مطروحه در کلاس ملاک ارزیابی است. نمونه هایی از تکالیف محوله:

- ممارست با متون و اسناد تاریخی و قرائت درست آنها در کلاس
- شرکت در نشست های مربوط به نقد کتاب و ارائه گزارش از اهم مباحث مطروحه در کلاس
- مطالعه چند مقاله مرتبط با نقد منابع و متون و تهیه گزارشی از نقاط قوت و ضعف آنها
- در ارزشیابی پایانی بجز آزمون، دانشجو می بایست یک متن یا سند تاریخی را بر اساس اصول و ضوابط آموزش داده شده نقد و بررسی کرده به استاد ارائه نماید.

روش ارزشیابی					
ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق پایانی	ارائه سمینار	کارآموزی
✓	✓	آزمون‌های نوشتاری	✓	✓	
		عملکردی			

نسخه اولیه غیر قابل استناد

فصل چهارم
توزیع کلان دروس دوره کارشناسی ارشد
رشته آموزش تاریخ

چگونگی توزیع دروس در دوره تحصیلی (چهار نیمسال)

نیمسال اول:						
عنوان درس	تعداد واحد	نظری	عملی	نوع ارائه	شایستگی	دروس پیش نیاز
نقد و بررسی برنامه و کتابهای درسی تاریخ در مدارس ایران از آغاز تا کنون	۲	۱	۱	الزامی	تربیتی - موضوعی	
روش‌های تحقیق در آموزش تاریخ	۲	۱	۱	الزامی	تربیتی - موضوعی	
کلیات تاریخ ایران باستان	۲	۱	۱	اختیاری***	موضوعی	
- نقد و بررسی منابع و متون تاریخی - کاربرد ادبیات در آموزش تاریخ - رویکرد تطبیقی در آموزش تاریخ - کلیات تاریخ جهان با تأکید بر دوران معاصر	۲			اختیاری (یکی از این چهار درس ارائه گردد)	موضوعی - تربیتی	به ترتیب اولویت
مجموع واحدهای نیمسال اول	۸					
نیمسال دوم:						
عنوان درس	تعداد واحد	نظری	عملی	نوع ارائه	شایستگی	دروس پیش نیاز
کلیات تاریخ ایران بعد از اسلام	۲	۱	۱	اختیاری***	موضوعی	
آموزش تاریخ و رسانه‌های دیداری و شنیداری	۲			الزامی	تربیتی - موضوعی	
تاریخ شفاهی در آموزش تاریخ	۱		۱	اختیاری***	تربیتی - موضوعی	
ترجمه متون انگلیسی آموزش تاریخ	۱		۱	اختیاری***	تربیتی - موضوعی	
رویکردها و راهبردهای پیشرفته آموزش و ارزشیابی در درس تاریخ	۲			الزامی	موضوعی - تربیتی	

					۸	مجموع واحدهای نیمسال دوم:
نیمسال سوم:						
عنوان درس	تعداد واحد	نظری	عملی	نوع ارائه	شایستگی	درس پیش نیاز
تاریخ کاربردی: تجربه‌های کارآفرینی در رشته تاریخ	۲			الزامی	موضوعی	
کلیات تاریخ ایران دوره معاصر	۲	۱	۱	اختیاری***	موضوعی	
مبانی استمرار تاریخ ایرانیان و آموزش تاریخ ایران	۲			الزامی	تربیتی - موضوعی	
روش و روش‌شناسی مطالعات تاریخی	۲			الزامی	موضوعی	
تاریخ محلی و آموزش تاریخ ایران تاریخ اجتماعی و آموزش تاریخ ایران جامعه‌شناسی تاریخی	۲			اختیاری (یکی از این سه درس ارائه گردد)	موضوعی - تربیتی	
مجموع واحدهای نیمسال سوم:	۱۰					
نیمسال چهارم:						
عنوان درس	تعداد واحد	نظری	عملی	نوع ارائه	شایستگی	
پایان نامه*	۴		۴	الزامی	تربیتی - موضوعی	
مجموع واحدهای نیمسال	۴		۴			
مجموع واحدهای دوره ارشد	۳۲					

* دانشجویان ملزم به انتخاب پایان نامه موضوعی-تربیتی (pck) می‌باشند.

پیوست ۱- مشخصات تدوین کنندگان برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته
آموزش تاریخ دانشگاه فرهنگیان

موضوع: تولید و تدوین برنامه درسی رشته آموزش تاریخ دوره کارشناسی ارشد

مجری: معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه فرهنگیان، دکتر طاهر روشن دل اربطانی

ناظر کارگروه تخصصی: مدیر کل برنامه ریزی درسی و آموزشی، دکتر مهدی نامداری پژمان

دبیر و عضو کارگروه تخصصی: رئیس گروه برنامه ریزی درسی، دکتر افسانه کرانی

اعضای کارگروه تدوین برنامه درسی آموزش تاریخ: دکتر نصرالله صالحی (رئیس کارگروه)،

دکتر حسین مفتخری، دکتر محمدرضا روزبهانی، دکتر جواد عباسی، دکتر زهیر صیامیان گرجی

پیر قابل اسناد